

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E-Government
Transport Inclusive Education
Development
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Balanced Production
Energy Saving
Law And Order

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук,
старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

О. О. Трохименко, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. іст. наук, Л. М. Степченко, молод. наук. співроб.
інформаційно-аналітичного відділу Фонду Президентів України

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. Б. Кушнарьова, В. М. Удовик, Л. Г. Дем'яненко, О. О. Трохименко, Є. В. Глушук

Заснований у 2020 р.
Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2020

Передрук за погодженням

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Випуск 1

(огляд матеріалів ЗМІ за 13–31 січня 2020 р.)

Зміст

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	8
Ювілейний Давос-2020 та його основні теми.....	8
Огляд зарубіжних ЗМІ.....	9
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	9
Офіційна інформація.....	9
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	9
Новини із соціальних мереж.....	9
Експертний погляд.....	9
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи 9	
Офіційна інформація.....	9
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	9
Новини із соціальних мереж.....	9
Експертний погляд.....	9
Інфографіка	9

Головні новини

Протягом тижнів з 13 до 31 січня 2020 р. відбулися такі найголовніші події: українська делегація відвідала Економічний форум у Давосі, було схвалено «Закон про середню освіту» та затверджено Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 р.

[Міністр юстиції України Денис Малоська: Уряд схвалив законопроект про діяльність третейських судів.](#)

Кабінет Міністрів України підтримав розроблений Міністерством юстиції проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду)». Законопроект розроблено на виконання цілі 12.2 «Сторона договору захищена від його невиконання» Програми діяльності уряду.

[Уряд планує запуснути електронні лікарняні з 1 квітня.](#)

Заступник міністра соціальної політики України Олег Коваль:

Цього тижня запускається постанова на узгодження щодо впровадження електронного лікарняного. Мінсоцполітики спільно з Міністерством охорони здоров'я планує запуснути з 1 квітня електронні лікарняні... Це буде перший етап, а основний етап – це повноцінний запуск системи лікарняних, коли лікар буде записувати дані про те, що пацієнт захворів, у систему HELSI.me, яка формуватиме медичний висновок, який буде автоматично вирушати в Пенсійний фонд, до реєстру платників ЄСВ, а далі – до Фонду соціального страхування для нарахувань. Це буде другий етап, який запускатиметься з 1 вересня по всій країні і займе якийсь час.

[Міністерство освіти і науки опублікувало детальний розподіл коштів з державного бюджету між закладами вищої освіти. Усього на університети у 2020 році МОН витратить 16,26 млрд грн.](#)

З 2020 р. ЗВО фінансуються за формулою, де університети з кращими результатами діяльності отримують більше фінансування порівняно з бюджетом минулого року. Розрахунок обсягу фінансування у 2020 р. робився МОН за конкретними показниками, серед яких: масштаб університету; контингент; регіональний коефіцієнт; позиції в міжнародних рейтингах; обсяг коштів на дослідження, які університет залучає від бізнесу чи з міжнародних грантів. З 2021 р. до цих показників додасться працевлаштування випускників, які МОН буде відслідковувати через онлайн-систему.

[У Північноатлантичному альянсі позитивно оцінили виконання Україною реформ.](#)

Глава делегації в ПАРЄ НАТО Єгор Чернів:

Партнери з НАТО позитивно оцінили виконання Україною річної національної програми. Цей документ є «домашньою роботою» на шляху до НАТО. А сьогоднішні реформи – реальний крок до ПДЧ і його фактичне виконання.

[Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що з 1 лютого в Україні відновлюється державне кредитування.](#)

З 1 лютого, шановні, дорогі українці, які мають бажання започаткувати власну справу, у вас нарешті з'явиться дешевий нормальний ресурс. Не оці відсотки – 20 %. 5, 7 або 9 % на суму до 1,5 млн грн для того, щоб започаткувати власну справу – кафе, автомийку, можливо, якийсь інший бізнес, який ви хочете почати.

[Міністр фінансів України Оксана Маркарова повідомила, що Єврокомісія підтвердила виконання Україною вимог для отримання другого траншу макрофінансової допомоги.](#)

28 січня віце-президент Європейської комісії з питань євро та соціального діалогу, фінансової стабільності, фінансових послуг та Союзу ринків капіталу Валдіс Домбровскіс у Брюсселі під час Шостого засідання Ради асоціації Україна – ЄС відзначив, що, за попередньою оцінкою, Україна виконала всі вимоги для отримання другого траншу четвертої програми макрофінансової допомоги ЄС (MFA4).

[ЄС надасть Україні 26 млн євро для розвитку сільського господарства та фермерства.](#)

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Дмитро Кулеба, перебуваючи у Брюсселі у складі урядової делегації, підписав Угоду між урядом України та Європейською комісією про фінансування програми «Підтримка ЄС для розвитку сільського господарства та малих фермерських господарств в Україні».

[Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Дмитро Кулеба під час публічної дискусії «Амбіції України у відносинах з ЄС у 2020 році» заявив, що Україна хоче актуалізувати Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.](#)

Друга історія – це, безумовно, актуалізація Угоди про асоціацію в торговій частині, тобто квоти, тарифи.

Одним із пріоритетів є приєднання до європейської «зеленої угоди».

І третє – це головна історія для нас цього року – це знаменитий промисловий безвіз, про це вже 100–500 разів говорилося. Багато є нюансів.

Але я вас запевняю, що уряд України налаштований пройти цей шлях до успішного для обох сторін – України і ЄС – результату.

[Президент Володимир Зеленський під час виступу на Всесвітньому економічному форумі в Давосі заявив про підготовку до перезапуску Служби безпеки України.](#)

Україна робить великі зміни у правоохоронній системі.

У нас була велика, складна реформа – це перезапуск Генеральної Прокуратури, ми її проголосували і теж провели перезапуск. Готуємося до перезапуску Служби безпеки України.

[Верховна Рада ухвалила в цілому Закон «Про середню освіту».](#)

Закон урегулює питання доступності та забезпечення рівного доступу дітей до повної загальної середньої освіти, зокрема: доступності для осіб з особливими освітніми потребами, а також територіальної доступності закладів загальної середньої освіти, обов'язку органів влади забезпечувати відповідну доступність; забезпечення якості повної загальної середньої освіти та забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти; мови освіти в закладах загальної середньої освіти сертифікації педагогічних працівників ресурсного (інформаційного, науково-методичного, матеріально-технічного) забезпечення закладів; засад здійснення інституційного аудиту; самоврядування в закладі освіти, зокрема учнівського та батьківського; прав та обов'язків учасників освітнього процесу; розмежування повноважень органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері загальної середньої освіти тощо.

[Трудові книжки не скасовуються і за бажанням працівника роботодавці їх мусять заповнювати.](#)

Міністр розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України Тимофій Милованов:

Трудова книжка, яка є, залишається як механізм, за бажанням працівника. Якщо в працівника є трудова книжка, він може продовжувати вимагати, щоб її вели, щоб туди ставили записи, і вона є документом, який підтверджує стаж і все, що відбулося в трудовій історії людини. Тобто вони не скасовуються, тільки додається реєстр, за бажанням тих, хто не хоче мати паперову трудову книжку.

[Верховна Рада ухвалила в другому читанні і в цілому законопроект № 2318-1 «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи».](#)

Законопроект передбачає перехід Державної митної служби у формат єдиної юридичної особи. За проголосували 275 народних депутатів.

Документ передбачає новий формат роботи Держмитної і Держподаткової служб як єдиних юросіб, у зв'язку з чим їхні територіальні

органи здійснюватимуть діяльність не як юрособи, а як окремі підрозділи. Крім того, проєкт закону пропонує визначити порядок нарахування зарплат співробітникам служб.

[Кабінет Міністрів України створив два нові урядові комітети.](#)

Згідно з постановою № 1152 від 11 грудня 2019 р., створено урядовий комітет з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва, безпеки, оборони і регіонального розвитку, а також урядовий комітет з питань формування державної політики.

[Регулятори фінансового ринку затвердили Стратегію розвитку фінансового сектора України до 2025 р.](#)

Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – регулятори), Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб затвердили [Стратегію розвитку фінансового сектора України до 2025 року.](#)

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

О. Трохименко
наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. іст. наук

Ювілейний Давос-2020 та його основні теми

Нещодавно вкотре пройшов Всесвітній економічний форум (ВЕФ), котрий щорічно проходить у Давосі (Швейцарія). Ще за тиждень до цієї події українські ЗМІ заповнили повідомлення про майбутній форум та історію його створення. Спробуємо коротко відтворити основний зміст цих повідомлень. Про історію створення форуму детальніше дивись за посиланням: ([24 канал](#))

Цю міжнародну неурядову організацію було створено вже 49 років тому, у 1971 р. Заснований спочатку як форум найбільших інвесторів, він швидко перетворився у таку собі «платформу для вирішення міжнародних конфліктів». 21–24 січня 2020 р. відбулася ювілейна 50 зустріч. Основною темою стала наймасштабніша сучасна проблема – світова екологія та її наслідки.

Як передає інформаційний портал «Економічна правда»: уперше з 2005 р. загрози, пов'язані зі зміною клімату, посіли перші п'ять рядків з десяти найбільш очікуваних, витіснивши на другий план побоювання з приводу рецесії та економічної нерівності, йдеться у доповіді (доповідь про глобальні ризи. – О. Т.). ([Економічна правда](#)) Із текстом доповіді про глобальні ризики можна ознайомитись за посиланням: [The Global Risks Report 2020](#).

За інформацією від порталу «РБК-Україна»: минулорічний Всесвітній економічний форум пройшов у Швейцарії з 22 до 25 січня під темою «Глобалізація 4.0: формування глобальної архітектури в епоху четвертої промислової революції». Обговорювалися питання розвитку ринків і цифрової економіки, поширення криптовалют і кібербезпека. Окремо була піднята тема військового конфлікту в Сирії та Лівії ([РБК-Україна](#)).

Цікавинкою цьогорічною ювілейної зустрічі в Давосі була одночасна присутність на форумі молодого шведської еко-активістки, лідера світового руху Global Climate Strike Г. Тунберг та, м'яко кажучи, скептично налаштованого до проблем клімату президента США Д. Трампа. Варто додати, що шведська активістка вже вдруге відвідує форум.

Цитуючи члена наглядових рад Центру Trade +, TechUkraine, SheExports та Укргідроенерго Н. Микольську з онлайн-сторінки порталу Ліга.Бізнес, у Давосі-2020 було таких топ 5 найважливіших тем:

1. **Зміна клімату:** «Зміна клімату є інвестиційним ризиком» – нова парадигма. Висновок для бізнесу й уряду в контексті залучення інвестицій та інтернаціоналізації – аналіз екологічних ризиків компаній та країн буде мейнстрімом. Велика надія на екологічні технології та участь у фінансуванні інноваційних проєктів щодо зміни клімату великих фінансових установ. Ось деякі результати дискусій у Давосі:

- ВР про запровадження більш строгої політики щодо викидів вуглецю;
- зобов'язання стати «негативним щодо вуглецю» та започаткування нового венчурного фонду (як Microsoft);
- посадити трильйон дерев (як Salesforce);
- узяти участь у концерті в стилі Live-Aid восени 2020 р. (майже всі).

2. **Trumpification/ «Трампифікація» міжнародної торгівлі.** Новий термін у глобальному світовому порядку і міжнародній торгівлі. Себто запровадження тренду на руйнацію глобальних правил міжнародної торгівлі та запровадження односторонніх обмежувальних заходів.

3. **Технології заради добра.**

4. **Розширення економічних можливостей жінок.**

5. **Загрози кібербезпеки та скандал зі зламом телефонів через контакт з корон-принцом Саудівської Аравії.**

+ **1 новина:** Білл Гейтс, Річард Бренсон з Virgin, Безос та засновник Alibaba Джек Ма внесуть 1 млрд у новий венчурний фонд для інвестицій у технології та інновації в зеленій енергетиці ([Ліга.Бізнес](#)).

Хоча саме екологія була топ-темою цьогорічного форуму, скептик Дональд Трамп висловився, не зраджуючи своєму стилю. ЗМІ промову Д. Трампа на форумі прозвали «передвиборчою промовою»: «На WEF всі побачили саме передвиборчий варіант Дональда Трампа. У зверненні до гостей форуму той говорив одночасно і з великими бізнесменами, політиками, впливовими активістами, і простими американцями. Кількість згадок “спершу робітники” та робітничого класу, в цілому, перевищила всі допустимі норми. Вони згадувалися і в контексті повернення підприємств у США, “що втекли” при попередніх адміністраціях, і у зв'язку зі зниженням безробіття» ([LB.ua](#)). Загалом риторика Д. Трампа була спрямована на потенційних виборців. Про екологічний активізм Д. Трамп уже традиційно заявив таке: «Ми повинні відкидати вічних пророків, що пророкують загибель, і їх пророцтва щодо апокаліпсису. Зараз – час не для песимізму, а для оптимізму. Ми не дозволимо радикальним соціалістам зруйнувати нашу економіку», – заявив він ([РБК-Україна](#)).

Як зазначають у виданні «Новое Время», Президент США пообіцяв приєднатися до глобальної ініціативи «Один трильйон дерев», спрямованої на збереження лісів у рамках боротьби зі змінами клімату. Ще один американець, який побував у Давосі, фінансист і меценат Джордж Сорос заявив, що виділить 1 млрд дол. на створення глобальної університетської мережі, яка займатиметься дослідженнями в галузі боротьби з авторитаризмом і зміною клімату. Зміну клімату цього року проілюстрував і сам Давос, який зустрів гостей плюсовою денною температурою та сльотою на вулицях ([НВ](#)).

За інформацією «Економічної правди» Україну представили на форумі: Президент України Володимир Зеленський, міністр закордонних справ Вадим Пристайко, олігарх Віктор Пінчук, який щорічно організовує Український сніданок у Давосі, нардеп від «Опозиційного блоку» Вадим Новинський, виконавчий директор «Центру протидії корупції» Дарія Каленюк та ін ([Економічна правда](#)). Детальніше про графік нашої делегації у Давосі читай за посиланням ([Страна.ua](#)).

У Давос приїхало понад півсотні гостей з України, але Президент, побувши один день на форумі у Давосі, поїхав до Ізраїлю на Всесвітній форум пам'яті Голокосту. Детальніше про процедурний перебіг у Давосі читайте на порталі LB.ua у статті народного депутата України, заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації Є. Чернева ([LB.ua](#)).

У 2018 р. Українська асоціація венчурного та приватного капіталу (UVCA), Western NIS Enterprise Fund (WNISEF) та Фонд Віктора Пінчука стали співзасновниками Українського дому у Давосі. Цього року така виставка пройшла знову. Згідно з інформацією онлайн-видання Na chasi: «Цей важливий для нашої держави іміджевий проект першопочатково є приватною неприбутковою ініціативою, що реалізується за рахунок спонсорів. Чому? Це дає можливість відійти від політики, зосередившись на темі інвестиції, бізнесу та інновацій. І, що важливо, про ці речі розповідають не члени офіційної делегації, а безпосередньо представники інноваційного бізнесу та іноземні партнери й інвестори. Звичайно ж, підтримку з боку влади ми відчуваємо, і члени офіційної делегації також є нашими гостями та спікерами. (...) Широку мету Ukraine House Davos можна сформулювати достатньо просто: усього за один тиждень переконати максимальну кількість людей у тому, що наша країна – потужний бізнес-партнер і суб'єкт, а не об'єкт міжнародних відносин. (...) Тематика Українського дому вже другий рік поспіль «Креативність. Інновації. Можливості», тому і теми панельних дискусій були саме про розвиток креативних та інноваційних галузей, smart city, штучний інтелект та захист персональних даних у час діджитал-змін. Говорили про можливості, які має Україна. По перспективи розвитку та найбільш «гарячі» тренди у світі» ([NaChasi](#)).

Наш Президент В. Зеленський був одним зі спікерів цьогорічного форуму. Великим здивуванням для українців та учасників форуму стала заява нашого президента про «податкові канікули» та Investment nanny. Як передає «Економічна правда», Президент говорив таке: «Перші два роки всім інвесторам, які підуть на приватизацію на 10 млн дол. і більше, ми даємо податкові канікули: ви не будете платити податок на прибуток протягом п'яти років», – заявив В. Зеленський. Він заявив, що з інвесторами, які вкладуть в Україну понад 100 млн дол., держава буде укладати додаткові договори, згідно з якими за кожним таким інвестором закріплять персональну «няню». Правда, після цієї заяви у чинних внутрішніх і зовнішніх інвесторів виникли питання щодо дотримання принципу рівності ведення бізнесу. За словами експертів, запропоновані Президентом пільги можуть стати «схемою» із створення підприємств-офшорів з трансфертним ціноутворенням ([Економічна правда](#)).

На форумі Президент В. Зеленський сміливо заявив: «Україна повинна стати інвестиційною Меккою Східної та Центральної Європи. Головним драйвером для економічного розвитку є можливість отримувати прибуток. І ми одна з небагатьох країн, що зараз дозволяє отримувати такий високий дохід на інвестований капітал. Сьогодні ми недоінвестовані і недолюблені. (...) Що означає не інвестувати в Україну сьогодні? Це стати Джорджем Беллом, який у 1999-му році відмовився купити Google за 1 млн дол. Тож don't miss out Ukraine [з англ. не прогайте Україну]» ([НВ](#)) є Посилання на текст виступу В. Зеленського та відео із ВЕФ ([НВ](#)).

Як передає онлайн-газета «Новое Время», оскільки Президент занадто стрімко залишив Давос, пояснювати представникам світового капіталу, що на практиці означає поняття «інвестняня», довелося Прем'єру О. Гончаруку. Уранці 23 січня він виступив на Українському сніданку перед трьома сотнями слухачів. «Інвестняні – це не тому, що ми думаємо, що з нашими інвесторами потрібно няньчитися. Ми хочемо, щоб інвестор відчув себе важливим і відчував турботу з боку держави вже зараз», – заявив Прем'єр ([НВ](#)).

Ще однією новиною для українців стало те, що уряд домовився про співробітництво з німецькими фахівцями державної залізничної компанії Deutsche Bahn: «Реальним кейсом, з яким уряд повертається додому з Давосу, став меморандум про взаєморозуміння між Міністерством інфраструктури та німецьким залізничним оператором Deutsche Bahn. Згідно з меморандумом, німецькі фахівці працюватимуть над реформуванням управлінських механізмів підприємства». «Про продаж або оренду стратегічно важливого державного об'єкта мова не йде», – заявив Прем'єр-міністр О. Гончарук. Мета українського уряду – підвищити ефективність і якість залізничних перевезень в Україні шляхом використання досвіду успішної європейської залізничної компанії. У лютому сторони повинні підписати меморандум про наміри. За словами О. Гончарука, УЗ «віддадуть в

управління Deutsche Bahn» ([Економічна правда](#)). Щоправда, згодом німці спростували цю заяву, адже виявилось, що йшлося не про управління в цілому, а про консультації. Навряд чи некомпетентне трактування важливих перемовин лишилося непоміченим потенційними інвесторами (особливо в контексті обіцянок про поліглота Investment nanny). Крім того, принагідно варто зазначити, що німецька компанія Deutsche Bahn давно втратила статус взірця і має низку своїх власних проблем, котрі їй важко вирішити. Саме тому на німецький ринок пустили інші залізничні компанії. Однак, зважаючи на незадовільний стан нашої залізниці, певний позитивний досвід німців ми все ж могли б перейняти.

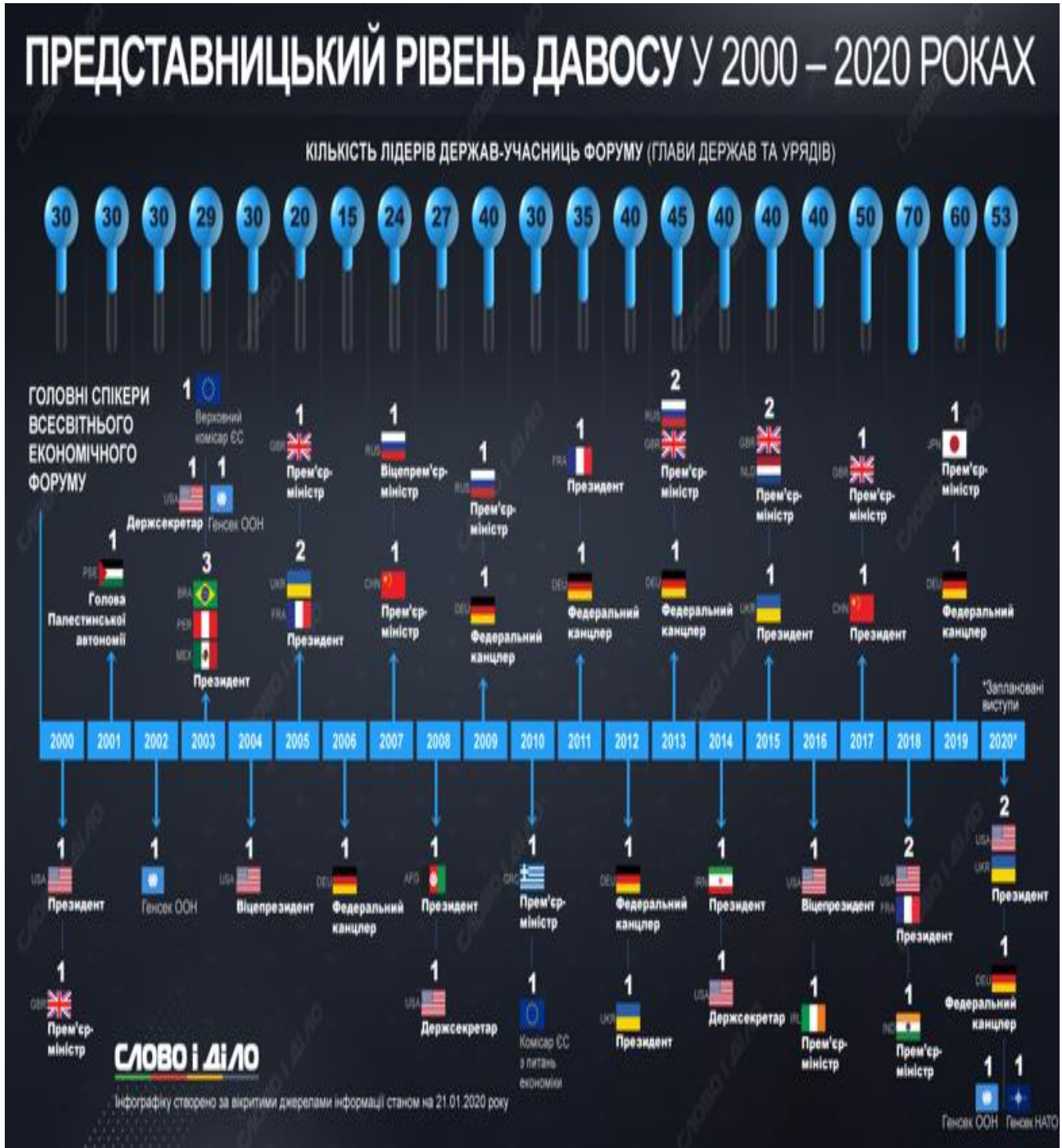
Як передає інформаційний портал «Слово і Діло», президент Центру антикризових досліджень Я. Жаліло позитивно оцінив ідею впровадження «інвестняні». «Великі інвестиційні проекти мають загальнонаціональне значення, для них на перших етапах повинна бути виконана особлива політика, щоб інвестори звернули увагу. Особливо, якщо це проекти в тих сферах, які потребують інноваційних технологій та іноземного капіталу», – прокоментував Я. Жаліло. Економіст зазначив, що за допомогою «інвестняні» легше налагодити особистісні взаємини з інвестором та, укладаючи угоду, у влади є можливість впливати на структуру інвестування. За його словами, якщо вийде створити успішні історії, то це позитивно вплине на загальний інвестиційний імідж країни. Наприклад, дрібні інвестори будуть більш активно заходити в Україну, уточнив він ([Слово і Діло](#)).

Результати Давосу для онлайн-порталу LB академік НАН України Б. Данилишин прокоментував так: «Що, крім екологічних проблем, особливо важливо для України з питань, що обговорювалися на ВЕФ, так це питання про вплив торгових воєн і майбутнього світової зовнішньої торгівлі, що нині формується. Тут основна короткострокова проблема – потенційний вплив на зростання ВВП ЄС торгової угоди США і Китаю, яка може знизити європейський експорт у КНР. Поки складно сказати, наскільки пов'язана з цим важлива заява України. Я маю на увазі те, що віце-прем'єр з питань євроінтеграції Д. Кулеба заявив про відмову нашої країни від повного митного союзу з ЄС і про нову торгову стратегію щодо країн Європи, що ґрунтується на преференційних режимах. В якійсь мірі, це логічний хід, але він не зачіпає суті проблеми – знову ми бачимо акцент на торговельній політиці, а про промислову політику у нас, як і раніше, забувають. (...) Саме вибір правильної промислової політики повинен бути головним пріоритетом для нашої держави, а не надія на політику торгівлі (...). Побоююся, що зміна тактики в торговельній політиці України, анонсована під час ВЕФ, це зовсім не вирішення проблеми економічного розвитку нашої країни і її позиціонування на міжнародних ринках» ([LB.ua](#)).

Отже, поїздка нашої делегації до Всесвітнього економічного форуму у Давосі не минулася без незручних курйозів. Наразі про її результати ще

говорити зарано. Лише час покаже, чи дотримаються своїх обіцянок члени нашого уряду і чи загалом нашій країні випаде така можливість.

(Слово і Діло)

Огляд зарубіжних ЗМІ

Рада асоціації «Україна – ЄС» позитивно оцінила результати інтеграції України з Євросоюзом ([EU News](#), Бельгія).

28 січня 2020 р. в Брюсселі Європейський Союз та Україна провели шосте засідання Ради асоціації. Це перша Рада асоціації під головуванням Прем'єр-міністра України Олексія Гончарука, а делегацію ЄС очолив Хосеп Боррелл, Верховний представник Союзу з питань закордонних справ та політики безпеки. На зустрічі продемонстровано інтенсивність діалогу між ЄС та Україною, яка охоплює широке коло питань, що становлять взаємний інтерес, та вітає прогрес, досягнутий з моменту останнього саміту Україна – ЄС, який відбувся 8 липня 2019 р.

Рада асоціації підтвердила постійну прихильність сторін зміцненню політичної асоціації та економічної інтеграції України з Європейським Союзом на основі Угоди про асоціацію та її глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі та загальних цінностей, закріплених у ній.

Рада привітала конкретні результати, які імплементація Угоди про асоціацію продовжує надавати на користь громадянам ЄС та Україні. Це демонструється, серед іншого, збільшенням двосторонньої торгівлі, яка за дев'ять місяців 2019 р. зросла на 13 % порівняно з 2018 р.

Рада асоціації також привітала позитивний вплив безвізового режиму між Україною та ЄС, громадяни України з біометричними паспортами відвідували Шенгенську зону без візи вже понад 3 млн разів.

Рада асоціації відзначила істотний прогрес реформ в Україні та наголосила на необхідності їхнього продовження, зокрема, для створення прозорих та рівних умов для бізнесу та інвестиційної діяльності. Рада, серед іншого, відзначила створення Вищого антикорупційного суду, відновлення діяльності НАЗК, повернення кримінальної відповідальності за незаконне збагачення, а також рішення Конституційного Суду про незаконність електронного декларування майна для громадських активістів.

Рада асоціації погодилася продовжувати посилювати економічну інтеграцію та наближення регуляторних норм України до ЄС у таких галузях, як цифрова економіка, спрощення торгівлі, митне співробітництво та правосуддя та внутрішні справи в рамках Угоди про асоціацію. ЄС підтвердив свою постійну підтримку в цьому плані, включаючи фінансову допомогу, яка залишається пов'язаною з конкретним прогресом реформ.

Президент Володимир Зеленський на Всесвітньому економічному форумі в Давосі пообіцяв великим інвесторам в українську економіку персонального «опікуна» від держави ([Голос Америки](#), США).

Ми підготували нову програму, яка буде називатися investment nanny (інвестиційна няня). Про що це говорить? Кожному інвестору великої

компанії, яка приведе в Україну 100 млн дол. і більше, ми забезпечимо окремий контракт з державою. Саме держава буде вас захищати. У вас буде менеджер – investment nanny, який говорить на п'яти мовах, і 24/7 цей менеджер буде з вами працювати – будь-яке питання, будь-яка проблема буде вирішуватися в контакті з цим менеджером, і не буде жодної проблеми.

Усім інвесторам, які готові включитися у велику приватизацію на суму 10 і більше мільйонів доларів, ми даємо податкові канікули – ви п'ять років не будете платити податок на прибуток.

На форумі Президент України В. Зеленський провів зустріч з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду К. Георгієвою. Вони обговорили хід судової реформи, зміцнення верховенства права та впровадження структурних реформ.

Експерт Німецької консультативної групи Роберт Кірхнер заявив, що за перші чотири місяці роботи уряд О. Гончарука досяг величезних успіхів ([Deutsche Welle](#), Німеччина).

Що стосується економіки, то оцінка того, що досі можна було побачити, дуже позитивна. Україна продемонструвала у 2019 р. один із найвищих показників зростання ВВП останніх років, близько 3,5 % в реальних цифрах. Це навряд чи те, що хотів би бачити уряд – цілі набагато амбітніші. Хай там як, а це явний тренд угору. І якщо подивитися на інші економічні показники, то інфляція істотно скорочується – 4 % відповідають коридору, закладеному Нацбанком України, золотовалютні резерви наприкінці минулого року істотно зросли, гривня істотно зміцнилася в ціні, що є свідченням довіри з боку інвесторів. Дефіцит, закладений у бюджет 2020 р., помірний. Державний борг у співвідношенні до ВВП знижується. Усі ці показники демонструють, що економіка розвивається в правильному напрямі. Звісно, це не лише досягнення уряду за чотири місяці, тут роль відіграє й робота Нацбанку, і попереднього уряду. Але в будь-якому разі, Україна на правильному шляху.

Описаний мною макроекономічний розвиток позитивний, а тому важливо, аби він тривав надалі. Тобто не можна розслаблятися, а потрібно надалі працювати над тим, аби фіскальна, грошова політика тощо були такими, щоб ці успіхи залишалися. Де зараз потрібні активніші дії, ніж у минулому, так це структурні реформи. Тут варто назвати земельну реформу, про яку багато говорять і яку десятиліттями відкладали, що призвело до ситуації, коли Україна перетворилася на країну-виняток. У більшості схожих держав світу торгівля землею не є якоюсь проблемою, це має позитивний ефект на економіку. В Україні є перші намагання це зробити, відповідний законопроект був підтриманий у першому читанні – це вже великий успіх. Але зараз ідеться до того, аби довести цю реформу до кінця, тобто винести закон на друге читання та ухвалити його.

Друга тема – це реформа державних підприємств, де досі існує багато неефективності, марнотратства, що держава повинна змінити і де останніми

роками було мало зрушень. Тож хочеться очікувати, що цей процес отримає новий імпульс насамперед від [команди міністра економіки Тимофія Милованова](#). І третє – це правовий захист інвесторів, що надзвичайно важливо.

Якщо в Україні хочуть надовго покращити інвестиційний клімат, і тут уже є певний прогрес, то потрібно зайнятися судовою реформою. Це потрібно також і для того, щоб у більшому обсязі привести в Україну іноземні інвестиції. Адже останніми роками притік іноземних інвестицій в Україну був радше низьким. Уряд поставив собі за мету збільшити цей показник до 50 млрд дол. протягом п'яти років. Без правової захищеності досягти цієї мети не вдасться. Поки що ми бачимо, що Україна не реалізувала свій потенціал у тому, що стосується прямих інвестицій.

Уряд України при новообраному Президенті Володимирі Зеленському зробив декілька позитивних кроків у 2019 році, хоча дотримання прав людини в Україні залишається неоднозначним, ідеться в повідомленні Human Rights Watch у своєму Світовому звіті за 2020 рік ([Human Rights Watch](#), США).

Після перемоги В. Зеленського у квітні та перемоги його партії на дострокових парламентських виборах парламент ухвалив законодавчі реформи для позбавлення недоторканності членів парламенту, підвищення ефективності прокуратури та захисту державних службовців від політичного тиску. Вищий антикорупційний суд України нарешті почав діяти.

Уряд ужив ряд важливих кроків для завершення антикорупційних реформ, які застопорилися під час попереднього Президента.

Війна на Сході України йде шостий рік. У 2019 р. відбулося загальне скорочення жертв серед цивільного населення порівняно з попередніми роками.

У листопаді Україна стала 100-ю країною, яка прийняла Декларацію про безпечні школи, міжнародну політичну прихильність робити школи безпечними під час війни.

У вересні Росія та Україна обмінялися 70 в'язнями, серед яких 11 утримували в Росії за політично вмотивованими звинуваченнями, 24 українських моряків, захоплених у Керченській протоці у 2018 р., та українського журналіста. Ще один великий обмін полоненими відбувся у грудні 2019 р. В Україну повернулося 124 особи.

Старший науковий співробітник України в Human Rights Watch Юлія Горбунова:

Новий український уряд висловив серйозну прихильність до реформ. Але необхідні більш рішучі кроки щодо вдосконалення прав людини для захисту людей у постраждалих від конфлікту районах та сприяння безпечнішому середовищу для засобів масової інформації.

Велика Британія надасть на реалізацію проєкту в рамках реформи системи охорони здоров'я в Україні 4 мільйони фунтів стерлінгів ([MENA FN](#), Пакистан).

Посольство Великої Британії в Україні заявило, що проєкт має на меті допомогти Україні побудувати прозору, підзвітну та ефективну систему охорони здоров'я.

Кошти виділяють на реалізацію проєкту до березня 2021 р.

Україна знов житниця Європи ([Emerging Europe](#), Великобританія).

Згідно з даними щомісячного моніторингового звіту Єврокомісії про стан торгівлі агропродукцією, у минулому році найбільшими експортерами сільгосппродукції в країні Євросоюзу були США, Бразилія та Україна.

Експорт пшениці збільшився на 4,5 млн т до 14,99 млн т, також країна експортувала 3,7 млн т ячменю та 12 млн т кукурудзи.

Україна цього року зібрала рекордні 74 млн т зерна порівняно з 70 млн т у 2018 р.

Цифри Європейської комісії також свідчать про те, що сільське господарство в Україні процвітає: країна була третім найбільшим постачальником сільськогосподарської продукції до Європейського Союзу в період листопад 2018 – жовтень 2019 рр., експортуючи в ЄС продукцію на 7,26 млрд євро протягом 12-місячного періоду.

Щорічно вартість експорту агропродовольчої продукції з України у ЄС зросла на 2,1 млрд євро, або на 41 %.

Нещодавно країна отримала право на експорт свіжих курячих яєць до Японії: Україна входить до провідних європейських виробників яєць та збільшила виробництво на 3,5 % до 15,5 млрд яєць у січні–листопаді 2019 р. Також у 2020 р. країна розпочне постачання яблук у Бангладеш, а мед та ріпак – у Китай.

Україна має намір здійснити значні земельні реформи до 2020 р., які, як сподівається уряд країни, ще більше активізують аграрний сектор. Реформи включають часткове відкриття ринку для іноземців, якщо такий крок буде затверджений на референдумі.

Уряд також планує знизити ставку кредитування фермерів і виділив 170 млн євро на розвиток сільського господарства в бюджеті на 2020 р.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

Європейський Союз та Україна 30 січня провели у Києві третю зустріч неформальної Робочої групи високого рівня зі стратегічних комунікацій ([Урядовий портал](#)).

ЄС та Україна підкреслили важливість неформальної Робочої групи як платформи для діалогу та обміну досвідом у сферах стратегічних комунікацій, протидії дезінформації та питаннях, пов'язаних із медіа. ЄС висловив свою солідарність та підтримку України у протидії гібридним загрозам. Сторони обговорили конкретні можливості майбутньої співпраці задля розбудови стійкості України в цій сфері.

ЄС представив свою діяльність щодо підтримки України та висловив готовність розширити свою залученість в Україні. Ідеться про підтримку в розвитку та зміцненні потенціалу та синергію нинішніх активностей. Україна зобов'язалась посилити залученість уряду у стратегічні комунікації на національному та місцевому рівнях, а також послідовно втілювати Стратегію комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 рр. та передбачені нею річні плани дій.

Учасники зустрічі погодились, що Оперативна робоча група зі стратегічних комунікацій Європейської служби зовнішньої дії та Україна посилять співпрацю та спільні активності щодо протидії дезінформації та проведення інформаційних кампаній.

ЄС та Україна обговорили плани щодо аудіовізуальних медіа та законодавства у сфері дезінформації. Сторони погодились, що ці закони повинні відповідати спільним принципам свободи медіа та свободи слова.

Під час зустрічі головували віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Д. Кулеба та Посол Європейського Союзу в Україні М. Маасікас. На зустрічі також були присутні директор Європейської служби зовнішньої дії з міжінституційних відносин, координації політики та громадської дипломатії О. Рентшлер та голова групи підтримки України у Європейській комісії П. Вагнер, представники Офісу Президента України, Верховної Ради та Кабінету Міністрів.

Сторони підкреслили важливість посилення інституційної спроможності комунікувати європейську інтеграцію на місцевому рівні. Україна представила ініціативу щодо запуску мережі регіональних офісів європейської інтеграції.

Кабінет Міністрів України створив два нові урядові комітети ([Цензор.НЕТ](#)).

Згідно з постановою № 1152 від 11 грудня 2019 р., створено урядовий комітет з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва, безпеки, оборони і регіонального розвитку, а також урядовий комітет з питань формування державної політики.

Головою комітету з питань європейської та євроатлантичної інтеграції є віце-прем'єр-міністр України з питань європейської і євроатлантичної інтеграції, а заступниками голови – міністр оборони і міністр розвитку громад і територій. Також до складу входить міністр закордонних справ і деякі заступники інших міністрів.

Співголовами комітету з питань формування державної політики є міністр Кабміну, міністр юстиції, міністр фінансів, міністр розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства. Також до складу входять віце-прем'єр-міністр України – міністр цифрової трансформації, міністр внутрішніх справ, міністр енергетики та захисту навколишнього середовища, міністр інфраструктури, міністр культури, молоді і спорту, міністр освіти і науки, міністр охорони здоров'я, міністр соціальної політики, міністр у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб і деякі заступники міністрів.

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук: Маємо всі передумови для економічного зростання в наступні кілька років ([Урядовий портал](#)).

Сьогодні Україна має всі передумови для економічного зростання в наступні декілька років. На презентації Стратегії розвитку фінансового сектора до 2025 р. Документ затвердили Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Підписано важливий документ, який передбачає розвиток фінансового сектору за п'ятьма основними напрямками. В Україні зараз є все для того, щоб стрімко зростати наступні декілька років. Тенденції, які ми сьогодні спостерігаємо – це і збільшення золотовалютних резервів, і рекордне зниження інфляції – означає, що нашій країні починають вірити.

Уряд і НБУ мають спільні пріоритети: економіці треба максимально швидко дати доступ до дешевих ресурсів і зменшити ризики для фінансових установ.

Дешеві кредити потрібні українцям уже зараз, тож з 1 лютого буде запущено програму дешевих кредитів для малого підприємництва під 5 %, 7 % і 9 %, анонсовану раніше Президентом.

Також ми очікуємо, що в цьому році буде значно зменшена вартість кредитних ресурсів і для іпотеки. Наша мета – 11–12 % у гривні. Ще одним важливим пріоритетом є доступність фінансових послуг.

Ми добре розуміємо, що робити. У нас є план. Ми готові до складних викликів, які очікують нас наступні кілька років.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук представив нового голову Національного агентства з питань запобігання корупції Олександра Новікова (Урядовий портал).

Людині, яка бореться з корупцією на топ-посадах, точно буде нелегко. Але в професійній компетентності пана Новікова не сумніваюсь – упевнений, що в нього вийде забезпечити чесну, прозору та, найголовніше, ефективну роботу відомства. У керівника НАЗК має бути нульова толерантність до корупції! Так само, як і в решти працівників агентства.

Він звернувся до всіх працівників НАЗК: Усі ті, хто імітують бурхливу діяльність, роблять вигляд, що насичено працюють та перевіряють інформацію для «галочки» – не витрачайте наш час, пишіть заяву на звільнення одразу!

(...). Боротьба з корупцією – топ-пріоритет уряду, і якісна та безперебійна робота антикорупційних інститутів – її невід'ємна умова.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук разом із Президентом України Володимиром Зеленським у дні проведення щорічної зустрічі Всесвітнього економічного форуму 22 та 23 січня перебуватиме з робочим візитом у Давосі, Швейцарія (Урядовий портал).

У рамках візиту глава українського уряду проведе низку двосторонніх зустрічей із лідерами іноземних держав та міжнародних організацій, а також із представниками міжнародного бізнесу.

Регулятори фінансового ринку затвердили Стратегію розвитку фінансового сектора України до 2025 року (Міністерство фінансів України).

Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – регулятори), Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб затвердили [Стратегію розвитку фінансового сектора України до 2025 року](#).

Міністр фінансів О. Маркарова:

Ми говоримо, що 5–7 % економічного зростання на рік – це амбітна, але досяжна мета. Тепер ви можете побачити, яким чином ми плануємо її досягати в тій частині, яка стосується фінансового сектора. І я не бачу нічого нереального в цих планах, якщо кожен буде відповідально і професійно виконувати свої обов'язки.

Метою Стратегії є забезпечення подальшого реформування та розвитку фінансового сектора України відповідно до провідних міжнародних практик та імплементації заходів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС та іншими міжнародними зобов'язаннями України. Вона посяде місце

Комплексної програми розвитку фінансового сектора до 2020 р., яка визначала пріоритетні реформи регуляторів протягом попередніх п'яти років.

Стратегія передбачає розвиток фінансового сектора за п'ятьма основними напрямками:

- зміцнення фінансової стабільності;
- сприяння макроекономічному розвитку та зростанню економіки;
- розвиток фінансових ринків;
- розширення фінансової інклюзії;
- упровадження інновацій у фінансовому секторі.

Для подальшого зміцнення фінансової стабільності регулятори серед іншого спрямовуватимуть свої зусилля на посилення захисту прав кредиторів та інвесторів, запровадження плану дій BEPS, підвищення рівня корпоративного управління у фінансових установах, посилення вимог до їхнього внутрішнього контролю, удосконалення системи гарантування вкладів та виведення неплатоспроможних фінансових установ з ринку, впровадження ризик-орієнтованого нагляду за небанківськими фінансовими установами, регуляторних вимог у сфері регулювання та нагляду за банками та небанківськими фінансовими установами, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС тощо.

Макроекономічний розвиток стимулюватиметься шляхом активізації кредитування малого і середнього підприємництва, зокрема фермерських господарств під заставу землі, усунення перешкод для перезапуску іпотечного кредитування, експортного фінансування. Іншими важливими завданнями за цим напрямом є виважена фіскальна політика, розвиток ринку небанківського кредитування, посилена координація дій Міністерства фінансів та Національного банку, запровадження II рівня та вдосконалення регулювання III рівня пенсійної системи, розвиток внутрішнього ринку державних цінних паперів.

Для розвитку фінансових ринків регулятори працюватимуть над завершенням валютної лібералізації, створенням ліквідних ринків фінансових інструментів (деривативів, корпоративних акцій та облігацій тощо), дерегуляцією ринків небанківських фінансових послуг з низьким рівнем ризиків або тих, що не відповідають практикам ЄС, регулюванням страхової діяльності відповідно до Solvency II та принципів IAIS, забезпеченням правового регулювання страхових посередників, створенням на законодавчому рівні необхідних передумов для розвитку ринків кредитних спілок та надання послуг фінансового лізингу, модернізацією біржової та депозитарної інфраструктури, створенням Комплексної інформаційної системи моніторингу фондового ринку, застосуванням міжнародних стандартів функціонування інфраструктури ринків капіталу (вимог CSDR, EMIR, MIFID II, MIFIR, PFM) тощо.

З метою розширення фінансової інклюзії будуть упроваджені стандарти ринкової поведінки фінустанов і розкриття інформації про фінансові продукти, активізовані цільові програми для підвищення

фінансової грамотності населення, а також буде посилено захист прав споживачів, створено стимули для розвитку платіжної інфраструктури для безготівкових операцій, розширено і вдосконалено систему гарантування вкладів тощо.

Інновації у фінансовому секторі охоплюватимуть широкий спектр дій, серед яких, зокрема: розвиток системи віддаленої ідентифікації BankID, створення платформи для краудфандингу та венчурного капіталу, а також регуляторних «пісочниць» за типом sandbox, запровадження нових технологій для платежів та переказів, розширення доступу учасників фінансових ринків до публічних реєстрів, розвиток big data, blockchain та хмарних технологій тощо.

Таким чином, Стратегія передбачає проведення реформ в усіх сегментах фінансового сектора: на банківському ринку, в секторі небанківських фінансових установ, на ринках капіталу. Реалізація Стратегії дасть змогу створити за п'ять років прозорий, конкурентний, стабільний та високотехнологічний фінансовий сектор. За таких умов він стане драйвером сталого та інклюзивного розвитку економіки України та сприятиме підвищенню добробуту громадян через ефективне акумулювання та перерозподіл фінансових ресурсів в економіці.

Стратегія презентована 16 січня 2020 р. за сприяння Проєкту USAID «Трансформація фінансового сектора». Документ підписали Голова Національного банку України Я. Смолій, міністр фінансів України О. Маркарова, голова Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України Т. Хромаєв, директор-розпорядник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб С. Рекрут, член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Д. Ястреб.

Уряд призначив Олександра Новікова головою Національного агентства з питань запобігання корупції ([Урядовий портал](#)).

15 січня Кабінет Міністрів України на своєму засіданні призначив О. Новікова головою Національного агентства з питань запобігання корупції як переможця відкритого конкурсного відбору.

Прем'єр-міністр України О. Гончарук:

Хочу донести до суспільства думку: у державі корупції більше не буде. Перед керівником НАЗК стоїть важливе завдання – максимально швидко забезпечити відкритість та прозорість роботи органу, а головне – успішність боротьби з корупцією. Бо саме корупція є одним з найбільш шкідливих негативних чинників, які впливають на рівень довіри до влади.

Досвід і експертиза, якими ви ділитесь, є для нас важливими.

У засіданні уряду взяли участь Посол ЄС, голова Представництва ЄС в Україні Матті Маасікас; Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні Анка Фельдгузен; Тимчасово повірена у справах США в Україні Крістіна Квін; постійна представниця ПРООН в Україні Дафіна Герчева.

Іноземні гості висловили вдячність уряду за забезпечення проведення прозорого та відкритого конкурсу на посаду голови НАЗК та переконання, що антикорупційні установи допоможуть забезпечити розвиток і благополуччя в Україні.

Загальна концепція реформування та її реалізація

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: Цьогоріч Україна планує ще більше залучити інвестицій ЄБРР ([Урядовий портал](#)).

Цьогоріч Україна та ЄБРР планують перевершити минулорічний рекорд за обсягом інвестицій в Україну, що становив 1,1 млрд євро.

Про це йшлося під час зустрічі Прем'єр-міністра України Олексія Гончарука з президентом Європейського банку реконструкції та розвитку Сумою Чакрабарті у Давосі.

У цілому 2019 р. був рекордним за обсягом інвестицій ЄБРР в Україну. Загальна сума становила 1,1 млрд євро. Домовилися, що у 2020 р. маємо працювати над перевершенням власного цьогорічного рекорду.

С. Чакрабарті позитивно оцінив двосторонню співпрацю у 2019 р. та відзначив успішність впроваджуваних реформ в Україні, а також досягнуту макроекономічну стабільність.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: Ми маємо цікаві плани для інвесторів і перший, хто інвестує – отримає найбільший прибуток ([Урядовий портал](#)).

Основна місія держави – створити умови для того, аби люди були щасливими. Дуже важливо, щоб українці стали освіченішими та мали кращий доступ до найсучасніших інформаційних ресурсів. Саме тому програма дій українського уряду вперше – абсолютно людиноцентрична, тобто зосереджена на вирішенні проблем кожного українця.

«Найважливіший капітал, який ми маємо, – це люди, і те, що нам потрібно зробити для них – це зробити їх вільними та щасливими. Вільні та щасливі люди можуть зробити будь-яку країну заможною та забезпечити її процвітання», — сказав Прем'єр-міністр України О. Гончарук в інтерв'ю у [спеціальному випуску The Report Company](#) у співпраці з Newsweek. Випуск, приурочений до Всесвітнього економічного форуму в Давосі, де О. Гончарук України перебуває з дводенним робочим візитом 22–23 січня.

Світ сьогодні має розглядати Україну як чудове місце із захоплюючими перспективами для інвестицій.

Багато інвесторів повинні відкрити нову Україну – подібно до того, як колись була відкрита Америка. Україна є гарним варіантом для інвестування з багатьох причин. Україна – надійний міст, що поєднує Європу та Азію. Ми

маємо цікаві плани для інвесторів. І перший, хто інвестує – отримає найбільший прибуток.

- Три головні стратегії для поліпшення інвестиційного клімату в Україні:
- верховенство права, яке гарантуватиме захист прав інвесторів;
 - цікаві інфраструктурні проекти, зокрема і на основі державно-приватного партнерства;
 - муніципальні проекти, де спроможні громади повинні стати реальними агентами змін.

Митна реформа

На 10 митних пунктах пропуску запрацювали сканери, що сприятиме викоріненню корупції ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Автоматичне сканування без участі співробітників – це суттєве скорочення часу на перевірку вантажу, а також крок до викорінення корупції. А ефективна і безперебійна робота сканерів на митниці означатиме збільшення надходжень до держбюджету.

З нинішнього дня на пункті пропуску «Ягодин – Дорогуськ» на кордоні з Польщею, працює сканер для вантажних транспортних засобів, завдяки чому час на перевірку вантажу скорочено до 10 хв. Сканери автоматично відправляють дані в центральний апарат Держмитслужби в електронному вигляді.

Сканери вже працюють на пунктах пропуску в Ягодині, Краковці, Раві-Руській, Шегині, Ужгороді, Чопі, Порубному.

Верховна Рада ухвалила в другому читанні і в цілому законопроект № 2318-1 «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи» ([Цензор.НЕТ](#)).

Законопроект передбачає перехід Державної митної служби у формат єдиної юридичної особи. «За» проголосували 275 народних депутатів.

Документ передбачає новий формат роботи Держмитної і Держподаткової служб як єдиних юросіб, у зв'язку з чим їхні територіальні органи здійснюватимуть діяльність не як юрособи, а як окремі підрозділи. Крім цього, проект закону пропонує визначити порядок нарахування зарплат співробітникам служб.

Законопроект також встановлює особливий статус співробітників митниці, їх призначення та звільнення.

Переведення новостворених служб у формат єдиних юросіб є однією з умов реформування і реорганізації Державної фіскальної служби, на якому раніше наполягали бізнес і експерти.

Земельна реформа

Уповноважений Президента із земельних питань Роман Лещенко заявив, що земельна реформа реалізовуватиметься відповідно до отриманих запитів суспільства ([Цензор.НЕТ](#)).

Президент чітко задекларував те, що земельна реформа в Україні буде реалізована. Вона реалізовуватиметься поетапно, виходячи з тих запитів суспільства, які ми отримали протягом трьох місяців національного діалогу. За цей період була здійснена комунікація в режимі реального часу із сотнями профільних асоціацій, ми об'їхали 17 областей України та провели багато зустрічей.

У результаті цієї роботи був удосконалений законопроект про обіг земель, ухвалення якого дасть можливість навести лад у земельних правовідносинах. Це лише один із низки законопроектів.

Ідеться про 10 базових законопроектів, починаючи від децентралізації та передачі земель на місця, забезпечення інститутів переважного права, антирейдерський пакет, безпосередню програму фінансування підтримки малого та середнього товаровиробника, наведення ладу в усіх державних програмах, питання, що стосуються просторових геоданих, забезпечення належної інфраструктури, наповнення відповідних кадастрових даних. За ці три місяці були напрацьовані базові законопроекти. Частина з них у процесі розгляду, інша частина – готується до розгляду.

Законопроект про обіг с/г земель захищає національні інтереси України ([Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України](#)).

13 січня відбулося публічне обговорення фінальної версії законопроекту про обіг земель сільськогосподарського призначення № 2178-10. Під час заходу представники уряду, депутати фракції «Слуга народу», Аграрного комітету ВРУ пояснили запропоновані зміни до законопроекту.

Законопроектом враховані всі зауваження учасників ринку та громадянського суспільства. Під час доопрацювання законопроекту були враховані інтереси українських громадян та інтереси національної безпеки України, тому його можна вважати перемогою суспільного діалогу і громадянського консенсусу.

Сьогодні у світі є лише декілька країн, у яких діє мораторій на продаж сільськогосподарських земель – це Куба, Північна Корея, Венесуела, Конго, Таджикистан та Україна. Зняття цього обмеження дасть можливість власникам земельних ділянок реально реалізувати своє законне право нею розпоряджатися та встановить європейські, чесні та прозорі правила гри на

ринку. Український фермер отримає можливості та стимули для розвитку у вигляді державної підтримки.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики Микола Сольський:

У фінальній версії законопроекту доступ іноземців до ринку землі можливий лише після референдуму, росіяни не зможуть купити українську землю навіть після нього. «Наразі купувати земельні ділянки зможуть громадяни України, юридичні особи України, учасниками яких є лише громадяни України, територіальні громади та держава. До референдуму заборонено купувати українську землю іноземцям і особам без громадянства.

Встановлюється ліміт щодо концентрації землі в одні руки – не більше 10 тис. га. Жодне українське підприємство чи власник землі не може мати у власності більше 10 тис. га землі. Незалежно від кількості заснованих підприємств, сумарно на них всіх накладається ліміт 10 тис. га. Для контролю концентрації законом передбачена синхронізація всіх реєстрів. У разі перевищення ліміту, надлишкова земля вилучається за рішенням суду та продається на електронних торгах.

Крім того, не можна буде придбати землю у 50-ти кілометровій зоні біля кордону. З питань національної безпеки у всіх прикордонних областях будуть впроваджені обмеження на купівлю-продаж земельних ділянок. На глибину 50 км від кордону українським компаніям з іноземними інвестиціями заборонять купівлю землі, навіть якщо на земельному референдумі буде прийнято інше рішення. На окупованих територіях будь-які угоди вважаються недійсними, крім передачі земельної ділянки у спадок. Це означає, що купівля-продаж, передача в статутний фонд та інші способи відчуження с/г землі в АР Крим або в ОРДЛО, навіть якщо вони будуть засвідчені тіншовими українськими нотаріусами, згідно з українським законодавством будуть визнані нечинними.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Тимофій Милованов:

Встановлюється мінімальна ціна на землю, нижче якої її не можна продати. Ця норма прописана як запобіжник проти шахрайських дій щодо власників паїв. Шахраї не зможуть видурити у бабусі пай за гривню. До 1 січня 2030 р. ціна продажу земельних ділянок не може бути меншою за їхню нормативну грошову оцінку (25–30 тис. грн за гектар).

Розрахуватися за придбану землю можна буде лише безготівково. При цьому покупець має надати документи щодо законності походження коштів, за які купується земля. На відповідність вимогам законодавства перевірятимуть нотаріуси. Якщо походження коштів не буде підтверджено – операція з купівлі землі буде неможливою.

(...). Кошти від продажу землі підуть на розвиток сільських територій. Частина коштів від продажу земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної і комунальної власності будуть розподілені у спеціально створений Фонд розвитку сільських територій. Завдання Фонду –

фінансування розвитку інфраструктури у сільських територіях, енергозбереження, освіти та медицини у сільській місцевості; реалізація державних програм розвитку малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників.

Банки не зможуть купувати землю, але зможуть брати її у заставу. Це стимулюватиме кредитування агросектора. У разі вилучення заставної землі у свою власність банк має протягом двох років продати її на електронних торгах з дня набуття права власності. В іншому випадку земля вилучається у банку за спеціальною процедурою.

Для аграріїв будуть запропоновані програми державної підтримки. Зокрема, на програму зі здешевлення кредитів для купівлі земель с/г призначення виділено 4 млрд грн, а на Фонд гарантування кредитів – 240 млн грн бюджетних коштів: «Нам важливо забезпечити прозорі правила земельного ринку і рівні можливості для всіх охочих купити землю, а особливо для тих, у кого обмежений ресурс – для фермерів. На сьогодні передбачено як мінімум два фінансові інструменти підтримки – страхування кредитів та компенсація відсоткової ставки», – зазначив Т. Милованов.

Заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Тарас Висоцький:

Законопроектом пропонуються пільгові умови придбання с/г землі для фермерів. Агровиробники, які ведуть селянське/фермерське господарство на землях, які були передані їм у постійне користування (до 100 га), будуть мати можливість придбати цю землю у розстрочку на сім років за ціною НГО без аукціонів. Відтак фермер протягом цього часу платитиме за цю землю на рівні оренди, а інколи й менше, і максимум через сім років це вже буде його власна земля. Таке прохання було озвучено під час поїздок у регіони, і до цієї думки прислухалися. Таких земель сьогодні біля 560 тис. га.

На початку року Держгеокадастр відкрив новий функціонал у межах стратегії «Кадастр 2.0. Прозорість, доступність, інновації». У такий спосіб, сертифікованим інженерам-землевпорядникам було надано доступ до даних про координати поворотних точок меж земельних ділянок.

Держгеокадастр розширює доступ до даних про координати поворотних точок меж земельних ділянок ([Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру](#)).

На початку року Держгеокадастр відкрив новий функціонал у межах стратегії «Кадастр 2.0. Прозорість, доступність, інновації». У такий спосіб сертифікованим інженерам-землевпорядникам було надано доступ до даних про координати поворотних точок меж земельних ділянок.

Віднині доступ до вищевказаної інформації розширено. Зокрема, можливість ознайомлюватися з даними надається інженерам-геодезістам та особам, які в установленому законом порядку включені до Державного реєстру оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок. Аби отримати можливість послуговуватися цією функцією, користувачам

необхідно авторизуватися через [е-сервіс Держгеокадастру](#) за допомогою кваліфікованого електронного підпису.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що з 1 лютого в Україні відновлюється державне кредитування ([Цензор.НЕТ](#)).

З 1 лютого, шановні, дорогі українці, які мають бажання започаткувати власну справу, у вас нарешті з'явиться дешевий нормальний ресурс. Не оці відсотки – 20 %. 5, 7 або 9 відсотків на суму до 1,5 млн грн для того, щоб започаткувати власну справу – кафе, автомийку, можливо, якийсь інший бізнес, який ви хочете почати.

Через півтора тижні, коли програма запрацює, це буде тільки початок.

Коли кожен українець, який хоче почати власну справу, зможе прийти в банк і на нормальних людських умовах отримати нормальних кредит, за який він може розраховуватися спокійно, не боячись втратити останнє – у нас економіка почне зростати. Тому що ми маємо талановитий, крутий, класний народ з величезною енергією, який може зробити з цієї країни найкращу країну, як сказав Президент.

Ще один крок до запуску Програми доступних кредитів для малого бізнесу: Уряд визначив механізм використання бюджетних коштів ([Урядовий портал](#)).

Уряд ухвалив постанову для старту програми «Доступні кредити 5–7–9 %» з 1-го лютого.

Президент В. Зеленський підписав закон про внесення змін до Бюджету-2020, за якими виділяються 2 млрд грн на програму кредитів для підтримки мікро- та малого бізнесу.

Сьогодні своєю постановою уряд визначив механізм, за яким будуть використовувати ці бюджетні кошти у межах діяльності Фонду розвитку підприємництва.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Ця програма – чудовий майданчик для підприємців відкрити власну справу в Україні, а це нові робочі місця вже у 2020-му році.

Наступного тижня до програми мають приєднатись три найбільші державні банки України. Підготовка до старту доступного кредитування для підприємців іде за планом – уже з лютого воно запрацює для малого та мікробізнесу.

Програма державної підтримки мікро- та малого бізнесу дасть можливість учасникам отримати до 1,5 млн грн доступного кредиту під 5, 7 або 9 % для створення або розширення власного бізнесу.

Важливо зазначити, що ця програма – це один маленький пазл великої програми кредитування, над якою ми працюємо спільно з Національним банком. Доступні кредити мають стати нормою в Україні.

Президент України Володимир Зеленський підписав закон, завдяки якому малий бізнес отримає 2 млрд грн за програмою держкредитів ([Цензор.НЕТ](#)).

Державна програма дасть можливість надати доступні кредити за зниженою ставкою на відкриття власної справи, створити додатково близько 90 тис. легальних робочих місць тільки в перший рік дії програми.

Програма почне свою роботу з 1 лютого 2020 р.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук доручив голові Фонду держмайна Дмитру Сенниченку у 2020 році провести приватизацію понад 300 об'єктів ([Цензор.НЕТ](#)).

Десятиліттями більшість держпідприємств були збитковими для держави, але досить прибутковими для олігархів, які через «своїх» людей на посадах заробляли мільйони. Ці схеми ми ліквідуємо. Збиткові підприємства будуть приватизовані. При цьому всі стратегічні підприємства залишаться у власності держави!

Для того, щоб приватизація проходила максимально прозоро, Фонд держмайна запустив віртуальну кімнату даних.

Це пілотний проєкт, де всі документи підприємства будуть доступні в електронному форматі для всіх охочих. Інвестор знатиме не тільки назву підприємства, а й поточний стан справ.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: В Україні зроблено ще один крок для запуску програми кредитів під 5–7–9 % для підтримки мікро- та малого бізнесу ([Урядовий портал](#)).

В Україні зроблено ще один крок для запуску програми кредитів під 5–7–9 % для підтримки мікро- та малого бізнесу, на яку передбачено 2 млрд грн. Така можливість відкрита сьогодні – Парламент підтримав у цілому 261 голосом урядовий законопроект № 2589 про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» щодо Фонду розвитку підприємництва.

Державна програма дозволить надати доступні кредити за зниженою ставкою на відкриття власної справи, створити додатково близько 90 тис. легальних робочих місць лише в перший рік дії програми. Але головне – програма дозволить українцям втілити свою бізнес-мрію тут, в Україні, і не шукати кращої долі за кордоном.

Фонд розвитку підприємництва надаватиме підтримку суб'єктам мікро- та малого підприємництва за двома напрямками:

1) здешевлення кредитів шляхом компенсації відсоткової ставки до рівня 5, 7 та 9 % річних за кредитами в національній валюті. Відсоток залежить від розміру та типу бізнесу:

– 5 % річних – якщо виручка до 25 млн грн і створюються мінімум два робочих місця;

– 7 % річних – для бізнесу з виручкою до 25 млн грн, який не створює нових робочих місць, але за кожного нового працівника ставка знизиться на 0,5 %;

– 9 % річних – для бізнесу з виручкою до 50 млн грн;

2) надання часткових гарантій за кредитами, наданими мікро- та малому бізнесу, якщо в них не вистачає застави.

Порядок надання підтримки буде визначено найближчим часом відповідним рішенням Кабінету Міністрів України.

Реформа трудового кодексу

Трудові книжки не скасовуються і за бажанням працівника роботодавці їх мусять заповнювати ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністр розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України Тимофій Милованов:

Трудова книжка, яка є, залишається як механізм, за бажанням працівника. Якщо в працівника є трудова книжка, він може продовжувати вимагати, щоб її вели, щоб туди ставили записи, і вона є документом, який підтверджує стаж і все, що відбулося в трудовій історії людини. Тобто вони не скасовуються, тільки додається реєстр, за бажанням тих, хто не хоче мати паперову трудову книжку.

Держава бере на себе зобов'язання вести реєстр, який на сьогодні існує вже 20 років.

Держава каже, що дані з цього реєстру буде використовувати для того, щоб гарантувати стаж для пенсії, захист прав тощо... Не хочете мати трудову книжку, не хочете забирати її у директора, бо він від вас щось хоче – не забирайте, у вас є довідка з реєстру.

Реформа системи національної безпеки та оборони

У Міноборони обговорили питання співробітництва в оборонній сфері між Україною та Республікою Польща ([Міністерство оборони України](#)).

30 січня у Києві відбулася зустріч міністра оборони України А. Загороднюка з головою Бюро національної безпеки Республіки Польща П. Солохом.

Сторони обговорили загальну безпекову ситуацію в регіоні, а також спільні виклики та загрози, що постають перед країнами.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк:

Співробітництво у сфері безпеки та оборони між військовими відомствами України і Польщі є стратегічно важливим.

Особливу увагу міністр оборони України зосередив на Азово-Чорноморському регіоні, наголосивши на триваючій мілітаризації Росією Автономної Республіки Крим.

Окремою темою для обговорення також стало питання спільного, Литовсько-польсько-українського підрозділу LITPOLUKRBRIG. Було наголошено на необхідності проведення додаткових консультацій на рівні оборонних відомств з порушеного питання.

Також під час зустрічі сторони акцентували на необхідності посилення існуючих та започаткування нових напрямів оборонного співробітництва, а також продовження спільних проектів, зокрема у сфері протидії гібридним загрозам.

Голова Бюро національної безпеки Польщі Павел Солох запевнив українську сторону у беззаперчній підтримці оборонного відомства України у започаткованих реформах та продовженні практики дружніх, взаємовигідних відносин.

У рамках візиту члени польської делегації також відвідали Залу пам'яті на території Міністерства оборони України та поклали квіти до Стели Пам'яті, вшанувавши полеглих українських героїв.

У Північноатлантичному альянсі позитивно оцінили виконання Україною реформ ([Цензор.НЕТ](#)).

Глава делегації в ПАРЄ НАТО Єгор Чернів:

Партнери з НАТО позитивно оцінили виконання Україною річної національної програми. Цей документ є «домашньою роботою» на шляху в НАТО. А сьогоднішні реформи – реальний крок до ПДЧ і його фактичне виконання.

У НАТО позитивно відзначили послідовність взятого курсу і значний поступ уперед у здійсненні реформ.

Але водночас наголосили на необхідності приділити увагу таким критичним питанням, як реформування СБУ та оборонно-промислового комплексу, а також упровадження ефективного парламентського контролю у сфері оборони і безпеки.

Кабмін і НАТО вперше проведуть спецтренинги для чиновників із 52 держустанов ([Цензор.НЕТ](#)).

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба:

Українські держслужбовці, які займаються євроатлантичною інтеграцією в державних інституціях, мають хороший рівень фахових знань.

Але завжди існував серйозний брак навичок публічних виступів, презентації, володіння англійською мовою та ін. Цьогоріч ми вперше організуємо за підтримки Альянсу масштабний тренінг з підвищення саме таких навичок для фахівців 52 українських державних інституцій.

Завдяки такому навчанню Україна матиме, образно кажучи, спецпідрозділ фахових євроатлантистів на державній службі. Це один із прагматичних кроків нашого уряду, спрямований на реальне зближення України з НАТО, який істотно підвищить ефективність взаємодії між нашою державою та Альянсом. За таких держслужбовців буде не соромно.

Програма Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки та оборони України втілюється в межах Комплексного пакета допомоги Україні, який був схвалений на Варшавському саміті НАТО 9 липня 2016 р. у відповідь на агресію РФ проти України з метою допомогти нашій державі в реалізації першочергових завдань реформування сектору безпеки та оборони та досягнення сумісності ЗСУ із силами НАТО.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк заявив, що вважає своїм головним завданням на посаді досягнення військових критеріїв членства в НАТО і зробити все для того, щоб Україна отримала статус члена Програми посиленних можливостей НАТО ([Цензор.НЕТ](#)).

Нарешті кооперація стала практичною. До цього часто це були просто політичні гасла, але особливо нічого не відбувалося. Ми дали зрозуміти, що нас політичні гасла не цікавлять. Цікавить перехід у практичний режим. Моє головне завдання – досягти військових критеріїв членства і зробити все для того, щоб отримати статус члена Програми посиленних можливостей НАТО.

У нас є всі шанси його отримати. Насправді, це вже буде чисто політичне питання.

У Брюсселі у нас були системні зустрічі, на яких ми домовилися про дорожні карти переходу на стандарти Альянсу. Як має впроваджуватися реформа в тісній кооперації з НАТО, щоб вони розуміли наші дії і повністю підтримували їх – ці дорожні карти було узгоджено і підтримано. Перші дорожні карти вже будуть у січні, тому що стандартів там кілька сотень.

Дорожня карта буде йти за видами і за окремими родами військ, тому що зовсім різний стан. У деяких він такий, що можна вже завтра сертифікацію проходити, у деяких її вже пройшли (наприклад, у Силах спеціальних операцій), а в деяких – треба будувати все від самого початку.

Міжнародні партнери під час засідання Комісії Україна – НАТО на рівні послів висловили підтримку комплексу реформ у секторі безпеки і оборони, які сьогодні реалізуються в Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Уповноважений представник СБУ у складі української делегації Сергій Пунь:

Дуже добре, що реформа СБУ перебуває у фокусі НАТО. Альянс висловив готовність підтримати комплекс реформ сектору безпеки України, зокрема й СБУ. Меседж був дуже чітким. Для нас дійсно важливо орієнтуватися на досвід та кращі практики країн-членів організації в питаннях реформування служб внутрішньої безпеки.

Україна має реалізувати зміни, які зроблять Службу безпеки більш сучасною та ефективною. І саме на це направлений законопроект щодо реформи СБУ, який сьогодні готується до розгляду в парламенті.

Україна готова брати повноцінну участь у системі закупівель НАТО ([Урядовий портал](#)).

Україна активізувала зусилля, щоб приєднатися до послуг та партнерств Агенції НАТО з підтримки і постачання (NATO Support and Procurement Agency – NSPA). Так Україна матиме повноцінний доступ до системи закупівель Альянсу.

Про це йшлося 14–15 січня у штаб-квартирі Альянсу у Брюсселі на зустрічах із керівництвом НАТО української делегації на чолі з віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Д. Кулебою.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Дмитро Кулеба:

Система закупівель Агенції НАТО з підтримки і постачання – це своєрідний натівський ProZorro. Ми переконані, що участь України в цій системі зробить сильнішою і Україну, і НАТО. Це вписується в логіку дій уряду із створення нових можливостей для українських експортерів. По суті, ідеться про євроатлантичну інтеграцію української оборонної промисловості.

Таким чином, Україна зможе повноцінно інтегруватися в систему закупівель Альянсу. Крім того, українські виробники зможуть брати участь у тендерах НАТО та продавати свою продукцію іноземним замовникам, а також наблизитися до стандартів Альянсу.

Заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Світлана Панаїотіді:

Ми плануємо провести у лютому–березні 2020 р. семінар з представниками української оборонної промисловості щодо порядку безкоштовної реєстрації українських підприємств в електронному каталозі NSPA для виробників оборонної продукції.

Нині комплексна трансформація та масштабні реформи оборонно-промислового комплексу України відкривають нові можливості для виробників. Вона також запропонувала організувати виставку можливостей та досягнень окремих підприємств оборонної промисловості України в штаб-квартирі НАТО у 2020 р.

Такий захід, з одного боку, сприятиме підвищенню рівня поінформованості спільноти НАТО про потенціал оборонно-промислового

комплексу України, з іншого – збільшить шанси залучення вітчизняних підприємств до виконання контрактів для потреб Альянсу.

Реформа правоохоронної системи

Президент Володимир Зеленський під час виступу на Всесвітньому економічному форумі в Давосі заявив про підготовку до перезапуску Служби безпеки України ([Корреспондент](#)).

Україна робить великі зміни у правоохоронній системі.

У нас була велика, складна реформа – це перезапуск Генеральної Прокуратури, ми її проголосували і теж провели перезапуск. Готуємося до перезапуску Служби безпеки України.

Ми запустили Антикорупційний суд, він працює, починаючи з вересня, наближаємося до запуску Бюро фінансових розслідувань. У нас амбітні плани.

Генеральний прокурор Руслан Рябошапка затвердив «Порядок проведення добору на зайняття вакантної посади прокурора» ([Цензор.НЕТ](#)).

Затверджений порядок передбачає проведення добору за аналогією з атестацією прокурорів у три етапи з допуском кандидатів до кожного наступного етапу в разі успішного проходження попереднього.

Перший і другий етап – іспити у формі анонімного тестування з використанням комп'ютерної техніки для виявлення знань та вмінь застосовувати закон, а також на загальні здібності та навички відповідно.

Третій етап – проведення співбесіди для виявлення відповідності кандидата вимогам професійної компетентності та доброчесності. Для оцінки рівня володіння практичними вміннями та навичками кандидати виконують також письмове практичне завдання.

Участь у доборі мають право брати особи, які не займали посаду прокурора на день набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» та відповідають вимогам, визначеним ст. 27 Закону України «Про прокуратуру».

Найближчим часом на веб-сайті Офісу Генерального прокурора буде оприлюднена інформація про перелік вакантних посад, а також про вимоги і процедуру подачі документів для кандидатів на посаду прокурора.

Реформа державної служби та реорганізація державних органів

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив, що уряд України ліквідував 85 допоміжних органів, функціонування яких втратило свою актуальність ([Кореспондент](#)).

Раніше ми провели повний аудит діяльності консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів Кабінету Міністрів України.

Деякі міжвідомчі комісії та координаційні органи давно не працюють.

Нині в уряді створено 264 допоміжних органи.

Оновлення влади та антикорупційна реформа

Міністр Кабінету Міністрів Дмитро Дубілет: Уся інформація про доходи міністрів буде щомісяця публікуватись на сайті уряду ([Урядовий портал](#)).

Ми будемо офіційно публікувати щомісяця всі доходи, які отримують топ-посадовці в Україні. Це не є таємною інформацією. Це буде ще одним кроком до того, щоб ми стали ще більш прозорими та чесними із суспільством.

Уряд цілком відкритий у своїй діяльності та працює над тим, щоб покращити ефективність праці. У зв'язку з цим незабаром на сайті уряду буде розміщено новий розділ, що міститиме інформацію щодо КРІ усіх топ-посадовців.

Власне, і КРІ, і доходи будуть офіційно публікуватися на сайті, щоб усе було максимально прозоро.

Судова реформа

Міністр юстиції України Денис Малюська: Уряд схвалив законопроект про діяльність третейських судів ([Міністерство юстиції України](#)).

Кабінет Міністрів України підтримав розроблений Міністерством юстиції проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду)». Законопроект розроблено на виконання цілі 12.2 «Сторона договору захищена від його невиконання» Програми діяльності уряду.

Ми плануємо створити ефективну систему третейських судів, що має значно розвантажити судову систему, оскільки буде відновлено довіру суспільства до третейського розгляду. Важливо, що у законопроект включено запобіжники, які не дозволять третейським судам сприяти чи бути залученими до рейдерських дій.

Проект закону удосконалює порядок утворення та діяльності третейських судів через посилення вимог до організацій, при яких можуть діяти постійно діючі третейські суди, та розширює повноваження органів третейського самоврядування з метою ефективного здійснення третейського розгляду.

Зокрема, проектом закону пропонується передбачити:

– зміну порядку державної реєстрації третейських судів, зокрема, визначення Міністерства юстиції України єдиним суб'єктом державної реєстрації постійно діючих третейських судів (наразі таку функцію, крім Мін'юсту, здійснюють інші суб'єкти державної реєстрації);

– посилення вимог щодо організацій, при яких можуть утворюватися постійно діючі третейські суди, а саме визначення, що такі організації мають бути неприбутковими та внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, а строк їхньої діяльності від моменту державної реєстрації як юридичної особи до прийняття рішення про утворення третейського суду має становити понад п'ять років;

– розширення повноважень Третейської палати України, зокрема, до її повноважень буде віднесено встановлення відповідності засновника утворюваного постійно діючого третейського суду вимогам закону та надання відповідного висновку;

– зміну підвідомчості справ, зокрема, можливість розгляду третейськими судами справ у спорах щодо нерухомого майна (положення наберуть чинності через три роки з дня набрання чинності цим законом).

Відповідно до представленого законопроекту діяльність постійно діючих третейських судів, які не звернуться до органу державної реєстрації у встановлений строк, буде припинена в судовому порядку.

Прийняття цього проекту закону дасть змогу швидко та ефективно вирішувати спори за допомогою третейського розгляду. У підсумку ми отримаємо підвищення якості здійснення правосуддя та істотне зменшення навантаження на суди.

Асоціація та безвізовий режим з ЄС

Рада асоціації Україна – ЄС високо оцінила плани українського уряду та результати на шляху інтеграції України з Євросоюзом: спільна заява ([Урядовий портал](#)).

У Брюсселі завершилося Шосте засідання Ради асоціації Україна – Європейський Союз, яке пройшло під головуванням Прем'єр-міністра України Олексія Гончарука. Це перше спільне засідання нового складу українського уряду та нового складу Європейської комісії. Сторони обговорили низку важливих питань та ухвалили спільну заяву.

Рада відзначила амбітні плани українського уряду та підтвердила продовження надання допомоги Україні з боку Європейського Союзу. Крім того, позитивно оцінено зміцнення політичної асоціації, економічної інтеграції України з Європейським Союзом та конкретні результати на цьому шляху, такі як зростання двосторонньої торгівлі.

У спільній заяві ЄС відзначив суттєвий прогрес реформ в Україні та наголосив на необхідності їх продовження, зокрема, для створення прозорих та рівних умов для бізнесу та інвестиційної діяльності. Рада, серед іншого, відзначила створення Вищого антикорупційного суду, відновлення діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції, повернення кримінальної відповідальності за незаконне збагачення, а також рішення Конституційного Суду про незаконність електронного декларування майна для громадських активістів.

ЄС надав позитивну оцінку крокам уряду з наближення національного законодавства у сфері цифрової економіки до європейського права. ЄС підтвердив готовність надалі підтримувати цифрову трансформацію України, включно з програмою електронного управління та цифрової економіки. Сторони домовилися надалі співпрацювати у протидії дезінформації, гібридним та кіберзагрозам.

У спільній заяві за підсумками Ради асоціації сторони окремо відзначають важливість України як стратегічної держави у сфері транзиту газу. Україна та ЄС підкреслюють важливість подальшого впровадження реформ в енергетичній галузі, зокрема, забезпечення незалежності енергетичного регулятора та інспекції ядерного регулювання, створення конкурентного та прозорого ринку електроенергії. У тексті документа йдеться також про важливість нової Газової директиви та необхідність дотримання державами-членами ЄС спільних газових правил.

Сторони приділили окрему увагу співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища та боротьбі з наслідками змін клімату. Зокрема, вони домовилися про подальші кроки задля захисту довкілля та зниження рівнів викидів вуглецю в рамках Європейської зеленої угоди та погодилися надалі спільно впроваджувати амбітну політику із захисту довкілля, зокрема, для виконання зобов'язань за Паризькою кліматичною угодою.

Рада асоціації відзначила, що український уряд успішно стабілізував макроекономічну ситуацію, а також привітала кроки влади до відкриття ринку землі на основі верховенства права, принципів прозорості, справедливості та інклюзивності.

Рада асоціації звертає увагу на важливість залучення регіонів України до євроінтеграції та ініціативу уряду з відкриття регіональних офісів євроінтеграції, які сприятимуть зв'язкам українських регіонів з ЄС. Сторони також підтвердили спільний намір продовжити роботу над відкриттям курсів Коледжу Європи для українських державних службовців.

У тексті заяви сторони також підтримують зацікавленість України розширити участь у програмах ЄС, зокрема таких, як «Креативна Європа» та «Горизонт Європа».

Європейський Союз підтвердив непохитну підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів і позитивно відзначив зусилля України з мирного врегулювання на Донбасі. Сторони рішуче засудили порушення територіальної цілісності та суверенітету України, яке розпочалося актами агресії збройних сил Російської Федерації з лютого 2014 р.

ЄС нагадав, що тривалість санкцій проти Російської Федерації, як і раніше, залежить від повного виконання сторонами Мінських домовленостей, звернувши особливу увагу на відповідальність Російської Федерації.

ЄС підтвердив свою політику невизнання незаконної анексії Автономної Республіки Крим. ЄС також засудив погіршення ситуації з правами людини у Криму. У спільній заяві Рада асоціації засудила погіршення ситуації з правами людини також в окремих районах Луганської і Донецької областей.

ЄС засудив проведення так званих «місцевих виборів» у Криму, будівництво мосту через Керченську протоку без узгодження з Україною, відкриття залізничного сполучення та подальшу мілітаризацію Криму, а також Чорного та Азовського морів. Рада асоціації закликала Російську Федерацію забезпечити безперешкодне та вільне судноплавство через Керченську протоку відповідно до міжнародного права.

ЄС надасть Україні 26 млн євро для розвитку сільського господарства та фермерства ([Урядовий портал](#)).

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Дмитро Кулеба, перебуваючи у Брюсселі у складі урядової делегації, підписав Угоду між урядом України та Європейською комісією про фінансування програми «Підтримка ЄС для розвитку сільського господарства та малих фермерських господарств в Україні».

З боку Європейської комісії угоду підписали Комісар ЄС з питань європейської політики сусідства та переговорів з розширення Олівер Варгей та керівник Групи підтримки України в Європейській комісії Пітер Вагнер.

Угода дозволить Україні залучити допомогу Європейського Союзу для створення більш інклюзивного та конкурентоспроможного аграрного сектора, орієнтованого на розвиток малих і середніх фермерських господарств та підприємств.

Загальний внесок ЄС у рамках Угоди становить 26 млн євро.

Допомога ЄС буде спрямована на:

- об'єднання державного земельного кадастру та державного реєстру речових прав, реформи установ та системи землекористування;

- проведення реформ у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій;
- забезпечення доступу малих фермерських господарств до фінансування шляхом запровадження грантових програм.

Угоду підписали в межах Шостого засідання Ради асоціації Україна – ЄС.

Міністр фінансів України Оксана Маркарова повідомила, що Єврокомісія підтвердила виконання Україною вимог для отримання другого траншу макрофінансової допомоги ([Міністерство фінансів України](#)).

28 січня віце-президент Європейської комісії з питань євро та соціального діалогу, фінансової стабільності, фінансових послуг та Союзу ринків капіталу Валдіс Домбровскіс у Брюсселі під час Шостого засідання Ради асоціації Україна – ЄС відзначив, що, за попередньою оцінкою, Україна виконала всі вимоги для отримання другого траншу четвертої програми макрофінансової допомоги ЄС (MFA4).

Я рада відзначити успішний розвиток співпраці з ЄС над четвертою програмою макрофінансової допомоги (MFA4). Єврокомісія сьогодні підтвердила, що українська сторона виконала всі необхідні умови для отримання другого траншу MFA4 у розмірі 500 млн євро, що є надзвичайно важливим для отримання довгострокових недорогих ресурсів Україною та підтримки програми реформ. Це допомагає нам тримати стабільні державні фінанси, поки уряд працює над поліпшенням інвестклімату і прискоренням економічного зростання.

Четверта програма макрофінансової допомоги обсягом 1 млрд євро була затверджена ЄС у червні і ратифікована Верховною Радою в листопаді 2018 р. Перший транш 500 млн євро Україна отримала 11 грудня 2018 р.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: Україна виконала своє домашнє завдання для «промислового безвізу» і очікує попередню оціночну місію ЄС ([Урядовий портал](#)).

Прем'єр-міністр України О. Гончарук зустрівся з Високим представником ЄС із зовнішніх справ та безпекової політики Ж. Боррелем під час свого візиту до Брюсселя, де він головуватиме на шостому засіданні Ради асоціації Україна – ЄС.

Під час зустрічі сторони обговорили цілі та пріоритети порядку денного співпраці України та ЄС.

Серед топ-пріоритетів ішлося про промисловий безвіз (Угоду про відповідність та прийнятність промислової продукції – Угоду АСАА).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Україна у повному обсязі виконала домашнє завдання для початку переговорів щодо промислового безвізу. Останнім був закон про зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду. Парламент ухвалив його

ще в грудні, а 26 березня він набуде чинності. Ми розраховуємо, що ЄС найближчим часом направить до України попередню оціночну місію для оцінки готовності інфраструктури та законодавства України до початку перемовин і подальшого підписання Угоди АСАА.

Ми прагнемо посилити співпрацю з ЄС у рамках Східного партнерства. Насамперед, ідеться про реалізацію конкретних проектів, які принесуть відчутні позитивні зміни для громадян України, нададуть нові можливості для бізнесу. Україна, як і Грузія та Молдова, готові до поглиблення секторальної інтеграції з ЄС у сферах енергетики, торгівлі, цифрової економіки, митниці та безпекової співпраці. Запропонована ініціатива «Стратегія тріо» могла б стати інструментом посилення Східного партнерства. Вона виділяє з усіх країн цього формату саме асоційованих партнерів – Україну, Грузію та Молдову, які мають більш амбітний порядок денний з ЄС.

Сторони також обговорили механізм упровадження оновленого Додатку XXVII до енергетичного розділу Угоди про асоціацію. Це відкриває для України шлях до статусу повноправного учасника внутрішнього ринку газу та електрики Євросоюзу – із дотриманням тих самих умов, які поширюються на країни-члени ЄС.

Однією з тем зустрічі стала подальша інтеграція України в Єдиний цифровий ринок ЄС. Олексій Гончарук та Жозеп Боррель обговорили кроки, які необхідно здійснити після завершення роботи оціночної місії ЄС в Україні у лютому 2020 р., і які мають бути внесені в Додаток 17–2 Угоди про асоціацію. У подальшому ці кроки мають бути відображені у спільному плані дій, який визначатиме також додаткові форми взаємодії України та ЄС (на додачу до Угоди про асоціацію) у рамках Єдиного цифрового ринку.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що Україна продовжуватиме роботу над втіленням стратегічних євроінтеграційних проєктів ([Європейська правда](#)).

Ми зберігаємо курс на євроінтеграцію. Ми будемо максимально прагнути синхронізувати наші правила, наші регуляції з нашими європейськими колегами. Звичайно, у нас є й стратегічні проєкти. Так, наприклад, до 2023 р. ми плануємо, як це все передбачалося, об'єднати нашу енергетичну систему з європейською, стати частиною єдиного цифрового ринку, домовитися про правила роумінгу і т. д.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Дмитро Кулеба під час публічної дискусії «Амбіції України у відносинах з ЄС у 2020 році» заявив, що Україна хоче актуалізувати Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом ([Цензор.НЕТ](#)).

Друга історія – це, безумовно, актуалізація Угоди про асоціацію в торговій частині, тобто квоти, тарифи.

Одним із пріоритетів є приєднання до європейської «зеленої угоди».

І третє – це головна історія для нас цього року – знаменитий промисловий безвіз, про це вже 100–500 разів говорилося. Багато є нюансів. Але я вас запевняю, що уряд України налаштований пройти цей шлях до успішного для обох сторін – України і ЄС – результату.

Програма популяризації України у світі

Міністр інфраструктури України Владислав Криклій під час виступу на Українсько-азербайджанському круглому столі за участі українських та азербайджанських компаній 30 січня 2020 р. в Києві заявив, що Україна має стати міжнародним транспортним хабом ([Міністерство інфраструктури України](#)).

Україна має стати міжнародним транспортним хабом, і Азербайджан є важливим партнером для здійснення цієї мети. Круглий стіл відбувся в рамках 12-го засідання Спільної міжурядової Українсько-азербайджанської комісії з питань економічного співробітництва в Торгово-промисловій палаті України. Участь у заході взяв міністр енергетики Азербайджанської Республіки П. Шахбазов.

Розвиток міжнародного транспортного сполучення є одним із пріоритетів роботи уряду України. Ми поставили перед собою амбітні цілі і починаємо втілювати їх у життя. Україна має стати міжнародним транспортним хабом і Азербайджан є важливим партнером для здійснення цієї мети. Українська держава зацікавлена в розвитку взаємовигідного українсько-азербайджанського співробітництва в усіх сферах економіки, зокрема, інфраструктурі та транспорті. Актуальними питаннями на сьогодні є створення сприятливих умов для перевезень між країнами та розвиток сполучення Європа – Кавказ – Азія. Це важливі елементи розвитку стратегічного партнерства між нашими країнами.

Україна зацікавлена в якнайшвидшій реалізації проекту Євро-Азіатського нафтотранспортного коридору з метою організації поставок нафти з Каспійського регіону на ринки країн Європейського Союзу: «Розвиток інфраструктури, спрямований на збільшення обсягів транспортування нафти і газу та розвитку маршрутів транзиту, підтверджує стратегічне значення регіону в галузі енергетики та транспорту як невід'ємної частини глобального енергетичного ринку і сполучної ланки між Європою та Азією. Україна продовжує здійснювати заходи з метою просування реформ у галузі інфраструктури, впровадження та дотримання європейського транспортного законодавства.

Урядом України заплановано фінансування безпрецедентного обсягу реконструкції та ремонту автомобільних доріг України. Запрошую азербайджанські компанії-підрядники взяти участь у тендерах із реалізації нових спільних проектів. Завдяки новому закону про концесії наш фаворит –

концесія інфраструктурних об'єктів, зокрема, морських портів. Два концесійних конкурси вже проведено в портах «Ольвія» і «Херсон» і визначені переможці. Ми працюємо над концесією в морських портах «Маріуполь» і «Бердянськ». Також пропонуємо концесіонерам порт «Одеса», поромну переправу в порту «Чорноморськ».

Окрім морських портів, Міністерство інфраструктури також працює над проектами концесій доріг, регіональних аеропортів та залізничних вокзалів. Наші конкурси прозорі та відкриті. Ми запрошуємо азербайджанські компанії взяти участь у нових концесійних конкурсах.

Реформа освіти та науки

Міністерство освіти і науки опублікувало детальний розподіл коштів з державного бюджету між закладами вищої освіти. Усього на університети у 2020 році МОН витратить 16,26 млрд грн ([Західна інформаційна корпорація](#))

З 2020 р. ЗВО фінансуються за формулою, де університети з кращими результатами діяльності отримують більше фінансування порівняно з бюджетом минулого року.

Розрахунок обсягу фінансування у 2020 р. робився МОН за конкретними показниками, серед яких: масштаб університету; контингент; регіональний коефіцієнт; позиції в міжнародних рейтингах; обсяг коштів на дослідження, які університет залучає від бізнесу чи з міжнародних грантів. З 2021 р. до цих показників додасться працевлаштування випускників, які МОН буде відслідковувати через онлайн-систему. Для поступовості переходу у 2020 р. були запроваджені обмеження для мінімальної та максимальної зміни бюджету кожного ЗВО – 95 % та 120 % від 2019 р. відповідно.

Фінансування за формулою отримують 136 закладів вищої освіти та 12 їхніх філій, які мають власні кошториси. У 2020 р. 94 заклади отримують 100–120 % від бюджету 2019 р., а 54 – 95–99 % – від бюджету 2019 р.

Завдяки розрахунку фінансування за формулою у 2020 р. 17 університетів отримали збільшення фінансування на понад 15 млн грн.

Показники, за якими МОН робить розрахунок розподілу фінансування, дають університетам чітке розуміння, за якою траєкторією їм потрібно рухатись, щоб покращувати свої позиції.

Відтепер фактична кількість студентів за бюджетною формою навчання (контингент) – лише один із семи показників, які впливають на формування бюджету. Протягом наступних трьох років вага цього показника буде зменшуватись. Додатково держава стимулює університети зберігати свій профіль, технічні університети – підтримувати саме технічні спеціальності.

Показник масштабу стимулює заклади вищої освіти об'єднуватись та ефективно використовувати ресурси. Адже університети, в яких навчається менше 1000 студентів, будуть отримувати менше, а ті, де три, п'ять і десять тисяч студентів – навпаки отримуватимуть більше.

Застосування регіонального коефіцієнта у формулі дало змогу регіональним університетам у 2020 р. отримати краще фінансування. У попередні роки через відтік абітурієнтів у великі міста регіональні ЗВО втрачали студентів та не мали ресурсів для розвитку. Застосовуючи регіональний коефіцієнт, держава підтримує регіональні університети.

Наявність українських університетів у міжнародних рейтингах – це стимул працювати над міжнародним визнанням та репутацією, підвищення шансів залучати іноземних студентів. Міністерство враховує позиції в QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings та Academic Ranking of World Universities. Зараз п'ять ЗВО, які входять до рейтингів, отримали додаткове фінансування за цим показником.

Кількість грошей на дослідження, які університет залучає від бізнесу та з міжнародних грантів, свідчить, що закладу довіряють донори та/або бізнес. Держава, використовуючи цей показник, стимулює університети розвивати науку та диверсифікувати джерела надходження грошей.

Працевлаштування випускників – це показник, який МОН почне застосовувати при розрахунку фінансування ЗВО у 2021 р. У 2020 р. МОН запустить електронну систему, яка буде моніторити, чи працюють випускники того чи іншого університету на посаді, що вимагає вищої освіти. Цей показник буде стимулювати університети підвищувати якість освіти, враховувати потреби ринку праці та сприяти працевлаштуванню своїх студентів.

Наступним кроком міністерства стане спільна з профільним комітетом Верховної Ради розробка та внесення комплексних змін до законодавства, які нададуть фінансову автономію університетам.

Міністерство освіти запроваджує індикативну собівартість навчання, що означає встановлення мінімальної ціни на навчання за контрактом у вишах на певних спеціальностях з літа 2020 року ([Цензор.НЕТ](#)).

Заступник міністра освіти Єгор Стадний:

Держава встановлюватиме мінімальну ціну на контракт на певні спеціальності, і ми почнемо це робити вже з літа 2020 р. Є багато ефектів цього нововведення. Ми зупиняємо згубний демпінг, коли університети на кожній вступній кампанії намагаються підглядіти у конкурента і спустити ціну нижче. Вони давно ставлять ціну, яка є значно меншою за собівартість підготовки. Якщо спитати будь-який бізнес, чи він може продавати продукцію нижче собівартості, вам одногосно скажуть, що це смерть бізнесу. Університети це розуміють, але мають подушку у вигляді

держфінансування. Тому є явище дотації навчання контрактників за рахунок бюджетних грошей.

Через демпінг на ціни на контракт людей привчили до такого сприйняття вищої освіти, як чогось недорогого. Ми радше купимо євробляху за 100 тис. грн, ніж оплатимо чотири роки навчання на бакалавраті за ці самі гроші. Треба закінчувати з таким підходом, тому що це питання якості навчання, зарплат викладачів і забезпеченості університетів.

Станом на 21 січня учителі початкових класів, які мають намір взяти участь у цьогорічній сертифікації, подали понад 900 заявок на проходження сертифікації ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Усеукраїнська квота місць для вчителів, які зможуть узяти участь у сертифікації, дорівнює 2000 місць.

Реєстрація для участі в сертифікації триватиме до 31 січня 2020 р.

Учасники, які успішно пройдуть процес сертифікації, отримають доплату до заробітної плати протягом трьох років та наступну кваліфікаційну категорію.

Міністерство освіти планує створити в Україні реєстр учнів закладів середньої освіти та реєстр учителів ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністерка освіти і науки України Ганна Новосад:

Я вважаю, що принцип доступності початкової освіти в прив'язці до місця проживання себе виправдовує. Ми, безумовно, це робитимемо і надалі. Закон, який нещодавно ухвалила Рада, узаконює цей підхід.

Розумію, що цей принцип завжди зазнаватиме дискредитації в умовах браку шкіл у великих містах, «вакханалії» з точки зору реєстрації місця проживання, а також відсутності достовірних реєстрів учнів.

На перші дві тези Міністерству освіти вплинути реально складно, тому що це не входить у компетенцію нашого відомства. Ми можемо вплинути на третє. Ми зрозуміли, що, розвиваючи систему збору статистики, ми, нарешті, маємо підійти до створення реєстру учнів середньої освіти. Також критично важливо створити реєстр учителів.

У 2020 р. Міносвіти в тестовому режимі запустило нову систему збору статистики і до цієї системи має намір побудувати модуль за реєстром учнів і вчителів.

Зараз над цим починаємо працювати, насамперед робимо технічне завдання і шукаємо гроші.

Зокрема, цей реєстр буде використовуватися для жеребкування під час зарахування дітей до школи.

Верховна Рада ухвалила в цілому Закон «Про середню освіту» ([Цензор.НЕТ](#)).

Закон урегулює питання доступності та забезпечення рівного доступу дітей до повної загальної середньої освіти, зокрема: доступності для

осіб з особливими освітніми потребами, а також територіальної доступності закладів загальної середньої освіти, обов'язку органів влади забезпечувати відповідну доступність; забезпечення якості повної загальної середньої освіти та забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти; мови освіти в закладах загальної середньої освіти сертифікації педагогічних працівників ресурсного (інформаційного, науково-методичного, матеріально-технічного) забезпечення закладів; засад здійснення інституційного аудиту; самоврядування в закладі освіти, зокрема учнівського та батьківського; прав та обов'язків учасників освітнього процесу; розмежування повноважень органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері загальної середньої освіти тощо.

Законом визначається, що мовою освіти є державна мова, а також урегульовується питання навчання мовами корінних народів та національних меншин.

Серед іншого, закон затверджує обов'язкову Державну підсумкову атестацію (ДПА) за кожний рівень повної загальної середньої освіти з державної мови, математики та інших предметів, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, крім випадків, визначених законодавством.

Також вводяться поняття інституційний аудит закладів середньої освіти, сертифікація вчителів, водночас закон залишає таку процедуру, як атестація педагогічних працівників.

Визначаються функції, права та обов'язки керівників закладів середньої загальної освіти, порядок конкурсу на посаду директора школи.

Згідно із законом, заклад загальної середньої освіти має самостійний баланс, розрахункові та інші рахунки у фінансових установах і банках державного сектору.

Передбачено, що наповнюваність класів у державних та комунальних школах не може становити менше п'яти учнів. Для класів початкової школи гранична наповнюваність має становити 24 учні, для базової та профільної школи – 30 учнів.

Законом вводиться поняття «індивідуальна освітня траєкторія» учня, яка реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану.

Також вводиться поняття педагогічної інтернатури для вчителів, які не мають досвіду роботи. Педагогічна інтернатура передбачає супровід та підтримку більш досвідченого педагогічного працівника, різні форми професійного розвитку. За виконання обов'язків педагога-наставника призначається доплата у граничному розмірі 20 % його посадового окладу.

Згідно із законом, норма педагогічної діяльності вчителя на одну тарифну ставку становить 18 навчальних годин на тиждень.

Закріплюються доплати: за класне керівництво у 1–11 (12) класах – 20–25 % до тарифної ставки; перевірка навчальних робіт учнів – 10–20 %; завідування майстернями, кабінетами інформатики – 15–20 %; кімнатами

зберігання зброї, стрілецькими тирами, паспортизованими музеями – 10–15 %; структурними підрозділами закладів освіти – 25 %.

За завідуваннями навчальними (навчально-методичними) кабінетами, ресурсними кімнатами, лабораторіями, спортивними залами чи майданчиками, навчально-дослідними ділянками доплата становитиме 10–15 %; бібліотекою (медіатекою) або за бібліотечну роботу чи роботу з бібліотечним фондом підручників – 5–15 %; за роботу в інклюзивних класах (групах) – 20 %; обслуговування комп'ютерної техніки – 10–15 %; проведення позакласної роботи з учнями – 10–40 %.

Інші види доплат можуть встановлюватися засновником навчального закладу.

За почесні, вчені, спортивні звання, наукові ступені педагогічним працівникам встановлюються доплати в розмірі 15–30 % посадового окладу в порядку, визначеному законодавством.

За педагогічні звання та за роботу в спеціальних закладах освіти (класах, групах) педагогічним працівникам у порядку, визначеному законодавством, встановлюються підвищення посадового окладу на 10-30 %.

Розміри тарифних ставок педагогічних працівників державних і комунальних закладів освіти встановлюються Кабінетом Міністрів.

Законом визначено типи закладів спеціалізованої освіти: мистецький ліцей; спортивний ліцей; військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою; науковий ліцей – заклад спеціалізованої освіти, що забезпечує здобуття базової та/або профільної середньої освіти наукового профілю; професійний коледж спортивного профілю – заклад спеціалізованої освіти спортивного профілю; мистецький коледж – заклад спеціалізованої освіти, що забезпечує здобуття фахової передвищої мистецької освіти одночасно із здобуттям базової та профільної середньої освіти.

Реформа охорони здоров'я

У 2020 році буде обладнано 200 приймальних відділень для екстреної медицини ([Урядовий портал](#)).

Уряд затвердив план реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, відповідно до якого цього року буде обладнано 200 приймальних відділень.

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Сьогоднішня система екстреної медицини недосконала і не забезпечує вчасного, якісного та ефективного реагування. Ми не можемо більше дозволити собі втрачати життя наших людей через неефективну роботу державної машини. Ціль уряду на цей рік – врятувати якомога більше українців.

План реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги передбачає:

- принципово новий алгоритм догоспітальної категоризації викликів екстреної медичної допомоги, що вимагає удосконалення діяльності диспетчерських служб;
- нову модель розподілу посадових обов'язків між працівниками бригад екстреної медичної допомоги;
- запровадження сучасних стандартів госпітальної допомоги пацієнтам у невідкладних медичних станах, а також забезпечення дотримання цих стандартів;
- удосконалення підходів планування реагування на надзвичайні події в частині міжвідомчої взаємодії, аналізу та прогнозування потужностей закладів охорони здоров'я.

Уряд планує запуснути електронні лікарняні з 1 квітня ([Цензор.НЕТ](#)).

Заступник міністра соціальної політики України Олег Коваль:

Цього тижня запускається постанова на узгодження щодо впровадження електронного лікарняного. Мінсоцполітики спільно з Міністерством охорони здоров'я планує запуснути з 1 квітня електронні лікарняні... Це буде перший етап, а основний етап – це повноцінний запуск системи лікарняних, коли лікар буде записувати дані про те, що пацієнт захворів, у систему HELSI.me, яка формуватиме медичний висновок, який буде автоматично вирушати в Пенсійний фонд, до реєстру платників ЄСВ, а далі – до Фонду соціального страхування для нарахувань. Це буде другий етап, який запустатиметься з 1 вересня по всій країні і займе якийсь час.

Запровадження цієї системи дасть можливість перевіряти правомірність видачі пацієнтам електронних лікарняних і мінімізувати зловживання в цій сфері.

Ми припинимо цими діями потік виписування за день лікарями 50 лікарняних, оскільки можна буде перевірити всі факти з прив'язкою до прізвища лікаря, скільки лікарняних він видав і чи за своїм профілем.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що Кабінет Міністрів ухвалив рішення, що дозволить покращити надання медичних послуг у сільській місцевості для понад 1 млн людей ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Суть постанови полягає в ефективному використанні залишків державної субвенції з бюджету, які спрямоватимуться на розвиток медицини в сільській місцевості.

Крім того, розпорядники коштів на місцях зможуть ефективно використати залишки субвенції для добудови нових амбулаторій, а також докупити автотранспорт для амбулаторій, які вже працюють і тих, будівництво яких уже розпочато в попередні два роки.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що уряд України у 2020 році має намір здійснити складні реформи у сфері охорони здоров'я, які відкриють її для приватного капіталу ([Цензор.НЕТ](#)).

Реформи у сфері охорони здоров'я вперше дадуть можливість приватному капіталу зайти в медичну сферу, оскільки вперше держава платитиме за послуги, які можуть надавати як державні, так і приватні медустанови.

Міністерка охорони здоров'я Зоряна Скалецька заявила, що зі стартом реформ на вторинній ланці медичної допомоги лікарні отримуватимуть кошти за контрактами НСЗУ за платні послуги, від страхових компаній і від місцевої влади ([Цензор.НЕТ](#)).

Я сподіваюся, що неформальні платежі лікарні взагалі вимагати не будуть. Оскільки заклади, крім контракту з НСЗУ, отримують можливість отримувати інші кошти за платні послуги, або з місцевого бюджету, від страхових компаній. Місцевий бюджет може створити місцеві програми щодо тих чи інших захворювань. Це означає, що законних способів отримувати офіційні платежі достатньо багато. Неформальних платежів, благодійних внесків не буде.

Якщо такі платежі будуть вимагати, громадяни можуть поскаржитися на гарячу лінію НСЗУ 16–77.

На сьогодні у програму медичних гарантій включено 27 пакетів медпослуг – усе, що надавалося і раніше, але коштів виділили більше, ніж у попередні роки на фінансування медичних закладів. Найбільш критичні для збереження життя і здоров'я види допомоги – інсульти, інфаркти, онкологія, пологи, неонатальна допомога новонародженим – оплачуватимуться за підвищеним тарифом.

МОЗ розраховує побачити позитивний результат у багатьох ситуаціях, які були критичними, уже в кінці квітня – початку травня.

Кабмін затвердив перелік опорних лікарень у регіонах ([Цензор.НЕТ](#)).

Усього було затверджено 211 опорних медустанов, із них у Вінницькій – 10, Волинській – 7, Дніпропетровській – 15, Донецькій – 11, Житомирській – 6, Закарпатській – 8, Запорізькій – 9, Івано-Франківській – 9, Київській – 13, Кіровоградській – 7, Луганській – 5, Львівській – 9, Миколаївській – 6, Одеській – 13, Полтавській – 8, Рівненській – 7, Сумській – 7, Тернопільській – 6, Харківській – 15, Херсонській – 8, Хмельницькій – 10, Черкаській – 8, Чернівецькій – 5 і Чернігівській області – 9.

Перелік формували на основі відповідної Методики формування мережі робочою групою з представників МОЗ, Національної служби

здоров'я, Міністерства розвитку громад і територій, представників проекту USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я» та обласних державних адміністрацій.

Одною з головних умов формування переліку стала доступність установ для пацієнтів.

Українці зможуть отримати близько півсотні медичних послуг безкоштовно у 2020 році ([Цензор.НЕТ](#)).

Голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Михайло Радущий:

На цей рік закладено у бюджеті 72 млрд на виконання програми медичних гарантій. Цю програму уряд затвердив ще в листопаді. Медгарантія – перед нами це називали «гроші йдуть за пацієнтом».

З 2 квітня 50 медичних і діагностичних процедур (зокрема, ультразвукове дослідження, рентген-дослідження, біопсія, оперативне лікування інсульту, пологи та ін.) у межах програм медгарантій будуть безкоштовними для українців. Водночас ідеться про заклади, які підписали угоду з НСЗУ.

Також фінансування програми «Доступні ліки» цього року в Україні збільшилося на 3,2 млрд грн.

Держава оплачує їхню вартість, і людина за електронним рецептом безоплатно їх отримує.

Пенсійна реформа

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив, що уряд затвердив бюджет Пенсійного фонду України на 2020-й рік ([Урядовий портал](#)).

Уряд на своєму засіданні 24 січня затвердив бюджет Пенсійного фонду України на 2020 р.

Обсяг асигнувань на фінансування пенсійних програм становить 172 576,3 млн грн.

Звертаю увагу, що бюджет Пенсійного фонду України на 2020 р. є збалансованим.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Обід з бюджету, руками освітян та зі шведської лінії. Досвід Кирилівської ОТГ ([Децентралізація](#)).

Кирилівська громада Запорізької області взяла у штат власного управління освіти 11 осіб, щоб годувати дітей з трьох своїх шкіл. А безпосередньо на харчування заклала до бюджету близько 3 млн грн.

Загалом створення комунальних підприємств для вирішення всіх потреб громади – не надто прогресивний крок. В ідеалі послуги мешканцям мають надавати ті чи інші підприємства, а громада повинна лише платити за це і контролювати якість. Однак на практиці такий «ідеальний рецепт» можна застосовувати далеко не завжди. Наприклад, у трьох школах Кирилівської ОТГ Запорізької області весь час стикалися з проблемою пошуку добросовісних підрядників для харчування дітей.

Голова Кирилівської ОТГ Іван Малєєв:

У школі села Атманай лише 92 дитини, через що підприємці, які годували там дітей за кошти громади, не отримували великого прибутку. Ця школа трохи «на відшибі», за лиманом, та коли там з'являлися перевірки з нашого відділу освіти, то щоразу фіксували незадовільний рівень надання послуг із харчування дітей. Аби скоротити власні витрати, підприємець, наприклад, зменшував розмір котлети до невеличкого жмутика м'яса. Або через день готував вівсянку на воді, яку ніхто з дітей не їв. І хоча ми виділяли на один дитячий обід 25 грн, близько 10–15 грн з них осідало у кишенях цього підприємця. А інших бажаючих годувати дітей у віддаленому селі нам знайти не вдалося...

А у школі села Охримівка, де навчаються 180 школярів, дітей узагалі не годували. Незадовільна ситуація з харчуванням була й у центральній Азовській школі, що у селі Кирилівка, а також у кількох садочках громади. При цьому витрати на харчування дітей постійно зростали, бо зростала і кількість дітей з малозабезпечених родин у цих школах та садочках, яких громада мала забезпечувати їжею безоплатно. Зрештою виявилось, що до пільгових категорій належать близько 60 % школярів, яких загалом у громаді майже 700. І тоді керівництво Кирилівської ОТГ зважилося на нестандартний крок.

Ми зрозуміли, по-перше, що аби якісно годувати дітей, нам треба робити це самим. А по-друге, що коли годуватимемо всі 100 % учнів та відвідувачів садочків, не надто переплатимо. Тож депутати погодили виділення близько 1 млн грн на реконструкцію шкільних харчоблоків та інвентар для них і ще близько 3 млн грн – на зарплати працівникам їдалень та на продукти. Ми відмовилися від послуг приватних підприємців, які організовували харчування у школах громади і взяли до відділу освіти та

молоді 11 осіб, переважно кухарів та їхніх помічників. Шестеро з них працюють в Азовській школі, де харчоблок ми створили з нуля.

Голова громади особливо пишається шведською лінією роздачі їжі в Азовській школі, яка запрацювала після новорічних канікул. Відтепер кожен школяр самостійно обирає собі страви із запропонованого меню.

Противники ідеї запровадження безкоштовного харчування у школах казали, що діти не їстимуть половину їжі, залишатимуть у тарілках перше, але завдяки можливості вибору такої проблеми вдалося уникнути, – каже голова громади. – Тепер кожен їсть те, що йому до вподоби. Та головне навіть не це. Завдяки «харчовій реформі» нам вдалося суттєво покращити якість харчування. Бо підприємець працює на себе, а відділ освіти – на громаду. Я пишаюся тим, що всі школярі та вихованці дитсадочків, незалежно від соціального статусу та майнового стану їхніх родин, отримують повноцінну збалансовану їжу. (...)

Купили приватний будинок, щоб створити центр соціальних послуг – історія Чмирівської громади ([Децентралізація](#)).

(...) Чмирівська громада – територіальне об'єднання в Луганській області. Вона налічує близько 8 тис. мешканців і трохи більше 200 кв. км. Із 2017 р. у Чмирівці функціонує Центр надання соціальних послуг. Насправді ж центром це є тільки номінально – власного приміщення у нього немає, а спеціалісти працюють в орендованій кімнаті. Тож досі про широкий спектр послуг годі було й говорити. Питання надання якісних соціальних послуг у громаді стояло досить гостро.

Тож керівництво громади прийняло рішення долучитись до проекту «Спільно. Соціальні послуги для сімей у громаді». Проект реалізує ЮНІСЕФ за фінансової підтримки німецького уряду та Німецького банку розвитку (KfW), а впроваджують проект п'ять потужних неурядових організацій на чолі з Українською мережею за права дитини – лідери у сфері надання соціальних послуг для дітей. Проект пілотний – для участі в ньому відібрали 12 громад, і щоб потрапити до списку, необхідно було відповідати певним критеріям. Зокрема, запропонувати приміщення, яке можна буде облаштувати для потреб мультифункціонального центру надання соціальних послуг.

Приватний будинок, який після капітального ремонту перетвориться на мультифункціональний центр соціальних послуг.

У Чмирівці такого приміщення на балансі громади не було. Проте місцевий голова С. Войтенко придумав рішення – купити приватний будинок, який міг би стати центром.

Місцевий голова Сергій Войтенко:

У нас є сім'ї у складних життєвих обставинах і є необхідність у соціальних послугах. Насправді, покращення соціальних послуг для мешканців громади – один із наших пріоритетів. А тому треба було знайти можливість потрапити в проект. Ми вже давно приглядались до цього

приватного будинку. Він розташований дуже зручно, біля центральної дороги, має зручний під'їзд. Щоправда ми думали про нього в іншому контексті. Якщо ЮНІСЕФ дає нам можливість зробити з нього мультифункціональний центр, збільшити кількість послуг для наших мешканців і навчити соціальних працівників, то ми маємо цим скористатись. Для нас важливий соціальний напрям.

Робота над облаштуванням мультифункціонального центру триває. Як показало опитування 64 місцевих сімей, найбільш запитуваними у Чмирівській громаді є послуги супроводу сімей у складних життєвих обставинах та підтримка сімейних форм виховання. Також у центрі планується надання послуг денного перебування дітей, консультації психолога, логопеда, соціального педагога. (...)

Нині майбутніх працівників центру навчають. За результатами курсу тренінгів учасники пройдуть сертифікацію. (...)

Наступним кроком на шляху до отримання якісних соціальних послуг мешканцями Чмирівської громади стане громадське обговорення та остаточне узгодження переліку необхідних для людей соціальних послуг, а також розробка місцевої цільової програми надання соціальних послуг та виділення бюджетних коштів на її забезпечення. Паралельно розробляється протокол взаємодії та обміну інформацією між різними підрозділами селищної ради в інтересах дітей та їхніх сімей. За підтримки «СОС Дитячі Містечка», будуть також створені рекомендації щодо розрахунку вартості соціальних послуг. Усі ці напрацювання допоможуть зробити соціальні послуги максимально наближеними до користувачів та зорієнтованими на реальні потреби людей.

Новини із соціальних мереж

31 січня відбудеться зустріч Президента України Володимира Зеленського з Державним секретарем США Майком Помпео.

До уваги представників ЗМІ: 12:00 – зустріч Президента України та Державного секретаря США з представниками ЗМІ. Акредитовані представники ЗМІ запрошуються з 10:30. Місце проведення: Офіс Президента України, вул. Банкова, 11. Акредитація проводиться до 17:00 30 січня. Вхід за паспортами та редакційними посвідченнями.

Для акредитації просимо надіслати на адресу aru@aru.gov.ua таку інформацію:

1. Прізвище, ім'я та по батькові.
2. Назва ЗМІ.
3. Посада.
4. Телефон.
5. Копія редакційного посвідчення ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Посилюємо покарання за порушення вимог пожежної та техногенної безпеки. На початку грудня дав доручення перевірити всі соціально важливі об'єкти в країні на дотримання вимог пожежної безпеки. З того часу перевірили майже 18 тис. об'єктів. Ситуація критична – на 15,7 тис. об'єктах не обслуговуються, несправні або взагалі відсутні автоматичні системи протипожежного захисту. Вдумайтесь у цифри: із цих 15,7 тис. об'єктів – 5,5 тис. закладів дошкільної освіти, 6,8 тис. шкіл, майже 1 тис. закладів охорони здоров'я. Це неприпустима ситуація!

До адміністративної відповідальності притягнуто понад 17 тис. керівників та відповідальних осіб. Нині штрафи за порушення вимог пожежної безпеки становлять від 8,5 до 119 грн для громадян, а для посадових осіб – від 34 до 170 грн. Такого «покарання» недостатньо! Так, на сьогоднішньому засіданні ми ініціювали законопроект щодо підвищення штрафів за порушення вимог пожежної безпеки. У разі схвалення цього законопроекту парламентом розміри штрафу за адміністративні правопорушення становитимуть:

- 510 грн – мінімальний,
- 8 500 грн – максимальний.

Також значно підвищиться штраф за завідомо неправдивий виклик поліції, «швидкої» або аварійних служб – він становитиме від 3 400 до 10 200 грн. Більше того, запроваджується кримінальна відповідальність за порушення вимог техногенної безпеки, що призвело до аварії чи іншої небезпечної події з тяжкими наслідками. Але ми розуміємо, що навіть цього абсолютно недостатньо. Сьогодні уряд пропрацьовує питання про

законодавче врегулювання обов'язковості виділення коштів у державному та місцевих бюджетах на цільові заходи протипожежної безпеки. Вони будуть спрямовані на те, щоб знизити ризик пожеж у громадських та адміністративних будівлях закладів освіти, охорони здоров'я тощо ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Ви чули про Офіс протидії рейдерству? Ні? Так? Хай там як – він працює і працює результативно! Передмова. На проблему рейдерства громадяни справедливо жалілися мені одразу після обрання Президентом. Незаконне заволодіння майном відбувалося по всій країні. Тому одним із першочергових завдань я визначив саме боротьбу з рейдерством. Наприкінці 2019 р. до мене звернувся кінорежисер Юрій Ляшенко, в якого рейдери захопили житло. Злодіїв не зупинили ні заслуги митця, ні його поважний вік. У 2009 р. він хотів отримати спадщину – квартиру від померлої родички, тож звернувся до відповідних державних органів. Тим часом нерухомість захопили сторонні особи. Попри перемогу потерпілого в судових процесах, нотаріус відмовився виконувати рішення Верховного Суду. Згодом Ю. Ляшенко дізнався, що квартири перереєстровано на третіх осіб.

Вислухавши кінорежисера, я в супроводі його адвокатів вирушив до новоствореного Офісу протидії рейдерству, де Комісія з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації в терміновому порядку ухвалила рішення скасувати незаконну реєстрацію, а міністр юстиції Д. Малюська підписав відповідний наказ.

Після того, як усі необхідні документи було отримано, особи, що незаконно займали квартиру кінорежисера, залишили її 30 грудня 2019 р. Ю. Ляшенко повернувся до своєї оселі. Офіс протидії рейдерству розташований у Києві на вул. Сверстюка, 15. Контактний телефон: (044) 237-09-96 (Посилання на відео: [Володимир Зеленський](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Провели засідання уряду, де прийняли ряд важливих рішень:

- Цього року маємо побудувати 200 нових приймальних відділень екстреної медицини. Перший крок у цьому напрямі вже зробили. Сьогодні уряд затвердив план реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги. Це принципово новий алгоритм догоспітальної категоризації викликів екстреної медичної допомоги та нова модель розподілу посадових обов'язків між працівниками бригад екстреної медичної допомоги.
- Крім того, план передбачає запровадження сучасних стандартів госпітальної допомоги пацієнтам у невідкладних медичних станах, а також забезпечення дотримання цих стандартів. Сьогоднішня система екстреної медицини недосконала і не забезпечує вчасного, якісного та ефективного

реагування. Ми не можемо більше дозволити собі втрачати життя наших людей через неефективну роботу державної машини.

- Створюємо «Офіс контролю викидів у повітря». Це перший крок на шляху до реформи екологічного контролю. У 2018 р. Україна посіла 109 місце серед 180 країн світу за показниками захисту довкілля в розрізі впливу на здоров'я населення та захисту екосистем, а за даними Інституту оцінки та вимірювання показників здоров'я, у 2016 р. забруднення атмосферного повітря призвело в Україні до понад 58 тис. смертей (близько 10 % усіх смертей за рік). Задля максимальної ефективності офіс працюватиме безпосередньо в Кривому Розі – у місті, де це питання є найбільш гострим. Спеціалісти лабораторії офісу будуть перевіряти найбільші підприємства, що здійснюють викиди в атмосферу.

- Ліквідували Кримсько-Чорноморську та Азовську морські інспекції через їхню неефективність. Замість посилення екологічного контролю, в портах було розведено розсадник корупції. Функції з контролю суден будуть передані до обласних інспекцій. Відтепер кожне затримання судна має бути санкціонованим виключно керівником Держекоінспекції.

- Продовжуємо масштабне відновлення доріг. Цього тижня відбулася презентація планів Укравтодору на 2020 р. Сьогодні на засіданні ми визначили пріоритетні будівництва найбільш зруйновані ділянки за основними маршрутами, зокрема:

- М-12 Стрий-Тернопіль-Кропивницький-Знам'янка (через Вінницю);
- Н-23 Кропивницький – Кривий Ріг – Запоріжжя;
- Н-14 Олександрівка – Кропивницький – Миколаїв
- Н-11 Дніпро – Миколаїв (через Кривий Ріг);
- Н-03 Житомир – Чернівці та інші.

- Робимо подорожі зручнішими для українців. Тепер для посвідчення особи під час внутрішніх подорожей Україною літаком чи поїздом можна буде використовувати е-посвідчення водія в мобільному додатку [Дія](#) замість паспорта! Це поки що експериментальний проект. Ціль нашого уряду – підвищити якість життя українців, зробити його безпечним та зручним ([Олексій Гончарук – Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Спільна з Верховним представником ЄС з питань закордонних справ та політики безпеки Жозепом Боррелем прес-конференція за підсумками проведення 6-го засідання Ради асоціації Україна – ЄС. Це перша Рада асоціації для нашого складу уряду і для теперішнього складу Єврокомісії. (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

«Я вражений амбітною програмою реформ вашого уряду та суттєвим прогресом, уже досягнутим за п'ять місяців вашої роботи, і з моменту останнього саміту ЄС – Україна», – таку оцінку нашій роботі надав Верховний представник ЄС із зовнішніх справ та безпекової політики Ж. Боррель.

Загальний висновок сьогоднішньої поїздки в Брюссель до наших європейських партнерів – Євросоюз підтримує прогрес реформ в Україні.

Домовились про подальшу співпрацю в різних секторах, зокрема в енергетичному напрямку, у сфері охорони довкілля та боротьбі з наслідками змін клімату.

Серед топ-пріоритетів співпраці з ЄС – «промисловий безвіз», тобто Угода про відповідність та прийнятність промислової продукції (Угода АСАА).

Крім того, ми визначили подальші кроки для інтеграції України в Єдиний цифровий ринок ЄС.

Також ЄС позитивно відзначив зусилля України з мирного врегулювання на Донбасі. ЄС підтвердив свою політику невизнання незаконної анексії Автономної Республіки Крим та засудив проведення т. зв. «місцевих виборів» у Криму.

І найголовніше – Україна виконала необхідні умови для отримання 500 млн євро макрофінансової допомоги ЄС.

Європейський вибір України є безсумнівним, і ми продовжуємо рух у цьому напрямі! (...) ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн відзначила швидкий темп реформ в Україні. Менш ніж за п'ять перших місяців роботи уряд і парламент у тісній співпраці ухвалили майже 30 «євроінтеграційних» законів. Кожен із них впроваджує в Україні європейські стандарти та норми, які підвищують якість життя наших громадян.

Сьогоднішнє засідання Ради асоціації Україна – ЄС має стати відправною точкою для досягнення пріоритетних цілей двостороннього порядку денного співпраці Україна – ЄС, зокрема:

- візит уже цього року попередньої оціночної місії експертів ЄС з метою початку переговорів щодо укладання Угоди про відповідність та прийнятність промислової продукції (АСАА);
- запровадження механізму імплементації оновленого «енергетичного» додатка до Угоди про асоціацію з ЄС;
- подальша інтеграція України в Єдиний цифровий ринок ЄС;
- початок збалансованого перегляду параметрів зони вільної торгівлі Україна – ЄС;
- залучення України до втілення Європейської зеленої угоди, зокрема, початок розробки спільної дорожньої карти.

Подякував президентці Єврокомісії за солідарність Європейського Союзу з Україною після катастрофи українського літака МАУ поблизу Тегерана та одностайність щодо відповідальності Ірану. Для України важливо розробити конкретні пропозиції в рамках Міжнародної організації цивільної авіації, Європейського агентства авіаційної безпеки та інших міжнародних організацій, щоб у майбутньому запобігти інцидентам з цивільними літаками в зонах конфліктів або над ними ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Європейська Рада розширила санкції щодо Криму. Ми вдячні ЄС за те, що він у грудні 2019 р. продовжив економічні санкції проти Росії. А сьогодні у зв'язку з т. зв. «виборами» в тимчасово окупованому Російською Федерацією Криму розширив їх. Україна також розраховує на підтримку ЄС щодо захисту українських громадян на тимчасово окупованих територіях Криму та Донбасу від систематичних порушень прав людини. Під час зустрічі з президентом Європейської Ради Ш. Мішелем обговорив також і поглиблення співпраці України та ЄС. Обсяг двосторонньої торгівлі товарами та послугами за дев'ять місяців 2019 р. збільшився на 9,6 % і сягнув 39,6 млрд дол. США. Оскільки Україна дедалі активніше використовує безмитні тарифні квоти на поставки своєї продукції, Україна виступає за оновлення положень торговельної частини Угоди про асоціацію Україна – ЄС. Головні цілі, яких Україна планує досягти у 2020 р. – поглибити секторальну інтеграцію до ЄС у сферах енергетики та цифрового ринку, посилити співпрацю митних органів, розширити та актуалізувати торгівлю, а також зробити Україну невід'ємною частиною Європейської зеленої угоди.

Україна має високі очікування від саміту Східного партнерства, який відбудеться у Брюсселі в червні цього року. Закликаємо ЄС підтримати спільну ініціативу України, Грузії та Молдови із запуску формату посиленої співпраці з асоційованими партнерами в рамках Східного партнерства. ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#))

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Програма Уряду передбачає амбітну мету – через п'ять років Україна відповідатиме критеріям членства у ЄС. Саме тому важливо синхронізувати політики з країнами-членами ЄС, зокрема, і в рамках «Європейської зеленої угоди».

Чому «зелена угода» важлива? Вона, насправді, про абсолютно прості щоденні речі. Про те, щоб люди дихали нормальним повітрям без викидів, використовували чисту питну воду, споживали безпечні продукти.

Амбітна мета Євросоюзу – до 2050 р. зробити Європу першим континентом, економіка якого не знищує природу. Україна готова стати невід'ємною частиною цієї історії успіху. Запропонував сьогодні Франсу Тіммермансу, віце-президенту Єврокомісії з питань Європейської зеленої

угоди, розпочати діалог щодо розвитку спільної дорожньої карти в цьому напрямі.

Наша амбіція – трансформувати країну в сильну конкурентну економіку з цифровізованою та енергоефективною промисловістю, високорозвинутою інфраструктурою та гідним рівнем життя для людей ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Сьогодні в Брюсселі.

Разом із колегами-міністрами прилетіли на Раду асоціації Україна – ЄС під моїм головуванням.

Упродовж дня нас чекає багато важливих заходів та двосторонніх зустрічей.

Зокрема, будемо обговорювати поглиблення секторальної співпраці України з ЄС та актуалізацію Зони вільної торгівлі.

Стежте за оновленнями у моїх соцмережах, аби не пропустити найважливіші новини:

Telegram: t.me/PMHoncharuk

Twitter: twitter.com/pmhoncharuk

Instagram: www.instagram.com/pm_honcharuk

YouTube: <https://tinyurl.com/y3vfhvw4> ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

[Мінрегіон](#) запустив нову онлайн-платформу Державного фонду регіонального розвитку

На новій платформі обласні державні адміністрації вже можуть оголошувати конкурсні відбори проектів на 2021 р., якщо мають затверджену Регіональну стратегію розвитку на 2021–2027 рр., план її реалізації, а також визначені пріоритетні технічні завдання.

Оновлена платформа передбачає, що кожен заявник матиме власний електронний кабінет, проекти та документація подаватиметься в електронному вигляді, реєстрація та оцінка проектів відбуватиметься виключно на платформі за допомогою кваліфікованого електронного підпису ([Децентралізація](#)).

Думка українців про ринок землі спотворена міфами. Але:

- 87 % землевласників не готові продати свою землю незалежно від ціни;
- для 85 % землевласників важливо, хто буде покупцем їхньої ділянки.

Детальніше про думку землевласників щодо ринку землі читайте у статті [Dmytro Lyvch](#) <http://bit.ly/2U3vRUk> ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Із цього року університети з кращими результатами діяльності отримують більше фінансування порівняно з попереднім роком. А кількість студентів за бюджетною формою навчання – лише один із семи показників формування бюджету ВНЗ. Детальніше на сайті [Міністерство освіти і науки України http://bit.ly/37zMkmQ](http://bit.ly/37zMkmQ) (Реанімаційний Пакет Реформ - РПР).

До кінця тижня області мають завершити роботу зі створення перспективних планів.

27 січня в [Мінрегіоні](#) пройшли додаткові консультації зі створення перспективних планів формування громад Дніпропетровської, Запорізької, Полтавської та Харківської областей.

Очікуємо, що до кінця цього тижня усі області подадуть на розгляд уряду проекти перспективних планів. Отже, уже немає часу на обговорення. Обладміністраціям треба приймати остаточні рішення з урахуванням консультацій у міністерстві та дискусій на місяцях, що тривали останні місяці. Ми сподіваємося, що ОДА прийматимуть виважені рішення, які ґрунтуватимуться в першу чергу на перспективах розвитку громад і територій. Варто передусім думати про здатність майбутніх громад створювати гідні умови для життя людей, а не лише про бажання чи небажання громад об'єднуватися в запропонованих форматах, – [В. Негода](#), заступник міністра розвитку громад та територій ([Децентралізація](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Презентували Дорожню стратегію-2020. Наша мета – об'єднати країну якісними дорогами. Для цього нам потрібно збудувати тисячі кілометрів доріг. Цьогорічний бюджет на дорожнє будівництво – безпрецедентний в історії України! Роботи дуже багато. У рейтингу якості доріг – за версією Всесвітнього економічного форуму – із 137 країн Україна посіла 130-те місце – <https://bit.ly/38HdFnI>.

Раніше українські дороги були символом корупції та ганьби. Щодня в країні стається понад 400 аварій, зокрема через погані дороги та інфраструктуру.

Щороку Україна втрачала до 3–4 % ВВП унаслідок ДТП, перевитрат пального, зростання витрат на перевезення та ремонту транспорту. У найближчі п'ять років дороги стануть символом зростання та розвитку України! Для цього у 2020 р. ми плануємо залучити 86,5 млрд грн на ремонт доріг державного значення. Крім того, ми безапеляційно викоринюємо корупцію. Але, напевно, ще не всі усвідомили, що правила гри змінилися. Поступово кожен корупціонер особисто в цьому переконається. Якісні дороги стануть маркером довіри людей до держави! (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Оцінка кількості населення за допомогою даних мобільних операторів може бути доповненням до повноцінного перепису, але не його заміною. У результаті електронного перепису ми не отримали даних щодо:

- складу, структури та економічних характеристик домогосподарств;
- етнічних і мовних характеристик населення;
- міграції.

Більше читайте у статті [Dariia Mykhailyshyna](http://bit.ly/2O0oRDR) <http://bit.ly/2O0oRDR> ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

У [Верховній Раді України](#) зареєстрований проект Закону «Про засади адміністративно-територіального устрою України» № 2804.

Урядовий законопроект, розробником якого є [Мінрегіон](#), – один із пакетів нормативно-правових актів децентралізації. Він визначає основні засади адміністративно-територіального устрою України, порядок утворення, ліквідації, встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць та населених пунктів.

Нагадаємо, раніше заступник міністра розвитку громад та територій [В. Негода](#) коментував, що законопроект вносить порядок, встановлює чіткі процедури, як і які органи влади можуть вирішувати в нашій державі питання адмінтерустрою.

Текст проекту закону поки не опубліковано на сайті Верховної Ради.

З основними проектними нормами можна ознайомитися у презентації Мінрегіону ([Децентралізація](#)).

Просто зараз презентація планів роботи Укравтодору – Дороги UA 2020. (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

24 Президент України Володимир Зеленський зустрівся в Єрусалимі з представниками ділових кіл Ізраїлю. Детальніше: <http://bit.ly/38yV8tp> ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Ще один крок для запуску програми кредитування малого бізнесу вже з лютого! Уряд ухвалив постанову для старту програми «Доступні кредити 5–7–9 %» з 1-го лютого. Декілька днів тому Президент Володимир Зеленський вже підписав закон про внесення змін до Бюджету-2020, якими виділяються 2 млрд грн для програми кредитів для підтримки мікро- та малого бізнесу.

А сьогодні постановою уряду ми визначили механізм, за яким будуть використовувати ці бюджетні кошти в межах діяльності Фонду розвитку підприємництва. Ця програма – чудовий майданчик для підприємців відкрити власну справу в Україні – а це нові робочі місця вже у 2020 р.

Наступного тижня до програми мають приєднатись три найбільші державні банки України. Підготовка до старту програми доступного

кредитування для підприємців іде за планом – уже з лютого вона запрацює для малого та мікробізнесу.

Програма державної підтримки бізнесу дає можливість учасникам отримати до 1,5 млн грн доступного кредиту під 5, 7 або 9 % для створення або розширення власного бізнесу. Важливо зазначити, що ця програма – це один маленький пазл великої програми кредитування, над якою ми працюємо спільно з Національним банком. Доступні кредити мають стати нормою в Україні (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

24 січня уряд прийняв Постанову «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості», розроблений Міністерством розвитку громад та територій України.

Метою постанови є забезпечення ефективного, цільового та результативного використання у 2020 р. залишків субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості.

Зокрема, це дозволить розпорядникам коштів на місцях ефективно використати залишки субвенції для добудови нових амбулаторій та докупити автотранспорт для існуючих амбулаторій та тих, що будуються, які вже були відібрані для фінансування у 2017–2019 рр.

Постановою передбачено, що у 2020 р. рішеннями відповідних ОДА, за погодженням з Мінрегіоном та МОЗ, може здійснюватися перерозподіл субвенції між проектами і заходами. Це дозволить ефективно використати залишки державної субвенції з бюджету, яка спрямовуватиметься на розвиток медицини в сільській місцевості ([Мінрегіон](#)).

Уряд прийняв важливе рішення для продовження формування спроможних громад та завершення реформи децентралізації.

Кабмін затвердив зміни до Методики формування спроможних територіальних громад.

Так встановлюються чіткі критерії, завдяки яким громади зможуть «оцінити» власну спроможність: людський потенціал, фінансові та майнові ресурси.

Ці критерії дадуть змогу надавати якісні послуги жителям вирішувати накопичені проблеми, розвивати місцеву економіку.

Зокрема, змінами:

– встановлено, що методика визначає порядок розроблення перспективного плану та умови формування проектних спроможних територіальних громад;

– передбачено, що формування спроможних територіальних громад здійснюється з урахуванням рівня їхньої спроможності, оптимальних мереж

соціальної інфраструктури та доступності публічних послуг у відповідних сферах;

- визначено чітку послідовність формування спроможних територіальних громад;

- встановлено критерії оцінки рівня спроможності територіальних громад та необхідність врахування такої оцінки при розробленні перспективних планів (внесенні змін до перспективних планів);

- приведені відповідні положення методики до Стандарту доступності публічних сервісів та послуг, визначених Програмою діяльності уряду та Законом України від 5 грудня 2019 р. № 348-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» ([Мінрегіон](#)).

Завершувати у 2020 р. реформування базового та субрегіонального рівнів адміністративно-територіального устрою, розмежовувати повноваження між державною та місцевою владою і проводити місцеві вибори на новій територіальній основі громад та районів необхідно (до моменту внесення змін) в рамках чинної Конституції. Цей шлях є складним. Але він все ж дозволяє реалізувати основні цілі, закладені у Концепції реформи: сформувати ефективне місцеве самоврядування особливо на рівні громад, спроможне створювати і підтримувати гідні умови життя людей, здатне надавати якісні та доступні публічні послуги у кожній громаді, а також оптимізувати систему територіальних органів виконавчої влади.

Про це сказав заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода під час наради з обговорення Концепції державної політики та Плану заходів із досягнення цілі 10.3. «Українці мають реальну можливість впливати на організацію свого життєвого простору як мешканці спроможних громад» Програми діяльності Кабінету Міністрів України, що відбулася за участі представників усеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, провідних експертів, проєктів міжнародної технічної допомоги. Більше за посиланням ([Мінрегіон](#)).

Важливо! Уряд змінив Методику формування спроможних територіальних громад.

У новій редакції методики акцент зроблений на порядку розроблення перспективних планів та формуванні спроможних громад.

Встановлені критерії, які дають можливість оцінити рівень спроможності громади:

- чисельність населення, що постійно проживає на території спроможної територіальної громади;

- чисельність дітей шкільного віку, які навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах, розташованих на території спроможної територіальної громади;

- площа території спроможної територіальної громади;

- індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади;
 - частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету спроможної територіальної громади.
- (...) ([Децентралізація](#)).

Мінрегіон у 2017–2019 рр. було визначено головним розпорядником субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості.

Проекти нового будівництва розроблялися регіонами відповідно до затверджених типових зразків проектів будівництва для закладів охорони здоров'я у сільській місцевості (наказ Мінрегіону від 16.05.2018 № 117).

Разом з тим, однакові за типологією, площі та функціоналу проекти амбулаторій, що були запропоновані регіонами до затвердження Мінрегіону, мали різну кошторисну вартість.

З метою встановлення причини такої відмінності Мінрегіоном було ініційовано здійснення відповідних перевірок.

Детальніше на сайті Мінрегіону ([Мінрегіон](#)).

Зустрічі, які відбулися в межах Всесвітнього економічного форуму в Давосі, продемонстрували, що Україна має підтримку з боку інвесторів, наголосив Президент Володимир Зеленський.

Детальніше: <http://bit.ly/30Md3Ko> ([Офіс Президента України](#)).

1 січня 2020 р. набув чинності новий Виборчий кодекс України, який передбачає декілька змін в організації і проведенні місцевих виборів.

В аналітичному центрі [Асоціація міст України](#) коротко розповіли про головні новації ([Децентралізація](#)).

Україна проводить переговори щодо звільнення утримуваних громадян, які перебувають на тимчасово окупованій території та в Росії, повідомив Президент Володимир Зеленський. «Два треки, два списки. Список ми погодили у Мінську, будемо доповнювати перелік встановлених осіб. Готуватимемо цей трек – обмін з тимчасово окупованими територіями. І окремий трек – ми вже розпочали розмову з Російською Федерацією щодо обміну українців – усіх, включно з кримськими татарами, іншими українцями, які перебувають на території Росії», – сказав Глава держави у коментарі ЗМІ в Єрусалимі. ([Офіс Президента України](#)).

В Індексі сприйняття корупції-2019 Україна зайняла 126 місце зі 180. Це краще, ніж у Росії, але гірше за Білорусь. Поруч із нами – Киргизстан, Азербайджан та Джибуті ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Ефективні рішення уряду дадуть можливість економити 2 млн грн на день для держбюджету!

У спадок нашому уряду дісталася купа боргів за шаленими відсотками. Для розуміння, обслуговування держборгу – це найбільша стаття видатків із Держбюджету. У середньому до 2022 р. вона становитиме 484 млрд грн на рік.

Саме тому ми розмістили євробонди за найдешевшими в історії України відсотковими ставками. Простими словами, ми заміщуємо борги – віддаємо дорогі, а беремо значно дешевші. Що є вигідним для нашої держави.

Торік відсоткові ставки на зовнішні запозичення України становили приблизно 6,75 % на рік. Сьогодні ми запозичуємо 1.25 млрд євро під 4.375 % річних. Фактично завдяки цьому ефективному рішення ми економимо для державного бюджету 2 млн грн у день. А ці гроші буде спрямовано на програми соціально-економічного розвитку.

Це яскраво демонструє довіру інвесторів до державної політики, яку впроваджує уряд під егідою Президента Володимира Зеленського.

Довіра до держави – основа інвестиційного потенціалу країни. А інвестиції – це робочі місця для українців.

Чим більша довіра, тим нижча відсоткова ставка. Україна на правильному шляху!

Дякую команді [Міністерства фінансів України](#), особисто міністерці О. Маркаровій та всьому уряду за роботу, яку ми кожен день робимо ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Україна продовжує будувати свою кредитну історію на європейському ринку та забезпечувати фінансування державного бюджету в найбільш ефективний спосіб. Сьогодні, поки керівництво держави працює в Давосі над залученням інвестицій, Україна оголосила про випуск нових 10-річних єврооблігацій у євро. На нові єврооблігації нараховуватимуться відсотки за ставкою 4,375 % річних.

Залучені кошти будуть спрямовані на фінансування державного бюджету.

Україна залучила 1,25 млрд євро. У розміщенні взяли участь понад 350 фондів. На піку заявок попит з боку інвесторів перевищив пропозицію майже в сім разів. Це найнижча відсоткова ставка на єврооблігації, що є безперечним результатом складних структурних реформ, які відбулися з ініціативи Президента України, Кабінету Міністрів та Міністерства фінансів зокрема.

Присутність України на міжнародному ринку капіталів, а також рівень торгівлі єврооблігаціями слугує індикатором кредитоспроможності України та означає, що інвестори довіряють і готові фінансово підтримувати нашу державу ([Офіс Президента України](#)).

Той, хто інвестує в Україну понад 100 млн дол., отримає персонального «опікуна» від уряду, заявив Президент України Володимир Зеленський. «Ми зараз підготували нову програму, яка називатиметься Investment nanny. Про що це говорить? Кожному інвестору великої компанії, яка приведе в Україну понад 100 млн дол., ми забезпечимо окремий контракт з державою. Саме держава вас захищатиме. У вас буде менеджер – investment nanny, який розмовляє п'ятьма мовами, і 24/7 цей менеджер буде з вами працювати – будь-яке питання, будь-яка проблема вирішуватиметься в контакті з цим менеджером, і не буде жодної проблеми», – повідомив Президент, відповідаючи на запитання засновника Всесвітнього економічного форуму Клауса Шваба на публічній сесії ВЕФ у Давосі.

Друга пропозиція від української влади – тим, хто готовий долучитися до великої приватизації в Україні, надаватимуть податкові канікули. «Усім інвесторам, які готові включитися у велику приватизацію на суму 10 млн дол. і більше, ми даємо податкові канікули – ви не будете сплачувати п'ять років податок на прибуток», – розповів Володимир Зеленський ([Офіс Президента України](#)).

Президент: Україна повинна стати інвестиційною меккою Східної та Центральної Європи. Детальніше за посиланням: <http://bit.ly/36ka110> ([Офіс Президента України](#)).

Виступ Президента України Володимира Зеленського на Всесвітньому економічному форумі у місті Давос ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Перше засідання Національної інвестиційної ради з моменту обрання нового Президента відбулося сьогодні в Давосі під моїм головуванням. Члени Ради – найбільші іноземні компанії в Україні, які вже протягом багатьох років успішно працюють в Україні і роблять неоціненний внесок у розвиток нашої економіки.

Ми обговорили потенціал подальшого партнерства з Україною. Зараз найкращий момент вкладати в Україну. Про це я кажу нашим партнерам. Світовий банк істотно покращив свій прогноз стосовно економічного зростання України з 3 % до 3,7 % у 2020 р. (при цьому прогнози для більшості країн не змінилися або переглянуті в бік зменшення). Інфляція швидко сповільнюється – 4,1% у 2019 р. (для порівняння, 9,8 % – у 2018-му та 13,7 % – у 2017-му). Україна продовжує впевнено покращувати умови ведення бізнесу:

- запровадив Кодекс про банкрутство;
- вступив у дію Закон про стимулювання інвестиційної діяльності;
- скасовано квазіподаток у вигляді пайового внеску (з 2021 р.);
- продовжуємо дерегуляцію бізнес-діяльності.

Чесна конкуренція і рівні правила для всіх – це наша релігія. Ми в це віримо і будемо за це боротися. Я вдячний кожному інвестору за десятки і сотні мільйонів доларів внесків у нашу економіку, за тисячі створених робочих місць та мільйони гривень сплачених податків у бюджет України. Та найбільше вдячний за вашу непохитну віру в Україну. Наш уряд робить усе можливе, щоб забезпечити комфортні умови для бізнесу в Україні ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Завершувати у 2020 р. реформування базового та субрегіонального рівнів адміністративно-територіального устрою, розмежовувати повноваження між державною та місцевою владою і проводити місцеві вибори на новій територіальній основі громад та районів необхідно (до моменту внесення змін) в рамках чинної Конституції. Цей шлях є складним. Але він усе ж дозволяє реалізувати основні цілі, закладені у Концепції реформи: сформувати ефективне місцеве самоврядування, особливо на рівні громад, спроможне створювати і підтримувати гідні умови життя людей, здатне надавати якісні та доступні публічні послуги в кожній громаді, а також оптимізувати систему територіальних органів виконавчої влади.

Про це сказав заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода під час наради з обговорення Концепції державної політики та Плану заходів із досягнення цілі 10.3. «Українці мають реальну можливість впливати на організацію свого життєвого простору як мешканці спроможних громад» Програми діяльності Кабінету Міністрів України, що відбулася за участі представників усеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, провідних експертів, проектів міжнародної технічної допомоги (...) ([Децентралізація](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Одна з найголовніших новин дня. Україна співпрацюватиме з найбільшим залізничним оператором Німеччини. Щойно Міністерство інфраструктури підписало «Меморандум про взаєморозуміння» із залізничним оператором Німеччини Deutsche Bahn. Цей альянс – це логічне продовження Плану реструктуризації Укрзалізниці, яке анонсував Президент В. Зеленський у вересні 2019 р. Упевнений, що застосування досвіду найбільш успішної європейської залізничної компанії підвищить ефективність та якість залізничних перевезень в Україні.

Після зустрічі з керівництвом Deutsche Bahn минулого тижня у Києві ми прийшли до розуміння формату співпраці, а саме – Україна повністю зберігатиме за собою контроль над Укрзалізницею. Німецькі фахівці працюватимуть над реформуванням управлінських механізмів підприємства. Тож одразу відкидаю всі чутки – про жодні продаж чи оренду стратегічно важливого державного об'єкта, як Укрзалізниця, мова не йде. Розраховую, що німецька операційна ефективність та нульова терпимість до корупції

стане базою для зміни ситуації в Укрзалізниці ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Зміни – це завжди важко. Реформи (виведення з тіні економіки, реальна боротьба з корупцією, перетворення системи правосуддя у справжнє правосуддя, а медицину – у лікувальний сервіс тощо) неминуче торкнуться інтересів безлічі людей, викличуть невдоволення і знизять рейтинги влади. І розчарують тих, хто очікує дива. Не кажучи вже, що будь-які рішення щодо Донбасу неминуче викличуть невдоволення частини громадян, Iryna Bekeshkina ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

21 січня в Мінрегіоні пройшли додаткові консультації зі створення перспективних планів формування громад Кіровоградської, Київської, Рівненської, Хмельницької та Черкаської областей. «Бачимо, що навіть після повторних консультацій залишаються території, де нема спільного рішення облдержадміністрації і громад. І часу на дискусії вже практично не залишилося. За лічені дні ОДА має подавати проект перспективного плану на розгляд уряду. Протягом останніх двох років ми неодноразово наголошували, що добровільний етап об'єднання триватиме не далі як до початку 2020 р., щоб чергові місцеві вибори пройшли на новій територіальній основі. Тому для громад, які не змогли чи не схотіли скористатися добровільним етапом, не має бути несподіванкою, що прийшов час остаточних рішень, які прийматимуть облдержадміністрації та уряд. І ці рішення мають бути прагматичні та обґрунтовані, враховувати, перш за все, перспективи розвитку територій, майбутню спроможність громад надавати якісно всі необхідні послуги жителям, створювати умови для гідного життя людей», – сказав В. Негода, заступник міністра розвитку громад та територій <https://bit.ly/2GelKDG> ([Мінрегіон](#)).

Об'єднані громади, які нещодавно провели перші місцеві вибори, очікують переходу на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Розраховувати на це можуть тільки ті, які утворені відповідно до законодавства і передбачені перспективними планами. За нашою інформацією, 14 громад, які відповідають параметрам спроможності, не включені до перспективних планів. Тому ми направили термінового листа облдержадміністраціям з проханням в односторонній термін виправити ситуацію і подати на затвердження відповідні зміни до перспективних планів. Після цього уряд зможе визнати ці громади спроможними, а Мінфін зможе підготувати зміни до Державного бюджету, – заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода ([Децентралізація](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Непрофільні активи держкомпаній, які плодять корупцію, будуть віддані у приватний сектор.

Їхній продаж дасть можливість підвищити ефективність підприємств державного сектору. Зараз до таких активів належать конюшні, свиноферми та інші. Вони заважають компаніям працювати, не приносять прибутків і створюють передумови для корупції.

Ми ліквідуємо ці корупційні ризики. Сьогодні про це говорив на нараді з представниками державних підприємств.

Також підняв питання інвестицій та держзакупівель. Доручив [Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України](#) завершити роботу і фіналізувати пропозиції щодо підготовки державних замовлень на підприємства.

Крім того, доручив Мінекономіки сформулювати пропозиції щодо перегляду політики оплати праці топ-менеджерів і наглядових рад. Оплата праці має бути конкурентною і водночас справедливою.

Акцентував, що [Фонд державного майна України](#) має вибудовувати наші спроможності для залучення інвестицій шляхом продажу приватним інвесторам тих об'єктів, які є збитковими та нестратегічними для країни.

Ще одне важливе питання. З 1 лютого має бути запущена програма доступного кредитування 5–7–9 % для людей на відкриття власної справи.

Важливо, щоб державні банки долучилися до програми. Закликав керівників державних банків розглянути цю можливість і підтримати ініційовану Президентом програму. Її мета – стимулювати розвиток підприємництва в Україні.

Держава компенсує банкам різницю відсоткових ставок для видачі доступних кредитів. Це дасть поштовх для розвитку малого бізнесу ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

51 % українців виступають за вступ України до НАТО;
64 % громадян підтримують інтеграцію до Євросоюзу;
81 % населення вважають українську мову важливим атрибутом незалежності України ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Президент підписав закон щодо забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва:

Зміни передбачають виділення 2 млрд грн для запуску програми кредитів під 5, 7 та 9 відсотків для підтримки мікро- та малого бізнесу.

Детальніше: <http://bit.ly/2RhF8q1> ([Офіс Президента України](#)).

У 2020 р. [Міністерство соціальної політики України](#) платитиме об'єднаним громадам за надані населенню соціальні сервіси.

На це у бюджеті відомства закладено 150 млн грн.

Ми спрощуємо життя людей: уже цього року ми запровадимо систему фронт-офісів, яка дозволить надавати соціальні сервіси в кожній ОТГ. Тепер для подачі документів на призначення різних видів соціальних допомог людині не треба буде їхати в районний чи обласний центр. Цей сервіс буде

доступний навіть у маленькому населеному пункті. Щоб стимулювати ОТГ до розвитку цієї системи, Мінсоцполітики платитиме за кожен прийом документів із державного бюджету. На це передбачено 150 млн грн, – Юлія Соколовська, міністр соціальної політики України ([Децентралізація](#)).

У Мінрегіоні розпочалися додаткові консультації зі створення перспективних планів.

Говорили про перспективи громад Кіровоградської, Київської, Рівненської, Хмельницької та Черкаської областей.

Бачимо, що навіть після повторних консультацій залишаються території, де нема спільного рішення облдержадміністрації і громад. І часу на дискусії вже практично не залишилося. За лічені дні ОДА має подавати проект перспективного плану на розгляд уряду. Протягом останніх двох років ми неодноразового наголошували, що добровільний етап об'єднання триватиме не далі як до початку 2020 р., щоб чергові місцеві вибори пройшли на новій територіальній основі. Тому для громад, які не змогли чи не схотіли скористатися добровільним етапом, не має бути несподіванкою, що прийшов час остаточних рішень, які прийматимуть облдержадміністрації та уряд. І ці рішення мають бути прагматичні та обґрунтовані, враховувати, перш за все, перспективи розвитку територій, майбутню спроможність громад надавати якісно всі необхідні послуги жителям, створювати умови для гідного життя людей, – сказав [Вячеслав Негода](#), заступник міністра розвитку громад та територій <https://decentralization.gov.ua/news/12081> ([Децентралізація](#)).

Прем'єр-міністр України Олександр Гончарук:

Херсонський морський торговельний порт передано в концесію.

«Рисоіл-Херсон» переміг у прозорому конкурсі на концесію Херсонського порту, який тривав з 12 вересня 2019 р.

Переможець інвестує у близько 300 млн грн (інвестиційні зобов'язання). Так, заявкою передбачається висока ставка змінного концесійного платежу, сума якого становитиме 12 млн грн одноразово та 7 % доходу щорічно.

Крім того, переможець вкладе понад 18 млн грн у місцеву інфраструктуру.

Нагадую, що концесія – це форма державно-приватного партнерства, що передбачає надання інвестору права на будівництво та модернізацію потужностей, залишаючи об'єкт у державній власності ([Олександр Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олександр Гончарук:

До Нового року ми підготували фундамент для запуску «малої приватизації», а вже цього місяця ми оголосили 87 прозорих аукціонів.

Доручив голові Фонду держмайна Д. Сенніченку у 2020 р. провести прозору приватизацію понад 300 об'єктів, які в плані на цей рік.

Приватизація – це про залучення інвестицій і створення нових робочих місць за рахунок передачі в приватну власність збиткових, нестратегічних об'єктів, що належать державі.

Десятиліттями більшість держпідприємств були збитковими для держави, але досить прибутковими для олігархів, які через «своїх» людей на посадах заробляли мільйони.

Ці схеми ми ліквідуємо. Збиткові підприємства будуть приватизовані. При цьому всі стратегічні підприємства залишаться у власності держави.

За останній квартал 2019 р. на продаж через е-аукціони виставлено більше об'єктів, ніж за три попередніх квартали 2019 р. А загалом у 2019 р. отримано доходів від приватизації вдвічі більше, ніж за весь 2018 р.

Загалом у першому кварталі Фонд держмайна планує оголосити понад 200 аукціонів з новою якістю розкриття інформації.

Для цього Фонд держмайна запустив віртуальну кімнату даних. Це пілотний проект, де всі документи підприємства будуть доступні в електронному форматі для всіх бажаючих. Інвестор знатиме не лише назву підприємства, а й поточний стан справ.

Прозорі умови приватизації – це один із ключових умов інвестиційної привабливості України ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Дивіться просто зараз мій виступ на Ukrainian Breakfast 2020 у Давосі. (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Із самого початку проти команди Президента й уряду працюють багато людей, яким хотілось, щоб нам нічого не вдалося. Щоб Україні не вдалося. Звертаюся до тих, хто бореться проти нас: вам нас не злякати! Ми будемо ще наполегливіше викорінювати корупцію і перекривати потоки. Головна ціль роботи нашої команди – перезавантажити країну, зламати стару систему і побудувати нову, без «схематозів» і договорняків. Наша команда працює над тим, щоб кожен українець відчув реальні зміни. Боротьба триває, і я впевнений у нашій перемозі! І трохи гарних новин. Зміцнився обмінний курс та збільшилися до 7-річного максимуму накопичення міжнародних резервів, які становлять 25 млрд дол. Приплив прямих іноземних інвестицій у країну зріс до 2,5 млрд дол. Різко знизилась інфляція до 4,1 %. Якщо це не гарні новини для країни, то я повний «профан» в економіці! (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Як можуть змінюватися обласні державні адміністрації під час децентралізації.

[Інститут Громадянського Суспільства/Civil Society Institute](#) підготував посібник «Обласна державна адміністрація: короткий огляд статусу та можливостей у сучасних умовах».

Завантажуйте за посиланням ([Децентралізація](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Наживо: нарада з представниками будівельної галузі ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Під головуванням Президента Володимира Зеленського відбулося засідання Ради національної безпеки і оборони, на якому була розглянута Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни». Детальніше: <http://bit.ly/361Jd5Q> ([Офіс Президента України](#)).

Зустріч Президента України Володимира Зеленського з Прем'єр-міністром Олексієм Гончаруком.

В. Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром України Олексієм Гончаруком і поставив перед урядом низку невідкладних завдань. Зокрема, було обговорено оптимізацію роботи Кабміну, питання нарахування справедливих зарплат міністрам і топ-менеджерам держкомпаній, звільнення очільників міністерств, які не досягли реальних результатів, а також налагодження діалогу з парламентом. «Зараз не той час, щоб розхитувати державу економічно й політично», – наголосив Президент під час розмови. (Посилання на відео: [Офіс Президента України](#)).

Президент України отримав подане Прем'єр-міністром Олексієм Гончаруком прохання про відставку. Глава держави розгляне зазначену заяву. Про результати розгляду Офіс Президента України повідомить окремо ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Дорожню стратегію-2020 затверджено. Клаптикові ремонти мають відійти в минуле. Натомість буде комплексне якісне дорожнє будівництво. На 2020 р. ми ставимо амбітну мету – відремонтувати не менше 4 тис. км доріг загальнодержавного та місцевого значень. Крім того, ця масштабна програма, яка стратує навесні, надасть можливість створити тисячі робочих місць. На цей рік у Дорожньому фонді закладено понад 66 млрд грн, з них на дороги – 31,5 млрд грн. Плюс 20,5 млрд грн – кошти міжнародних організацій. Пріоритетними для нас є найбільш зруйновані ділянки автодоріг за основними маршрутами, а також продовження будівництва і ремонту деяких об'єктів, зокрема:

- М-12 Стрий – Тернопіль – Кропивницький – Знам'янка (через м. Вінниця);
- Н-31 Дніпро – Царичанка – Кобеляки – Решетилівка;
- Н-23 Кропивницький – Кривий Ріг – Запоріжжя,
- Н-14 Олександрівка – Кропивницький – Миколаїв;
- Н-11 Дніпро – Миколаїв (через м. Кривий Ріг);

- Н-03 Житомир – Чернівці;
- будівництво південного обходу м. Дніпро, Н-26 Чугуїв – Мілове (через м. Старобільськ).

Як ми й обіцяли, 2020 р. стане Роком ефективності. А в найближчі п'ять років українські дороги будуть символом зростання та розвитку України ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Володимир Зеленський підписав указ, який узгоджує вік призову на військову службу з вимогами українського законодавства.

Детальніше: <http://bit.ly/2Nty1s4> ([Офіс Президента України](#)).

Рада з питань свободи слова підтримала ратифікацію Тромської конвенції. Детальніше: <http://bit.ly/2QYt50r> ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Представив сьогодні О. Новікова, нового голову Національного агентства з питань запобігання корупції.

Людині, яка бореться з корупцією на топ-посадах, точно буде нелегко. Але в професійній компетентності пана Новікова не сумніваюсь – упевнений, що в нього вийде забезпечити чесну, прозору та, найголовніше, ефективну роботу відомства.

У керівника НАЗК має бути нульова толерантність до корупції! Так само, як і у решти працівників агентства.

Одразу звертаюсь до всіх працівників НАЗК – усі ті, хто імітують бурхливу діяльність, роблять вигляд, що насичено працюють та перевіряють інформацію для «галочки» – не витрачайте наш час, пишіть заяву на звільнення одразу.

Дякую також пані Наталії Новак, яка в складний перехідний період взяла на себе відповідальну роль виконуючої обов'язки голови НАЗК та забезпечила спокійний перехід справ у руки нового керівника.

Боротьба з корупцією – топ-пріоритет уряду. Якісна та безперебійна робота антикорупційних інститутів – її невід'ємна, ключова умова ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

ВАЖЛИВО

Щойно [Верховна Рада України](#) прийняла в першому читанні проект закону про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 2653 від 20.12.2019.

Цей проект закону вводить поняття адміністративного центру територіальної громади та території територіальної громади.

Крім того, законопроект пропонує до прийняття закону про адміністративно-територіальний устрій України уповноважити Кабінет Міністрів України визначати адміністративні центри та території

територіальних громад, а також подавати до Верховної Ради України проекти законодавчих актів щодо утворення і ліквідації районів.

Реалізація закладених у законопроекті положень дасть змогу провести у 2020 р. місцеві вибори на новій територіальній основі громад і районів ([Децентралізація](#)).

Президент України Володимир Зеленський поставив Кабінету Міністрів завдання – продовжити роботу щодо посилення контролю пожежної безпеки, покращення матеріально-технічного стану рятувальних підрозділів і служб.

Детальніше: <http://bit.ly/36ZQrZg> ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Уряд затвердив перелік стратегічних підприємств, які не можна приватизувати. Ми погодили відповідний проект закону, тепер його має розглянути і схвалити Верховна Рада. Не підлягають приватизації підприємства, які:

- забезпечують енергетичну незалежність та обороноздатність держави;
- є природними монополіями;
- мають критично важливе значення для суспільства.

Більше того, ми посилимо контроль за належним користуванням майном та ефективним управлінням стратегічних державних підприємств, які не підлягають приватизації ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Децентралізація продовжуватиметься за планом «Б»

Президент вирішив відкликати поданий ним раніше проект закону «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» (реєстраційний номер 2598) і скерувати його на доопрацювання ([Децентралізація](#)).

Володимир Зеленський зустрівся із заступниками голови фракції політичної партії «Слуга Народу», яка складає парламентську більшість у Верховній Раді.

На зустрічі обговорювалися питання, пов'язані із завершальним етапом реформи децентралізації. Учасники відзначили консенсус стосовно стратегічних завдань цієї реформи – створення в Україні системи спроможних місцевих громад. Більш детально: <http://bit.ly/370wyB9> ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Пряме включення з засідання уряду щодо представлення нового очільника НАЗК О. Новікова. Перед ним стоїть важливе завдання – забезпечити відкритість і прозорість органу, а головне – показати конкретні

результати знищення корупції. За О. Новікова проголосували всі члени комісії: три представники від уряду і три – від міжнародних організацій. При відборі кандидатів комісія діяла відкрито, отримуючи постійний фідбек від суспільства.

Дякую Європейському Союзу, Світовому банку, Програмі розвитку ООН, посольствам США, Федеративної республіки Німеччина та Великої Британії, які запропонували учасників конкурсної комісії. А також Антикорупційній ініціативі Європейського Союзу в Україні, USAID і проекту Anti-Corruption Champions in Ukraine (SACCI) за технічну підтримку роботи комісії.

Президент, уряд, парламент, українське суспільство, наші партнери – ми всі очікуємо безкомпромісної та послідовної реалізації антикорупційної політики. Бажаю Олександрові Новікову та новому НАЗК ефективної роботи ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Ми не дозволимо нікому у Новій податковій вимагати гроші у підприємців та прикриватися «кришею». Усі корупційні прояви в державних органах будуть знищені в корені. Якщо раніше такі ситуації були нормою, то зараз цього не буде. Судячи з того, що ця історія трапилась недавно – далеко не всі державні службовці усвідомили, що правила змінилися. Розслідування таких випадків буде максимально публічним, люди мають знати в обличчя хабарників та корупціонерів.

Ситуація, яка склалася в Одеській податковій, демонструє те, що нам ще треба багато над чим працювати й підсилювати контроль. Тому, по-перше, прошу керівника Нової податкової Сергія Верланова поїхати на місце події, розібратися в ситуації та доповісти про результати. По-друге, провести перевірку доброчесності та відповідності антикорупційному законодавству керівників територіальних органів ДПС та її Центрального апарату. А також у двотижневий строк розробити та подати КМУ план переатестації всіх співробітників ДПС України. Ті, хто думає, що й досі можна спокійно красти та відсидітися в тіні – глибоко помиляються. Безкарно красти, вимагати гроші та будувати тіньові схеми більше не дозволено ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Україна – єдина країна у Європі, де соціальні внески повністю сплачуються за рахунок роботодавця. А працівник нічого не платить, тому вважає, що держава зобов'язана виплачувати йому пристойну пенсію, адже він її... заробив. Саме заробив, а не відклав, як у більшості цивілізованих країн, де пенсія розраховується за внесками, а не за зарплатою. Як слід реформувати радянську пенсійну систему в Україні, читайте в матеріалі ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Уряд передбачив 2 млрд грн, щоб із 1 лютого стартувала програма кредитів під 5–7–9 % для підтримки мікро- та малого бізнесу. Верховна Рада підтримала урядовий законопроект № 2589 у цілому – 261 голос «за». Це – гроші для урядової програми доступних кредитів для мікро- та малого бізнесу за ініціативою Президента й уряду. Державна програма дозволить надати доступні кредити за зниженою ставкою на відкриття власної справи, створити додатково близько 90 тис. легальних робочих місць лише в перший рік дії програми.

Але головне – програма дозволить українцям утілити свою бізнес-мрію тут, в Україні, і не шукати кращої долі за кордоном ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Соціальні послуги в громадах. Про переваги та ризики нової редакції Закону «Про соціальні послуги» – у колонці А. Чорногорської, координатора проєктів Представництва Фонду міжнародної солідарності в Україні ([Solidarity Fund PL in Ukraine](#)) ([Децентралізація](#)).

Сьогодні в Мінрегіоні відбулися консультації зі створення перспективного плану Чернігівської області.

Це вже 16-й регіон, щодо перспективного плану якого останніми тижнями в Києві пройшли консультації за участі представників ОДА, місцевого самоврядування, народних депутатів та профільних асоціацій.

«За результатами проведених консультацій уже бачимо, що на деяких територіях остаточні рішення зі створення об'єднаних громад будуть непростими. Але ці рішення облдержадміністраціям і уряду треба приймати, займаючи державницьку позицію. Отже, майбутні конфігурації громад мають бути зрозумілими і обґрунтованими, а головне – параметри громад мають бути такими, щоб забезпечити їх сталий розвиток та надання якісних публічних послуг. Для цього потрібен діалог не лише на рівні області і державної влади, а й із територіальними громадами. Тому наголошую, що наші дискусії не мають стати останнім серйозним обговоренням перспективних планів, а навпаки – бути стимулом для проведення в найкоротші терміни діалогів у районах і громадах, де є складності з формуванням спроможних громад», – В. Негода, заступник міністра розвитку громад та територій.

«Сподіваюся, що ми спільно з народними депутатами, міністерством та ОДА зможемо вийти на максимально якісні перспективні плани. Ми, як представники державної влади, повинні взяти на себе за це відповідальність. Важливо, щоб ці плани розроблялися і приймалися відкрито за результатами діалогів на всіх рівнях», – зазначив В. Безгін, народний депутат, голова підкомітету з питань адмінтерустрою. Комітет держвлади, місцсамоврядування, регрозвитку та містобудування. Більше: <https://decentralization.gov.ua/news/12064> ([Децентралізація](#)).

13 січня 2019 р. Комітет держави, місцевих самоврядувань, розвитку та містобудування підтримав президентський законопроект про внесення змін до Конституції щодо децентралізації влади і рекомендував профільному Комітету з правової політики рекомендувати парламенту включити його до порядку денного сесії та направити на розгляд до Конституційного Суду.

«Мінрегіон підтримує доопрацьований президентський законопроект про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади, оскільки його прийняття дозволяє Кабінету Міністрів виконати Програму діяльності уряду в частині децентралізації та завершити реформу місцевого самоврядування та територіальної організації влади», – про це повідомила міністр розвитку громад та територій України Альона Бабак під час обговорення законопроекту на засіданні комітету.

Детальніше на сайті Мінрегіону ([Мінрегіон](#)).

Президент підписав закон щодо вдосконалення вищої освіти:

Закон має на меті врегулювання процедури ліцензування освітньої діяльності, вступу на навчання для здобуття вищої освіти, реалізації міждисциплінарних освітніх програм. Детальніше: <http://bit.ly/2RfWNge> ([Офіс Президента України](#)).

Президент підписав закон про визнання та підтримку пластового руху

Документ визнає історичний внесок пластового руху в освіту дітей і молоді, здобуття та становлення української державності й створює засади державної політики щодо сприяння розвитку пластового, скаутського руху. Детальніше: <http://bit.ly/2smnTtZ> ([Офіс Президента України](#)).

Президент підписав закон про спрощення процедури подання фінансової звітності політичних партій

Документ спрощує процедуру подання фінансової звітності політичних партій, передбачену Законом «Про політичні партії», замінюючи паперову форму фінансової звітності на електронну. Це дасть змогу зменшити навантаження на представників політпартій, відповідальних за складання й подання фінансової звітності, та підвищить ефективність діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК). Детальніше: <http://bit.ly/2sl77eJ> ([Офіс Президента України](#)).

Президент підписав закон про особливості роботи парламенських ТСК

Закон визначає повноваження, порядок створення та роботи тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій (ТСК) парламенту. Детальніше: <http://bit.ly/2Tl9Q2I> ([Офіс Президента України](#)).

Президент підписав закон щодо відповідальності народних депутатів за неособисте голосування

Документ має на меті забезпечити належне виконання народними депутатами України їхніх повноважень у частині обов'язку персонального голосування. Детальніше: <http://bit.ly/2FKRHn5> (Офіс Президента України).

Президент підписав закон про посилення соціального захисту осіб з інвалідністю внаслідок війни

Документ підвищує рівень соціального захисту всіх категорій учасників антитерористичної операції (АТО) та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, зокрема з числа волонтерів і добровольців, та учасників бойових дій на території інших держав, які визнані особами з інвалідністю внаслідок війни. Детальніше: <http://bit.ly/3a3jKvT> (Офіс Президента України).

Конституційні зміни. Сьогодні о 15:30 парламентський Комітет держави, місцевому самоврядуванню, регіональному розвитку та містобудуванню розглядатиме доопрацьований проект закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) № 2598.

Слідкувати онлайн можна буде тут: <https://www.youtube.com/channel/UCmG5xyoKrDc3O-ft0YeukNA>

Обговорення конституційних змін є тут: <https://decentralization.gov.ua/constitution>

Більше подій тижня – у нашому календарі: <https://bit.ly/35RvUEF> (Децентралізація).

Народний депутат В. Безгін вважає, що більшість «страшилок» про зміни до Конституції в частині децентралізації – це міфи, створені тими, хто зловживає політичними заявами (Децентралізація).

Щойно парламентський Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування підтримав законопроект про внесення змін до Конституції щодо децентралізації влади (№ 2598 від 13.12.2019) та рекомендував профільному Комітету з правової політики рекомендувати Верховній Раді України включити його до порядку денного сесії та направити на розгляд до Конституційного Суду (Децентралізація).

Станом на 10 січня 2020 р. в Україні створено 1029 об'єднаних територіальних громад з населенням 11,7 млн осіб. Перспективними планами формування територій громад покрито 90,3 % території країни. Лідери та аутсайтери зі створення спроможних громад у переліку регіонів за минулий рік майже не змінювалися.

Такими є основні дані першого в цьому році Моніторингу процесу децентралізації та реформування місцевого самоврядування Міністерства розвитку громад та територій України. Дані цього моніторингу – певний підсумок розвитку реформи у 2019 р.

Детальніше на сайті Мінрегіону ([Мінрегіон](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

У Держгеокадастрі – глобальне оновлення. Викорінити «схематози» і «договорняки» зі сфери земельних відносин – один із пріоритетів уряду. Раніше всіх регіональних керівників органу було відсторонено, а вже сьогодні – результати прозорих конкурсів на посади. Новим очільникам уперше будуть поставлені чіткі KPI.

Проведено повний аудит. Відкрито всі рішення Держгеокадастру. Жодних таємниць для людей.

Лише за 2019 р. Держгеокадастром проінвентаризовано 1 млн га державних с/г земель та внесено їх до Державного земельного кадастру.

Розпочато «оцифрування» території України.

Відкрито доступ до координат земельних ділянок.

Створено новий функціонал, який забезпечує спрощений доступ до відомостей Державного земельного кадастру. Працюємо далі. Стежте за новинами на моїх сторінках:

Telegram: t.me/PMHoncharuk

Twitter: twitter.com/pmhoncharuk

Instagram: www.instagram.com/pm_honcharuk

YouTube: <https://tinyurl.com/y3vfhvw4>

(Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

За моїм дорученням на митниці запрацювали всі сканери! Тепер час на перевірку вантажу скоротиться до 10 хв. Віднині на пункті пропуску «Ягодин – Дорогуськ», що на кордоні з Польщею, працює сканер для вантажних транспортних засобів. Це має викоринити корупцію на митниці. Сканування відбувається без участі співробітників – тому і час на перевірку вантажу скорочується.

До прикладу, на пункті пропуску «Чоп» огляд вантажу скоротився до 7 хв замість 3–4 годин! Сканери автоматично надсилають дані до центрального апарату Держмитслужби в електронному вигляді. Ефективна й безперебійна робота сканерів на митниці означатиме суттєві збільшення надходжень до Держбюджету! Наразі сканери вже працюють на пунктах пропуску в Ягодині, Краковці, Раві-Руській, Шегинях, Ужгороді, Чопі, Порубному ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Експертний погляд

(Слово і Діло)

Міністр енергетики та захисту навколишнього середовища Олексій Оржель анонсував зниження цін на газ.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» Михайло Гончар:

По-перше, з урахуванням теплої зими запаси в сховищах виявилися не повністю затребувані, а по-друге, варто врахувати, що кризового сценарію в Україні не відбулося.

Головний фактор, який може сприяти зниженню цін на газ, – метеорологічний. Якби зараз була просто холодна або аномально холодна зима, ситуація виглядала б інакше. Саме тепла зима і відсутність газової кризи об'єктивно створили підстави для падіння цін на європейському ринку.

У наступному місяці можливий обвал у зв'язку з тим, що є великі надлишки газу, його будуть намагатися реалізувати в будь-який спосіб. У нас здійснюється імпорт газу в прив'язці до цін на європейських газових хабах. Відповідно, це можна вважати головною передумовою до того, що ціна на газ на внутрішньому ринку може бути знижена.

Однак, не факт, що це відразу призведе до зменшення цифр у платіжках споживачів. Далі стоїть питання, як буде реалізовуватися корпоративна політика на рівні НАК «Нафтогазу», інших підприємств-постачальників.

З одного боку, можна піти на зниження тарифів, але з іншого, потрібно чимось наповнювати Держбюджет. Бюджет наповнюється за рахунок податкових відрахувань, а НАК «Нафтогаз» – найбільший платник. Отже, чим менший дохід буде отримувати НАК від реалізації газу на внутрішньому ринку, тим меншими будуть податкові відрахування до бюджету.

Потрібно врахувати, що в бюджеті й без цього багато дірок. Тому це питання бюджетної політики і корпоративної. Що візьме гору? Дешевий популізм, щоб здешевити тарифи і платіжки, або необхідність подбати про бюджет. Прямої залежності тут немає.

Не виключено, що заява О. Оржеля – черговий сеанс популізму. Можливо, була отримана відповідна директива з Банкової.

(Слово і Діло)

З 24 грудня 2019 р. НКРЕКУ змінила механізм визначення ціни на газ, виділивши окремо оплату послуг з його доставки. Тому з січня українські споживачі отримають окремі рахунки: один – за газ, другий – за його доставку.

Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» Михайло Гончар:

Гіпотетично передбачається, що на сумах у платіжках і гаманці українців це ніяк не відіб'ється. Однак є побоювання, що різниця все-таки залежатиме від регіону.

Одна платіжка зараз розділяється на дві частини: товарну і транспортну. Потрібно врахувати, що відстань так званої посылки, як і в будь-якому іншому поштовому відправленні, дуже різна. Усе залежатиме від облгазів, від того, як вони всі ці питання вирішать. У цілому різниця в деяких регіонах може бути дуже істотна.

Такий поділ планувався ще пару років тому, коли був ухвалений Закон «Про ринок газу». Справа в тому, що анбандлінг стосується не тільки «Нафтогазу», а й облгазів, які безпосередньо постачають газ споживачам. Облгази – фактично приватні структури. Вирішено було виділити транспортну складову і тепер, грубо кажучи, облгази – це пошта, яка постачає газ.

Перевага такого відокремленого підходу в тому, що споживач може обирати, з ким із трейдерів співпрацювати, хто запропонує дешевший газ, кращі умови.

Облгаз, незалежно від того, з ким споживач уклав договір про купівлю газу, зобов'язаний доставити газ, за це споживач платить окремо.

Такі заходи відповідають європейській практиці, яка досить добре працює. Однак на початковому етапі в Україні навряд чи буде все безхмарно.

Зазвичай за облгазами, збутовими компаніями через офшори стоять одні й ті самі власники, які ховаються за підставними фірмами.

[\(Слово і Діло\)](#)

Президент Володимир Зеленський на економічному форумі в швейцарському Давосі пообіцяв для сміливих іноземних інвесторів в українську економіку запровадити інститут персональної «інвестняні».

Президент Центру антикризових досліджень Ярослав Жаліло:

Великі інвестиційні проекти мають загальнонаціональне значення, для них на перших етапах повинна бути виконана особлива політика, щоб інвестори звернули увагу. Особливо, якщо це проекти в тих сферах, які потребують інноваційних технологій та іноземного капіталу. За допомогою «інвестняні» легше налагодити особистісні взаємини з інвестором та, укладаючи угоду, у влади є можливість впливати на структуру інвестування.

Якщо вийде створити успішні історії, то це позитивно вплине на загальний інвестиційний імідж країни. Наприклад, дрібні інвестори будуть більш активно заходити в Україну.

Однак, це можливо тільки в тому разі, якщо зарубіжні інвестиційні гравці, приходячи до України, отримають успішний результат, який залежить не тільки від «інвестняні». Завдання «інвестняні» в тому, щоб ввести нового гравця у велике ділове життя, подолати якийсь бар'єр недовіри.

Критика переважно через те, що з одними інвесторами будуть особливі відносини, а в іншому середовищі буде свавілля. Однак це не так. Справа в

тому, що з великими іноземними інвесторами ми працюємо персонально. При цьому ніхто не скасовує необхідності створювати загальний позитивний інвестклімат, стабільну економічну і політичну ситуацію.

Допоки буде несприятливим економічне та інвестиційне середовище в Україні, жодна «інвестиційна няня» не допоможе утримати інвестора. «Інвестняня» – етапна частина, а не інструмент для того, щоб вести компанію по життю.

Є кілька проблемних напрямів для бізнесу, а серед тих, які на поверхні: суди і правоохоронні органи. Безумовно, позбавлення права власності або несправедливе судове рішення – показове та викликає резонанс. Однак це верхівка айсберга.

Звичайно, ефективність досудового та судового вирішення спорів, забезпечення прав власності – серед ключових проблем. Однак, крім показових ефектів, є низка інших важливих проблем. Чи є попит на продукцію в Україні, чи є можливість працювати з субпідрядниками, постачальниками продукції, чи є кваліфікований персонал, чи забезпечено стабільність грошової одиниці, фінансової системи, соціальної сфери – це ключові питання, які сьогодні стримують інвесторів. Ці проблеми потрібно подолати, щоб інвестори прийшли до України.

[\(Радіо Свобода\)](#)

У Давосі Президент України Володимир Зеленський заявив, що ті, хто інвестує в Україну понад 100 млн дол., отримають «опікуна» від уряду.

Політичний аналітик Євген Воробйов:

Слідчому-шахраєві або судді-шахраєві, які вирішать зазіхнути на ресурси інвестора, плювати буде на «інвестняню». Вони будуть використовувати прогалини в юридичному захисті. Ідея створити окремі «острівці комфорту» посеред недієздатної поза ними юридичної системи також створить спотворені стимули і порушить свободу конкуренції. Якщо щодо іноземних інвесторів будуть діяти інші умови, то у фірм із середини країни зникне стимул до чесної конкуренції.

Менеджер програм Євразії у «Центрі міжнародного приватного підприємництва» Ерік Карл Гонц:

Прямі закордонні інвестиції – це добре, але якщо я – такий інвестор, то я буду дивитися, куди інвестують кошти українські компанії. Якщо вони не вкладають кошти у себе самих в Україні, то в мене будуть питання. Ідея «інвестнянь» вносить ще більше складності і створює спотворені стимули на ринку, який уже деформовано.

Бізнесмен Олександр Ярославський:

У разі наявності нерівних умов, порівняно з іноземними інвесторами, українські компанії нянь собі самі організують.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Президент України Володимир Зеленський підписав указ, який передбачає відновлення призовного віку з 18 до 27 років. За часів Президента Петра Порошенка на військову службу призивали чоловіків віком від 20 років.

**Директор Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння
Валентин Бадрак:**

У першому десятилітті існування незалежної України питання скасування призову взагалі не піднімалося. Уперше про це заговорили у 2000 р., коли Анатолій Гриценко, будучи керівником Центру Разумкова, ініціював і підготував у співавторстві з групою експертів доповідь щодо проблем сучасної української армії. Дослідження продемонструвало, що армія в тому вигляді, в якому вона існувала на початку ХХІ ст., існувати, грубо кажучи, не має права. Тоді стала очевидною відсутність розвитку армії та її перманентна деградація. Після публікації цього дослідження стали порушуватися питання про необхідність професіоналізації армії. Пізніше, у 2005 р., коли А. Гриценко став міністром оборони, ця дискусія набула масштабнішого характеру і вийшла на професійніший рівень. Люди, які стали публічно дискутувати на цю тему, стали більш підготовленими, а їхні аргументи – більш обґрунтованими.

У 2013 р. В. Янукович уважив рішення про скасування призову до всіх родів військ, крім внутрішніх військ МВС України. (...) До того моменту вже була розроблена т. зв. «концепція Соломатіна (ексміністра оборони України. – Ред.)», згідно з якою загальна чисельність Збройних сил не повинна була перевищувати 70 тис. осіб. Тобто рішення про скасування призову тоді відповідало логіці роботи команди Януковича з роззброєння України і перетворення її в легко вразливу мішень.

В Україні, на жаль, немає великої кількості досліджень, які б детально аналізували це питання. Наш «Центр досліджень армії конверсії та роззброєння» в кінці 2018 р. опублікував доповідь про професіоналізацію армії. Дослідники, які взяли участь у роботі над документом, сходяться на думці, що на комплексну реформу армії необхідно від чотирьох до шести років з можливістю скасування обов'язкового призову на третьому році. При цьому реформа повинна передбачати і зміну системи озброєння армії, коли на зміну застарілим радянським військовим технологіям має прийти сучасне озброєння, і систему так званих мотиваційних пакетів, коли держава буде готова матеріально мотивувати людей, які бажають служити в армії, і розвиток системи територіальної оборони, як первинного ступеню військової підготовки громадян, що працює, зрозуміло, на добровільних засадах. Окремо треба сказати, що таку реформу можливо провести навіть в умовах війни такого рівня інтенсивності, у стані якої зараз перебуває Україна.

На сьогодні єдиної думки щодо того, якою українська армія має бути через 10 або 20 років, навіть серед військових відомств немає. Генеральний штаб і Міністерство оборони, судячи з усього, по-різному бачать майбутнє збройних сил, а органу, який виступив би агрегатором дискусій із цього

приводу, у нас просто немає. Теоретично, таким майданчиком повинна була стати РНБО, але на сьогодні цього не відбувається. Деякий час назад Генштаб видав т. зв. «Візію розвитку Збройних сил». На сторінках цього документа немає ні слова про створення в країні професійної армії.

Крім того, Президент В. Зеленський кілька днів тому відновив призов на військову службу з 18-річного віку. Треба зазначити, що таким чином він повернув ситуацію з призовом до законного русла, адже закон передбачає саме такий віковий поріг. Але в цьому випадку Президент продемонстрував, що йому не цікаві питання армії та її реформи. Оскільки, якщо говорити про реформу, то логічнішим видається закріплення в законі практики П. Порошенка про призов з 20 років, ніж повторне зниження призовного віку.

На жаль, історія зі скасуванням призову сьогодні має підтримку лише в приватних поглядах деяких політиків. Наприклад, Д. Арахамія – глава фракції «Слуга народу» у Верховній Раді говорив про те, що ми повинні позбавлятися призову поступово: спочатку скоротити його на 20 %, потім ще на 20 % і потім, врешті-решт, повністю скасувати його як інститут. Ідею відмови від призову розділяє помічник Офісу Президента України з питань безпеки і оборони І. Апаршин, але всі ці люди, як я вже сказав, висловлюють лише власну думку, уніфікованої державної позиції з цього питання немає. Крім того, ряд вищих військових чиновників України відстоюють позицію, що під час війни призов необхідний. Апологетом цієї ідеї був колишній начальник Генштабу В. Муженко. Нинішній командувач Збройними силами Р. Хомчак, як мені здається, дотримується аналогічної точки зору.

За нашими підрахунками, професійна армія буде обходитися українському бюджету у 2,5–3 рази дорожче, ніж вона коштує сьогодні. Але тут відразу потрібно ставити собі таке, почасти філософське, питання: скільки коштує людське життя? На нього є два варіанти відповідей. У Росії, наприклад, людське життя або нічого не варто, або цінується дуже дешево. Інший приклад – США, де життя військовослужбовця дуже серйозно захищене. Так ось, кожен повинен сам собі відповісти, який із підходів йому більше імпонує. У державах, де армія формується на професійній основі, прийнято вважати, що громадяни країни, солдати якої воюють на реальній війні з реальним ворогом, повинні платити за це адекватну ціну.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Представник України у Раді директорів Світового банку Роман Качур:

У 2020 р. очікується зростання (економіки України. – Ред.) на рівні 3,7 % від ВВП і 4,2 % у 2021 і 2022 роках. Це хороші темпи, більші темпи, ніж ми мали в попередні роки, але я думаю, що в нас є потенціал зростати значно вище. До того ж, цей прогноз для України, який оприлюднений у січні, був збільшений на 0,9 % щодо прогнозу червня, який був на півроку раніше. Ми бачимо зростання довіри й оптимізму до погляду, як буде розвиватися ситуація в українській економіці.

Перше, що ми спостерігаємо, – це досить значне зростання довіри інвесторів до України. Причому спочатку це відбулось на зовнішніх ринках. Починаючи з квітня–травня, дуже значно знизили вартість запозичень за нашими зовнішніми боргами. Ставки за облігаціями, номінованими у валюті на зовнішніх ринках, почали динамічно іти вниз. І за цим буквально відразу пішли інвестиції тих самих інвесторів у внутрішні облігації у гривні.

Низькі відсоткові ставки на світових ринках змушували шукати прибутковість, і зростання довіри до України дозволило нам знизити вартість наших запозичень практично вдвічі порівняно із січнем минулого року.

У нас є хороші очікування щодо співпраці з міжнародними інституційними партнерами – це МВФ, Світовий банк, Європейська комісія. Вже є домовленості: на сьогодні ми очікуємо програму МВФ на 5,5 млрд дол., Світовий банк – близько 1 млрд дол. цього року, а це два проєкти: один – у першому кварталі, другий – до кінця календарного року; Європейська комісія – це 500 млн євро. Відсотки запозичення за цими кредитами вдвічі нижчі, ніж при запозиченні ресурсів на комерційних засадах. Таким чином, у нас на сьогодні відбувається заміщення достатньо дорогих запозичень, які відбувалися в останні роки через об'єктивні фактори, набагато дешевшим ресурсом. Це дає можливість знизити витрати на обслуговування зовнішнього боргу й отримати кошти для витрат на інвестиції в інші сектори.

Ми вже бачимо, що, за прогнозами, інфляція знизиться. Світовий банк каже, що зниження буде до шести відсотків, уряд прогнозує п'ять з половиною, тобто це коридор між 5,5 % і 6 %. При цьому облікова ставка Національного банку – 13 %. Різниця між 5,5–6 і 13 на сьогодні є рекордною у світі. Таким чином, очікувано, що Національний банк найближчим часом знизить відсоткову ставку. Це означає, що знизяться ставки за депозитами, за кредитами, які дадуть додатковий ресурс і можливості інвестувати для бізнесу. А в тих, хто тримає кошти на депозитах, знизяться доходи, а це означає додатковий стимул інвестувати в бізнес-проєкти. Таким чином, ресурс, який з'являється в державному секторі за рахунок зниження вартості обслуговування боргу, ресурс, який з'являється на внутрішньому ринку, за рахунок падіння відсоткових ставок, дає змогу говорити про нарощення капітальних інвестицій. Тобто в цьому році ми очікувано побачимо більше інвестицій в інфраструктурні проєкти, такі, як будівництво доріг, аеропортів – усе це ми побачимо в цьому році значно в більшому обсязі, ніж це відбувалося в попередні роки.

Буде більш динамічно відбуватися детінізація економіки. [16 січня] в другому читанні був прийнятий законопроект 1210, який впливає і на малий, і на великий бізнес. Для малого бізнесу створюються умови, які дають можливість перейти на більш прозорі правила гри, сплату податків і офіційний облік своїх доходів для великого бізнесу, також буде відбуватися деофшоризація. Низка можливостей, які існували, фактично стимулюють компанії перейти на більш прозорий вид роботи і не дозволяють переміщати

прибуток у юрисдикції з низькими податками. Таким чином, кошти не йтимуть за кордон такими темпами, як це відбувалося раніше.

Для України є низка викликів. Світовий банк минулого року зробив дослідження. Дуже цікавий результат, який показав, що німецькому працівникові потрібно всього 17 днів у році для того, щоб виробити той самий обсяг продукції, який виробляє український працівник за рік. Це говорить про те, що в Україні достатньо низька продуктивність праці, і для цього є ціла низка факторів. У першу чергу, це недостатній рівень інвестицій. На сьогодні рівень капітальних інвестицій – приблизно 2 % від ВВП, це дуже низький фактор. Без зростання подальшого обсягу інвестицій буде дуже важко домогтися зростання продуктивності.

Другий фактор – це реформа на ринку праці. Є об'єктивні фактори, демографічні: ми маємо скорочення працездатного населення через імміграцію. Є фактор, який показує невідповідність навичок чи пропозиції на ринку праці попиту, який є серед сучасних компаній.

Ця різниця швидко заповнюється. Якщо ми подивимось, що ревальвація гривні в минулому році становила близько 20 %, а інфляція близько 7 %, то маємо фактично реальне зростання доходів для працівника близько 30 %. Є багато факторів, які стимулюють виїзд. Я не думаю, що це лише заробітна плата. На мою думку, якщо заробітна плата буде мінус 30–50 % від тих країн, які є нашими найближчими сусідами, з якими можна порівнювати витрати на проживання, – це буде знімати причини для чисто економічної еміграції.

Валюта зміцнилась, ми бачимо довіру до валюти, довіру інвесторів. Макроекономічна стабільність, послідовність реформ – це все стало факторами такої довіри і зростання інвестицій в наші боргові інструменти, але, на жаль, поки не в реальний сектор економіки.

На сьогодні Україна не має будь-яких труднощів із запозиченням, фінансуванням і рефінансуванням власного боргу. Негатив зміцнення є для експортерів. Наш експорт став на 20 % дорожчим, це зменшує конкурентоспроможність нашої продукції на зовнішньому ринку, це ставить більші вимоги для експортерів: підвищувати продуктивність праці і ефективність виробництва, упроваджувати інновації і ставати більш конкурентоспроможним.

Частково це (уповільнення зростання промисловості. – Ред.) відбулося через посилення валюти. Наші товари стали менш конкурентоспроможними на зовнішньому ринку через зміцнення курсу гривні. Темпи будуть сповільнюватися, доки ми не зможемо привабити більші інвестиції в цей сектор, капітальні інвестиції в реальний сектор. До того часу продуктивність у тому секторі також залишатиметься низькою і, відповідно, конкурентоспроможність досить низькою. Це все пов'язані речі.

Світовий банк на сьогодні є найбільшим інституційним кредитором України. Загальний обсяг зобов'язань України перед цим банком за вже виданими кредитами – 6 млрд дол. На сьогодні наявний портфель із

дев'яти кредитів, які має Світовий банк, – це 2,5 млрд дол., і півтора мільярда – проекти, які перебувають у стадії розробки.

Основну увагу Світовий банк приділяє секторові розвитку людського капіталу: освіта, охорона здоров'я, соціальні послуги. Це – зона пріоритетів Світового банку. Але ми також працюємо і у сфері інфраструктури: це проекти будівництва доріг, проекти розвитку господарства, водопостачання, теплопостачання, енергетики, забезпечення інтеграції всієї системи передачі електроенергії в Україні у європейську систему для того, щоб ми могли мати відкритий ринок, купувати і продавати. На сьогодні близько 30 проектів технічної допомоги, консультаційних проектів є повністю безплатними для України – фахівці банку присутні і допомагають Україні впроваджувати реформи в різних секторах.

Банк продовжить у 2020 р. працювати в тих самих сферах, у яких ми працювали раніше. Також є два великі проекти на підтримку уряду, загальної підтримки реформ, які стосуються ринку землі, і продовження реформи в енергетичному секторі й інфраструктурі. Загалом це шість проектів на суму півтора мільярда доларів.

[\(Слово і діло\)](#)

З кінця 2019 р. вступає в дію нова формула розрахунку ціни на газ, відповідно до якої ціна газу повинна базуватися на значенні фактичних цін природного газу на наступну добу поставки газу на нідерландському газовому хабі (TTF) з 1 до 22 числа місяця постачання газу відповідно до інформації біржі Powernext/EEX, різницю між ціною на хабі TTF та кордоні України і тариф на послуги транспортування природного газу до України на міждержавному з'єднанні з Польщею – Словаччиною – Угорщиною.

**Виконавчий директор Асоціації «Енергоефективні міста України»
Святослав Павлюк:**

Нова формула передбачає середню ціну на двох хабах, які аж ніяк не найближчі до України. Дивно, що Україна обрала нідерландський газовий хаб TTF, а не, наприклад, найближчий до нас польський, адже транспортування позначається на ціні. У рішенні Кабміну не надано аргументації, чому вибір ліг саме на TTF, а не інший. Можливо, є якісь деталі та логіка в цьому, але чомусь її не оприлюднювали.

Наразі потрібно врахувати питання прибутковості НАК «Нафтогазу». По-перше, компанія, виконуючи функцію запобіжника від масштабних газових відключень, накопичила достатньо запасів газу у сховищах. По-друге, ціна падає. Ми можемо мати ситуацію, за якої збитки вішають національному оператору, котрий узяв кредит для збереження безпеки населення. Потрібно перевірити, чи покриває НАК хоча б свої втрати в цій ситуації.

НАК у минулому році був найбільшим донором бюджету, а з падінням ціни зменшаться і відрахування в бюджет, у якому і без того вже є дірки.

(...) Згідно з постановою Кабміну, ціна змінюється з 1 січня, тобто теплокомуненерго будуть змушені перерахувати всі свої операції. Але змінювати щось заднім числом – дуже дивний підхід.

Маємо скорочення ціни на газ порівняно із січнем минулого року для населення і заклики влади перерахувати платіжки на третину. Однак це фактично ситуація, при якій більшість теплокомуненерго зберігають свою збитковість. Що ми далі робитимемо зі скороченням ціни? Чи хочемо ми вивести наші теплокомуненерго зі збиткового стану, вирівняти хоча б до собівартості? Ситуація складна. Було б доречніше виводити теплокомуненерго зі збитків.

[\(Слово і Діло\)](#)

Нардеп від «Слуги народу» Олександр Дубінський зареєстрував два законопроекти з пропозицією знизити податок на додану вартість з 20 до 17 % та запровадження прогресивної шкали податку на доходи фізичних осіб.

Політичний експерт Андрій Вігірінський:

Основна суть законопроекту – соціально-справедлива, щоб багаті платили більше, тоді як більшості українців зміни оподаткування не повинні стосуватися. Хоча насправді має бути навпаки, якщо людина офіційно, я підкреслюю, офіційно отримує високу зарплатню, треба стимулювати її в частині зменшення оподаткування. Це важливо з точки зору наповнення Пенсійного фонду, до того ж, законопроект не передбачає зміни ставки відрахувань до ПФ.

Багаті люди знайдуть способи мінімізувати свої податкові витрати. Варіантів, як законно зменшити податкове навантаження, існує безліч. Керівник може отримати дуже високу зарплату, сплатити податки, а своїм підлеглим виплачувати готівкою з цієї суми. До того ж, багаті люди можуть перевести частину бізнесу, юридичну особу до іншої країни з більш привабливим оподаткуванням.

Або працівник із високою зарплатою, коли дізнається про підвищення ставок оподаткування, зареєструється фізичною особою-підприємцем за третьою групою і частину послуг буде продовжувати виконувати, як раніше, а частину – надаватиме за паралельними угодами, як ФОП. Але сплачувати він буде тільки 5 % з обігу і не платити 18 %, які були до цього.

У законодавстві достатньо юридичних конструкцій, які дозволяють обійти систему оподаткування. І навряд чи можна буде звинуватити людину в тому, що вона навмисно ухиляється від сплати податків. Просто використовує іншу форму трудових відносин, яка не заборонена законом.

Людина, яка заробляє більше, має бути зацікавлена показувати свій дохід офіційно. До того ж, треба виводити в «білу» сферу зарплату масових працівників.

Середня зарплата зараз у межах 10–12 тис. грн, а вона й далі буде перебувати в цьому коридорі, і багато хто отримують зарплати в конвертах.

Тому, намагаючись легалізувати трудові відносини, треба зробити не вигідною схему готівкової виплати зарплати. Не через санкції, це вже випробували, а з точки зору фінансової вигоди, коли роботодавцю легше буде перейти до роботи «по-білому», ніж приховувати податки.

Не зрозуміло, який економічний ефект очікується від запропонованого законопроекту, які суми потенційно можуть надійти до державного бюджету та до місцевих бюджетів. Також не зрозуміло, чи враховані ризики, пов'язані з тим, що частина доходів піде в тінь і скільки недоотримає бюджет.

Враховуючи те, що в законопроекті йдеться, що для більшості українців податок не зміниться, бо вони отримують зарплату до 20 тис. грн, можна припустити, що це такий собі соціально орієнтований крок, спрямований на боротьбу з багатими.

Раніше партія «Слуга народу» озвучувала іншу концепцію, яка полягала в тому, що проблема тіньового сектору економіки і неофіційних трудових відносин б'є по Пенсійному фонду і бюджету. Для того, щоб стимулювати роботодавців переводити трудові відносини в «білу» сферу, ішлося про те, щоб знизити ставку як ЄСВ, так і податок на доходи фізичних осіб для того, щоб на цю суму збільшувалися легальні доходи громадян і, відповідно, відрахування до ПФ, та відбувалося стимулювання економіки за рахунок пожвавлення попиту. Але пан Дубінський побачив її трохи по-іншому.

Щодо запропонованих змін до Податкового кодексу зі зменшення ставки податку на додану вартість з 20 до 17 %, треба розуміти, що внутрішній ПДВ, у тому числі з імпортних товарів, напряму впливає на дохідну частину держбюджету.

Якщо зменшити ПДВ на 3 %, автоматично знизяться ціни на всі товари, роботи і послуги. І людям це сподобається. Але ж при цьому пропорційно зменшаться надходження до бюджету. На що ми можемо скоротити видатки, паралельно збільшуючи фонд оплати праці бюджетникам? Хоч ціни й знизяться, але важко буде досягти підвищення соціальних виплат і стандартів. А який буде компенсатор?

[\(Слово і Діло\)](#)

16 січня Володимир Зеленський підписав указ про призов у 2020 р. на строкову службу з 18 років.

**Директор військових програм Центру Разумкова
Микола Сунгуровський:**

Відповідно до закону, призовний вік в Україні починався з 18 років, але протягом останніх 5 років, із початком військових дій, була загроза того, що призовників можуть відряджати на Донбас. Підвищення призовного віку до 20 років було тимчасовим рішенням, яке регулювалося указом президента, а не законом.

Рішення влади знизити призовний вік і повернутися до позначки 18 років спричинено багатьма факторами, але головний із них – відсутність

призовного контингенту. Сьогодні можна сказати, що йде очевидний недобір у Збройні сили, інші силові структури. Зниження призовного віку в основному пов'язано з цим.

Прорахунок оптимального віку призовника супроводжується складною формулою. Це пов'язано зі станом ринку праці в Україні. Залучення на рік молоді людини до лав ЗСУ – мінус його участь в економічному і соціальному житті держави. Важливо, який стан ринку праці зараз і який стан того контингенту, який буде призиватися: стан здоров'я, чи вчиться молода людина або, може, є «відмазки». З огляду на вказані фактори варто ухвалювати рішення, який контингент призивати, кому давати відстрочки та чи давати взагалі. На жаль, ці дані закриті.

Міністр оборони виступає за скорочення терміну строкової служби, мовляв, це підвищить професіоналізм армії. Однак професіоналізм армії залежить насамперед від рівня підготовки солдатів. За рік нереально зробити з призовника професіонала. Для цього потрібно щонайменше п'ять років.

Із сучасною технологічною базою і технікою, з якою воюють ЗСУ, для того, щоб просто освоїти, вивчити і навчитися нею користуватися, року не вистачає. Про жодний професіоналізм не йдеться. Підхід тільки один – перехід на контрактну армію. Це веде до професіоналізму. Тільки в умовах, коли людина служить не кілька років, а служба стає професією на 5–10 років, можна створити професійну армію.

Призов потрібен фактично для того, щоб закрити дірки тих спеціальностей, які переважно не є дефіцитними і не пов'язані з обслуговуванням, використанням техніки.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Експерт з питань місцевого самоврядування та децентралізації Юрій Ганущак:

Найбільша стаття держбюджету — дотації Пенсійного фонду (ПФУ), які перевищують 170 млрд грн. Як вийти з піке нарощування цього дефіциту ПФУ, керівники країни не знають. Проблема не лише в різкому зменшенні робочої сили через еміграцію чи старіння нації, також різко падає кількість учасників системи соціального страхування. За оцінками Світового банку, кількість застрахованих становить лише 52 % від кількості працездатних в Україні. Де решта? Навіть якщо половина з них виїхали на роботу за кордон, виходить, що решта просто працює в «тіні». А за пенсією прийдуть усі. І якраз ті, хто не працював офіційно, найбільше звинувачуватимуть у мізерній пенсії державу, голосуючи за популістів, які обіцятимуть незароблені пенсії.

З усього обсягу дефіциту ПФУ лівову частку становлять виплати чи доплати пенсіонерам, які, грубо кажучи, не заробили на пенсію. Такі виплати фактично є державною соціальною допомогою людям літнього віку. Таких людей багато, і вони свідомо паразитують на соціальній політиці держави, користуючись її недолугістю.

Україна – єдина країна у Європі, де соціальні внески платяться повністю за рахунок роботодавця, який цілком резонно вважає це податком, а не внеском. А от працівник нічого не платить, тому цілком резонно вважає, що держава зобов'язана виплачувати йому пристойну пенсію, адже він її... заробив. Саме заробив, а не відклав, як у більшості цивілізованих країн, де пенсія розраховується за внесками, а не за зарплатою.

(...) Слабкість нинішньої вітчизняної солідарної системи виявляється в тому, що їй не довіряє суспільство. Це наслідок і популярних страшилок про те, що пенсійна система скоро помре і пенсій не платитимуть, і сумнівних тверджень, що «я до пенсії не доживу, а як доживу, то житиму не більше п'яти років». Статистика не підтверджує ані першого, ані другого упередження. Пенсії сплачувалися навіть у буремних 90-х минулого століття, нині ж це взагалі найзахищеніші державні видатки. І навіть при тому, що до пенсії доживають лише 60 % новонароджених хлопчиків, живуть вони на пенсії довго – у середньому до 76 років (жінки – до 80). Усереднений показник у 78 років надалі називатимемо актуарним віком.

Люди з активною життєвою позицією зазвичай дбають про безбідну старість. Однак покладаються не на державну пенсійну систему, а на більш надійні інструменти накопичень, які в Україні здебільшого відсутні. Динаміка цін на нерухомість дуже нестабільна, фондовий ринок незрілий, банківські депозити ніби й цікаві, але хтозна, чи проіснують самі банки понад 40 років. А саме на такий термін потрібно розраховувати, коли планується пенсійний портфель. Приватні пенсійні фонди – теж ризиковані інструменти, особливо за дуже високих кредитних ставок і непрогнозованості дій Нацбанку.

Знаменита система обов'язкових пенсійних накопичень стала давати збій, і більшість країн світу починають відмовлятися від неї. 40 років – занадто довгий термін прогнозування, особливо якщо вважати, що світові кризи відбуваються кожні 20 років, і при них згорають більшість інструментів заощадження з низьким рівнем ліквідності. Та й вартість обслуговування накопичувальної системи з урахуванням перестраховальних і захисних інструментів надто висока – понад 6 %.

Залишається стара солідарна система. Її обслуговування недороге – близько 1 %. Вкрасти неможливо – все сплачене нинішнім поколінням працівників одразу йде на виплату пенсій попереднім. Така система є відносно справедливою (...). Пенсія відносно захищена від інфляції, що є чи не головною місією ПФУ. Але чи чесна ця система?

У спрощеному вигляді вона виглядає так: кожний рік трудового чи страхового стажу множать на коефіцієнт, який показує співвідношення між зарплатою працівника та середньою зарплатою по країні, потім ці показники підсумовують, множать на величину оцінки одного року страхового стажу – і це якраз і є розмір виплати на момент виходу на пенсію.

(...) Звичайно, перехід на розрахунок за внесками, врахування актуарного віку, застосування формули розрахунку пенсій в умовно-

накопичувальній системі самі по собі до успіху не приведуть. Потрібно здійснити «бруттизацію зарплат», тобто перейти від нарахувань на зарплату до відрахувань із зарплати. При цьому рівень «бруттизації» має бути повним.

Необхідно максимально зменшити вплив політичних факторів при визначенні вікових параметрів, які стосуються пенсійного страхування. Насамперед базовою одиницею має бути мінімальний трудовий (до 2001 р.) і страховий стаж (після 2001 р.). Його потрібно прив'язати до усередненого рівня працездатності. Статистика показує, що пік працездатності припадає на 48 років. А от у 60 років він на 15 % нижчий. Це вік, після якого працедавець, як правило, не бере такого працівника на роботу. Назвемо його умовно віком утоми. І сукупність стажу та віку втоми є необхідною умовою для виходу на пенсію. Але недостатньою.

Потрібно також додати умову, що при цьому рівень пенсії не може бути нижчим за мінімальний, який є політичним параметром, але який ряд політиків хочуть прив'язати до мінімального споживчого кошика. Прив'язка цього рівня до умови виходу на пенсію утримуватиме політиків від бажання маніпулювати статистичними даними, а також стимулюватиме вимогу працівника до працедавця платити «білі» зарплати.

Ще один пенсійний параметр – вік немічності. Це вік, у якому роботодавець намагається звільнити працівника через низький рівень віддачі. У цьому віці людина не може своєю працею забезпечити свого існування. Саме при досягненні цього віку мають включатись інструменти державного соціального захисту. Тобто виплати до мінімальної пенсії, навіть якщо людина не заробила ні стажу, ні відповідного розміру внесків. Але при цьому в такого пенсіонера не має бути інших джерел існування. Щоб уникнути зловживань, доцільно впровадити обов'язковість для дітей платити аліменти батькам похилого віку, якщо вони живуть окремо, принаймні в розмірі мінімальних страхових внесків. Це, до речі, також зменшить рівень махінацій і при оформленні житлових субсидій. Вік немічності доцільно встановити як середній між віком втоми та актуарним віком.

Успішність реформування пенсійної системи має дуже чіткий індикатор – рівень застрахованості людей працездатного віку. Фактично це рівень довіри громадян до цієї системи, як і до держави в цілому. Потрібного для балансу Пенсійного фонду показника у 85 % застрахованих від кількості працездатних проти нинішніх 52 % можна досягнути вже за кілька років після впровадження умовно-накопичувальної системи.

Звичайно, для цього знадобляться кошти – приблизно 4 млрд грн додатково в перший рік запровадження для нових пенсіонерів. Але якщо цього не робити, то скоро ніхто не платитиме до ПФУ більше за мінімальний внесок, а люди «голосуватимуть ногами», виїжджаючи за кордон. Тим паче, що гроші є, – недавно в Офісі Президента заявили, що вони планують додатково виділити понад 20 млрд на пенсійні виплати. Можливо, у Президента про додаткові джерела доходів державного бюджету знають більше, ніж в уряді. Якщо так, то є всі підстави для якнайшвидшого

впровадження об'єктивної та сучасної умовно-накопичувальної пенсійної системи.

([Дзеркало тижня](#))

Доктор економічних наук, професор, член Ради НБУ
Олександр Петрик:

Основними видами діяльності, що забезпечили зростання з початку 2019 р. (січень–листопад), були будівництво (21,3 %), роздрібна торгівля (10,4 %) і сільське господарство (2,4 %). Тоді як промисловість за цей же період скоротилася на 1,2 % (зокрема, у листопаді спад у промисловості пришвидшився до 7,5 % рік до року).

Другий фактор економічного зростання – робоча сила – теж зменшується, шукаючи кращих умов для життя та отримання доходу за кордоном.

Саме тому зарано говорити про те, що наявне зростання економіки є сталим.

Де-юре, та й де-факто, монетарна політика НБУ за результатами 2019 р. забезпечила досягнення інфляційної цілі – на кінець листопада інфляція становила 5,1 % і з великою ймовірністю за підсумками року перебуватиме в цільовому коридорі.

(...) Основною проблемою економіки є значні виплати основного боргу держави і витрати на його обслуговування. З метою фінансування дефіциту бюджету та боргових виплат уряд виходив із значними розміщеннями ОВДП (за 11 місяців 2019 р. Мінфін розмістив на первинному ринку ОВДП на 213 млрд грн, 4,1 млрд дол. США і 0,2 млрд євро). Це зумовило приплив капіталу нерезидентів, що при режимі плаваючого курсу призвело до зміцнення гривні та відповідного погіршення цінової конкурентоспроможності економіки. Однак завдяки цьому в структурі держборгу зменшується частка в іноземній валюті, а строковість боргу зростає. Це знижує валютний ризик і робить борг стійкішим. Співвідношення боргу до ВВП також суттєво впало і нині становить менше 50 % ВВП порівняно з 81 % ВВП у 2016 р. Тим не менш бюджет значно втратив від зміцнення гривні. Ці чисті втрати державного бюджету (за вирахуванням економії на боргових виплатах) від різниці між фактичним курсом гривні та курсом, закладеним у бюджет, за оцінками НБУ, становитимуть цього року близько 20 млрд грн. Але це лише 2 % загальних доходів державного бюджету. Тоді як прискорення реформ у податковій службі та митних органах мало б принести набагато більші доходи до бюджету.

В умовах припливу капіталу та, відповідно, значного перевищення пропозиції іноземної валюти над попитом Національний банк постає перед дилемою: або не давати місцевій валюті зміцнюватися, або відпускати курс у бік зміцнення.

У цій ситуації Нацбанк обрав достатньо помірковану стратегію, збільшивши купівлю надлишків пропозиції валюти, не перешкоджаючи все-таки тренду на зміцнення, а лише стримуючи його швидкість. З одного боку,

це дало можливість нарощувати міжнародні резерви навіть при істотних зовнішніх виплатах за попередніми боргами і знижувати інфляцію, але з іншого — прибутки експортерів значно погіршилися.

Особливо це стосується експортоорієнтованих галузей з відносно невеликою доданою вартістю. У разі продовження припливу капіталу Національний банк може протидіяти значному зміцненню гривні, але це може посилювати інфляційні ризики в майбутньому.

Окремі галузі виробництва істотно пригальмували минулого року. Серед них металургія, машинобудування, виробництво нафтопродуктів. Але таке падіння в цих галузях викликане насамперед впливом зовнішніх чинників. Зовнішні ціни на сталеву продукцію знизилися в середньому на 18 % за 11 місяців 2019 р., тоді як залізна руда подорожчала на 35 % за цей самий період, також продовжували дорожчати перевезення.

З іншого боку, в окремих галузях частка імпорту у витратній частині досить висока. Тому зміцнення гривні знижує не тільки дохід від експорту в гривнях, а й видатки на імпорт. І це певною мірою пом'якшувало ефект впливу реального зміцнення курсу на доходи експортерів.

Треба також мати на увазі, що жодна економіка не може сприяти зовнішній торгівлі з допомогою лише курсового важеля. По-перше, це зменшує стимули для зростання продуктивності. По-друге, через пришвидшення інфляції реальний курс знову через певний час зміцнюється, тобто цінова конкурентна перевага не може підтримуватися тривалий час лише з допомогою «слабкої» гривні.

Зниження темпів інфляції позитивно позначилося на продовженні зростання високими темпами реальних доходів населення. Зокрема, реальна заробітна плата населення збільшувалася достатньо високими темпами – на рівні 10 % у другій половині 2019 р.

Інфляційні очікування населення почали значно знижуватися з жовтня 2018 р. Істотний вплив на інфляційні очікування має не лише процентна політика НБУ, а й поточна динаміка обмінного курсу.

У 2019 р., по-перше, було забезпечено та посилено фінансову стабільність, що частково відобразило зовнішні рейтингові агентства в оцінках України. По-друге, було забезпечено цінову стабільність, і інфляція вперше після запровадження інфляційного коридору увійшла в нього поблизу інфляційної цілі, інфляційні очікування значно знизилися, а міжнародні резерви зростали, попри великі зовнішні виплати. По-третє, економічне зростання тривало на рівні, який прогнозували Мінфін, Нацбанк і міжнародні експерти.

Відбулося значне падіння промисловості, яке прискорилося особливо в другій половині 2019 р. в основному через погіршення зовнішньої кон'юнктури та зміцнення гривні. На жаль, ці процеси не супроводжувалися відповідним зростанням продуктивності праці в окремих експортоорієнтованих секторах економіки. Більшість галузей промисловості

мають сировинний характер із низьким рівнем доданої вартості, а продуктивність праці в цих галузях підвищується дуже повільно.

Проблема фінансування зовнішнього боргу в умовах значних виплат у наступних роках залишається серйозною, незважаючи на покращення його структури, у тому числі і за термінами погашення, а також на зниження курсового ризику та зменшення співвідношення боргу до ВВП.

([Дзеркало тижня](#))

Заступник виконавчого директора Центру економічної стратегії
Марія Репко:

Українській економіці нині не завадив би поштовх у вигляді пожвавлення кредитування. Якщо наші сусіди-конкуренти приблизно 50–60 % ВВП отримують щороку у вигляді корпоративних кредитів, то в Україні компанії таким похвалитися не можуть.

Кредити приватному сектору в Україні становлять менш як 40 % ВВП, а лівову частку інвестицій бізнесу доводиться робити за власний рахунок. Природно, що за таких умов українська економіка лишається недоінвестованою, продуктивність праці – низькою, а ВВП на душу населення відстає від інших країн.

Однак чи справді зниження ставок сприятиме зростанню кредитування та інвестицій? Частково – так, адже кредити для бізнесу стануть дешевші, і попит на них зросте. Та лише ставками проблеми не вирішити. У 2008–2009 рр. ми вже бачили, як розсипалася уламками піраміда, побудована на дешевих валютних кредитах. Для того, щоб зростання в новому циклі не було крихким, Україні потрібно спуститися до глибоких основ – до правовладдя та захисту виконання контрактів.

(...) Коли регулятор і його окремі посадові особи діють на користь приватних інтересів, а не в інтересах стабільності системи, це називають «захопленням регулятора». Тоді банківський сектор стикається з вищим обсягом активів під ризиком, ніж може витримати.

Для України це можна проілюструвати терміном «банки-пилососи» – це коли банк видавав кредити особам, пов'язаним з акціонерами. Вартість застави та кредитна якість позичальників за такими кредитами оцінювалися неправильно, і оцінка активів із високим ризиком, таким чином, систематично занижувалася.

У країнах із слабким правовладдям більш поширене також шахрайство на низовому рівні, так званий white collar crime, коли, наприклад, менеджери відділень банку можуть видавати кредити неправомірно.

Рівень втрат у разі дефолту, або відносний розмір збитків банку за дефолтним кредитом після всіх процедур стягнення, як-от продаж застави та/або проходження процедур банкрутства. Процентна ставка НБУ безпосередньо не впливає на рівень повернення коштів у разі банкрутства.

Коли йдеться про останню стадію оцінки кредитного ризику – перспективу врегулювання неплатоспроможності, виявляється, що основні

фактори впливу – це якість судів і процедур стягнення. Можливості повернення проблемних кредитів у банків сьогодні обмежені. Корупція чи просто неспроможність під час розслідувань у прокуратурі та судовій системі – ці явища неодноразово називалися серйозною перешкодою в низці інтерв'ю, проведених для цього дослідження, а також на численних публічних заходах. З моменту кризи 2014–2015 рр. і донині банкам у середньому вдавалося зібрати лише 5–15 коп. на кожну гривню номінальної вартості кредиту. Ця цифра дуже далека від середнього світового коефіцієнта повернення у приблизно 70 %. Нещодавно Фонд гарантування вкладів фізичних осіб продав кілька великих пулів активів за ганебні 1–2 коп. за гривню номінальної вартості.

Таким чином, навіть у разі зниження процентних ставок, якщо проблеми з правовладдям не вирішено, то або Україна ризикує наступити на ті самі граблі «дешевих кредитів» низької якості, як було у 2006–2008 рр., або ж вплив процентної ставки буде не настільки відчутний.

Нині ситуація суттєво відрізняється від ситуації 2000–2015 рр., бо Національний банк після кризи істотно змінив пруденційні правила та процедури банківського нагляду. Було створено наглядові ради в державних банках, запущено Антикорупційний суд, ухвалено закон про захист прав кредиторів. Лише час покаже, наскільки ці заходи допомогли вирішити проблему з правовладдям.

Наразі косметичний ефект судової реформи, великий обсяг проблемних кредитів, що залишаються на балансах банків, а також невелика кількість надійних позичальників, які не мають проблемних боргів, змушують дивитися скептично на можливість «здорового кредитного буму» найближчим часом. Додають проблем також поширена тінізація бізнесів і структурування компаній через мережу ФОПів, це унеможливорює кредитування, бо компанія не може показати «білу» та прийнятну фінансову звітність.

Підсумовуючи вищесказане, для того, щоб зростання кредитів та інвестицій було здоровим, державі важливо звернути увагу не лише на монетарну політику, але й на правовладдя. Корумпованість судових і слідчих органів, політичне втручання, захоплення регулятора та захоплення державних банків – це ті ризики, які влада, що бажає 40-відсоткового зростання економіки, не має права ігнорувати.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

**Заступник голови правління Центру політико-правових реформ
Роман Куйбіда:**

Кожну реформу варто оцінювати, зважаючи на рівень її імплементації. Восени минулого року стартували зміни в суддівському врядуванні, ознаменувавши новий виток судової реформи.

Так, законом передбачено перезавантаження Вищої кваліфікації комісії суддів, а також часткове очищення Вищої ради правосуддя за допомогою

новоствореного органу – Комісії з доброчесності та етики. В обох процесах вагому роль відведено міжнародним експертам за прикладом формування Вищого антикорупційного суду.

Проте імплементацію закону покладено на саму Вищу раду правосуддя, яка робить усе, щоб знівелювати механізм участі міжнародників у цих процесах. У першому випадку Вища кваліфікаційна комісія суддів припинила роботу, але нова досі не сформована. Причина цього – правила конкурсу, виписані ВРП таким чином, що роллю міжнародників у відборі можна легко зманіпулювати. Відповідно, останні не делегують своїх представників для проведення конкурсу.

Заздалегідь було зрозуміло, що Вища рада правосуддя не стане драйвером реформ, проте, на жаль, саме на неї покладено її імплементацію. Тому й не дивно, що багато експертів критикують реформу та називають невдалою.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

До Парламенту було внесено законопроекти про зміну Конституції.

**Голова правління Центру політико-правових реформ
Ігор Коліушко:**

Конституція є однією із засад єдності народу та ефективного функціонування держави. Тому, по-перше, її необхідно неухильно виконувати всім, по-друге, науковці та практики повинні систематично аналізувати її дієвість, по-третє, варто періодично вносити зміни до неї, проте лише за результатами широких суспільних обговорень її проблем та оптимальних варіантів їх вирішення. На жаль, наше суспільство не надто уважне до Конституції, а експерти стверджують, що влада не відзначається її неухильним дотриманням.

(...) Сам процес розробки конституційних змін є закритим, до нього не залучені фахівці й громадськість, так само відсутня комунікація з боку влади – тобто роз'яснення, що це за зміни і для чого вони потрібні. У результаті вже зараз спостерігаємо негативні наслідки такого підходу. Так, зокрема, Президент України двічі вносив та двічі відкликав на доопрацювання законопроект про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації.

Така ситуація ще раз переконала, що законопроекти про внесення змін до Конституції України, які стосуються місцевого самоврядування, не можна писати без залучення суспільства. Вони повинні народжуватися в діалозі з експертною та науковою спільнотою, представниками громадянського середовища. Лише за умови такого широкого і відкритого діалогу ми матимемо шанс, що законопроект буде якісним, і його розумітиме та сприйматиме суспільство.

**Керівниця проектів із конституційного права ЦППР
Юлія Кириченко:**

Експерти ЦППР проаналізували конституційні законопроекти, подані владою, та дійшли висновку, що вони спрямовані на посилення в країні ролі Президента. Проте нещодавнє опитування експертів показало: 35,3 % із них переконані, що найкращою формою правління для України є змішана, тобто парламентсько-президентська. Президентській формі правління перевагу віддали найменша кількість опитаних – 11,6 %.

Експерт з конституційного права ЦППР Олександр Марусяк:

На сьогодні із семи поданих Президентом законопроектів про внесення змін до Конституції України на розгляді в парламенті залишилося чотири. Оскільки три законопроекти Конституційний Суд визнав такими, що не відповідають частині першій ст. 157 Конституції України, вони не можуть уже розглядатися парламентом.

Загалом конституційні законопроекти спрямовані на послаблення парламенту і посилення Президента України. На щастя, найбільш небезпечні з них отримали негативний висновок Конституційного Суду України: це законопроекти про закріплення за главою держави повноваження утворювати незалежні регуляторні органи, призначати на посади та звільняти з посад директора НАБУ і ДБР; про уповноважених Верховної Ради України в окремих сферах; а також про додаткові підстави втрати народними депутатами свого мандату. Крім того, щодо двох законопроектів, які отримали позитивний висновок від Конституційного Суду (це законопроекти про законодавчу ініціативу народу та про зменшення кількості народних депутатів України), суд висловив чітку юридичну позицію у формі застереження, яка, на наш погляд, є обов'язковою для врахування парламентом, а тому Верховна Рада України повинна внести відповідні поправки до цих законопроектів і знову відправити їх до Конституційного Суду України для отримання нового висновку. Законопроекти про скасування адвокатської монополії та про консультативні (дорадчі) органи парламенту отримали позитивний висновок Конституційного Суду без будь-яких застережень і були вже попередньо схвалені парламентом.

([Центр політико-правових реформ](#))

**Керівниця проектів з конституційного права ЦППР
Юлія Кириченко:**

Конституційні зміни мають базуватися на концепції конституційної реформи, напрацьованої у відкритому режимі з широкими публічними обговореннями. Помилковим є шлях точкових змін до Конституції України через окремі законопроекти, а також напрацювання конституційних змін у закритому від суспільства режимі, як це відбувається сьогодні. Саме ці помилки призвели до необхідності відкликання Президентом своєї конституційної ініціативи щодо децентралізації.

Експерт із конституційного права ЦППР Олександр Марусяк:

Ані провладна більшість, ані Президент України не презентували громадянському суспільству цілісну концепцію реформи адміністративно-

територіального устрою України, місцевого самоврядування та децентралізації. Конституційні зміни щодо децентралізації повинні готуватися в пакеті з іншими численними законодавчими актами, які комплексно регулюватимуть питання устрою держави, організації влади на місцях та функціональні особистості взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.

**Виконавча директорка ВГО «Інститут “Республіка”»
Олександра Гліжинська:**

Президент під час своєї виборчої кампанії декларував відкритість, підкреслював важливість народовладдя в ухваленні важливих рішень. Команда Президента постійно наголошувала на цьому і після перемоги В. Зеленського на виборах. На практиці ж бачимо протилежне: конституційні зміни ніхто з представників влади не комунікує, а до процесу їх розробки не залучали ані громадян, ані спеціалістів. Якщо так триватиме і далі, Володимир Зеленський та його партія може втратити рейтинг, що на початку літа минулого року становив понад 67 %.

Важливість залучення громадськості, українських та міжнародних організацій до діалогу про конституційні зміни обговорюють не лише в Києві. Ця тема актуальна і для регіонів – особливо зміни до Конституції щодо децентралізації. В Ужгороді відбудеться вже сьомий такий форум. Зі спілкування з громадянами ми щоразу переконаємося, що вони хочуть спілкуватися, рекомендувати, пропонувати своє бачення необхідних змін і бути долученими до цього історичного процесу.

[\(Слово і Діло\)](#)

На сайті Верховної ради з'явився текст законопроекту «Про економічний паспорт українця». Згідно законопроекту, «економічний паспорт українця» – особистий рахунок українців, які народяться в Україні після 1 січня 2021 р. та проживуть на території України упродовж 18 років.

Кабінет міністрів має створити «Фонд майбутнього», який буде накопичувати кошти у розмірі 1 % від реалізації всіх корисних копалин, видобутих на території України, та здійснюватиме рівномірні виплати власникам рахунків після досягнення ними повноліття.

Юрист Андрій Вігірінський:

Основне питання до автора цього законопроекту, хто буде платником цього 1 % на користь «Фонду майбутнього»? Цей відсоток буде відраховуватися від реалізації за якими цінами? З ПДВ чи без ПДВ? З рентою чи без?

Фактично пропонується покласти незрозуміло на кого додатковий податок у вигляді 1 % від вартості проданих корисних копалин. Вартість – це питання оціночне. Сьогодні газ продається по 200 дол., завтра по 300. Що є базою для оподаткування? Сума угоди за одиницю товару. Хто є платником цього 1 %, продавець чи споживач? За логікою будь-якого нормативного документа, кінцевим платником податку завжди стає споживач. Тому, якщо

Йдеться в нашому випадку про газ, нафту, які внутрішньо споживаються в Україні, а не експортуються за кордон, то фактично народний депутат пропонує, щоб громадяни доплатили в частині, яка стосується нафти і газу, плюс 1 % до вартості, за якою вони їх сьогодні купують.

У країнах-експортерах вуглеводнів, таких як Емірати, Росія, Норвегія, Саудівська Аравія, Ірак існують Фонди національного добробуту. У Росії у Фонд національного добробуту перераховується надприбуток від експортної вартості нафти. Якщо прогнозована ціна нафти на наступний рік у бюджеті фіксується, наприклад, на рівні 30 дол. за барель, то все, що йде вище цієї суми – це експортна надбавка, яка наповнює Фонд національного добробуту. На кінець літа цього року у Фонді буде акумульовано 7 % російського ВВП. Це приблизно 220 млрд дол. І вони не йдуть на виплати громадянам за досягненням повноліття. Вони йдуть на національні проекти.

В Україні інша ситуація, нам не вистачає нафти і газу, тому ми є імпортером. Серед корисних копалин, які видобуваються в Україні – пісок, щебінь, бурштин, нікель, з яких виробляються феросплави.

Якщо говорити про вугілля, то державні вугільні підприємства продають вугілля собі у збиток. Їхня рентабельність 3 тис. грн за 1 т вугілля. А вони продають по 2 тис. 300 грн. Держава їх дотує. І давайте цю вартість ще оподаткуємо на 1 %.

Та частина товарів, які експортуються за кордон, має оцінюватися з урахуванням податку на додану вартість чи без? У законопроекті цього не вказується. Виникає питання адміністрування податку, бо цей 1 % – це фактично податок. У такому разі цей законопроект уже називається не про економічний паспорт українця, а якимось по-іншому і, водночас, містить у собі питання внесення змін по Податкового кодексу. Треба розуміти, яким буде порядок сплати цього податку. Хто виступає платником цього податку, а хто – податковим агентом. Далі податок скеровується до фондів держбюджету. Припустимо, якщо це загальний податок, то йдеться про Спецфонд.

У тексті законопроекту йдеться про те, що бюджет Фонду складається з 1 % від реалізації всіх українських корисних копалин, а також коштів, грантів і дотацій. Кабмін може здійснювати додаткову державну підтримку Фонду.

Це якщо в нас є надлишкові гроші, нема куди їх витратити, тоді можна кинути ці гроші у Фонд. Але в нас бездефіцитний бюджет не планується на найближчі три роки. І навіть якщо б він був профіцитним, то переважно пішов би на збільшення соціальних виплат, шляхом приведення їх до соціальних нормативів.

У законопроекті не пояснюється, якому Міністерству буде підпорядковуватись цей Фонд. Його функції – накопичення та зберігання. Це означає складання грошей на купку. Гроші з кожним роком втрачають свою ціну, відповідно, будь який Фонд повинен мати можливість інвестувати кошти. Інакше виходить, що певна частина коштів вилучається з економіки і лежить мертвим тягарем. Один із варіантів, куди Фонд, маючи відповідні

інструменти інвестування, може вкладати, наприклад, в облігації внутрішньої державної позики.

Усе те, що видобувається, продається і споживається в межах країни, фактично споживається населенням. Якщо формується новий податок на щось, то збільшуються видатки українців. З однієї кишені забирається, щоб перекласти кудись, щоб потім колись у майбутньому якійсь частині українців це роздати. Причому, не примножуючи, тому що Фонд не має інструментів, які б допомагали інвестувати.

Якби ми хотіли за рахунок збільшення податкового навантаження збільшувати бюджет, то бюджетні ставки поміняли б законопроекті № 1210. Нині йдеться про те, щоб збільшувати податкові навантаження. Особливо в частині корисних копалин, коли ми очікуємо на інвесторів у газовидобуток, нафтовидобуток, це дурість, тому що це збільшує видаткову частину інвесторів і зменшує його прибуток. Ніхто цього робити не буде, я думаю, навряд чи хтось підтримає цей законопроект. Не виключаю можливості того, що його відкличуть через кілька днів.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

Координаторка Руху «ЧЕСНО» Віта Думанська:

Вартість участі кандидата в місцевих виборах за новим Виборчим кодексом зросла у 40 разів, порівняно з 2015 р. Десятикратне зростання сталося внаслідок зміни формули розрахунку розміру застави, ще в чотири рази ця сума зросла внаслідок зростання мінімальної заробітної плати, яка входить до формули.

Ми отримали в частині застави вибірковий підхід. Застава для участі в президентських і парламентських виборах розраховується залежно від розміру заробітної плати, тоді як до місцевих виборів застосували прогресивну шкалу: крім розміру мінімальної заробітної плати, враховується ще й кількість виборців. Це прогресивний крок, але його потрібно застосовувати послідовно і на всіх рівнях виборів. Найбільшою буде застава у Києві. Щоб узяти участь у виборах, кандидату або партії необхідно буде сплатити 4 млн грн. Чотири роки тому це було 100 тис. грн. Для кандидатів, які балотуватимуться у Харкові, застава зросла з 53 тис. до майже 2 млн грн, у Львові – з 28 тис. грн до понад 1 млн грн.

Ініціатори змін у формулі розрахунку застави мотивували таке підвищення необхідністю створити запобіжник від технічних кандидатів і партій. Технічних кандидатів це не зупинить – вони знайдуть потрібні кошти, але це ускладнить вхід у політику для «нових облич», які не пов'язані з великим бізнесом. Зібрати необхідну суму через кампанії збору коштів серед виборців – малореалістично, тому що в Україні низька довіра до політичних партій і немає культури громадського фінансування партій.

Аналітик з партійних фінансів Руху ЧЕСНО Ігор Фещенко:

Одними з найдорожчих будуть застави до обласних рад. Щоб балотуватися, наприклад, у Дніпропетровську обласну раду, потрібно буде

сплатити майже 4 млн 700 тис. грн. Для порівняння, у минулому році партії, які претендували на місце в парламенті, виклали трохи більше 4 млн 100 тис. грн. Найбільше доведеться заплатити за участь у місцевих виборах у Київській області: для участі у змаганні за крісло столичного мера і місця у Київраді та Білоцерківській міській раді одній партії потрібно сплатити понад 11 млн грн; у Дніпропетровській області – близько 10 млн грн. Загалом, щоб покрити всю країну і заплатити навіть не за кампанію, а просто за реєстрацію, одній партії треба буде викласти 88 млн грн.

(Український кризовий медіа центр)

Координаторка співробітництва з Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) в Україні Людмила Мусіна:

Розвиток промисловості та її модернізація мають стати пріоритетним завданням для українського уряду на найближчі роки. Потрібно закріплювати цю мету у відповідній стратегії, визначити окремий координаційний орган для імплементації політики. Щоб стимулювати розвиток промисловості, держава має створити розгалужену модель інституційної та фінансової підтримки для бізнесу, зокрема – Фонд розвитку промисловості, за прикладом європейських країн.

На жаль, ми дуже гальмуємо, порівняно з іншими країнами – ми розташовані наприкінці п'ятого десятку за рівнем упровадження передових технологій у виробництві. Цю ситуацію потрібно виправляти. Ми повинні забезпечити синергію інноваційної і промислової політики, розвиток інфраструктури.

Заступник директора Департаменту взаємодії з бізнесом, Регіональною ТПП та органами державної влади Торгово-промислової палати України Віталій Гордіна:

У жовтні 2019 р. темпи розвитку української промисловості скоротилися на 5 %, порівняно з жовтнем 2018 р., у листопаді – на 7,5 %.

Директор ДП «Укрпромзовнішекспертиза», голова комітету з промислової модернізації при Торгово-промисловій палаті України Володимир Власюк:

Для швидкого зростання української економіки потрібно підвищувати частку обробної промисловості, яка виготовлятиме продукти з високою доданою вартістю. За дев'ять місяців 2019 р. промисловість у структурі ВВП становила лише 10,9 %. У Польщі це – 17 %, у Словаччині – близько 20 %. Також потрібно підвищувати продуктивність праці – в Україні вона майже у чотири рази нижча, ніж у її західних сусідів.

Економічний успіх країни неможливий без успіху промисловості, і ті, хто це розуміють, застосовують інструментарій підтримки промисловості – для створення нових підприємств і модернізації діючих. В Україні такого інструментарію немає. Якщо ми не будемо його створювати – розвитку промисловості не буде.

Доцільно створити фермерський аграрно-індустріальний фонд – щоб вироблена в Україні індустріальна продукція споживалася українськими фермерами, що буде одночасно робити їх технологічнішими і більш конкурентоспроможними та створить ринок для промисловості. Також – експортно-кредитне агентство, індустріальні парки, інноваційний фонд.

**Голова правління Центру розвитку ринкової економіки
Ігор Гужва:**

Закон про індустріальні парки в Україні вже є, на папері їх – близько 40. Проте реально діючі з них – близько п'яти, а сумарно кількість резидентів усіх українських парків не перевищує кількість резидентів найменшого індустріального парку Туреччини. Для порівняння, у Туреччині індустріальних парків – 350, у Південній Кореї – близько 1200.

Нам не вистачає ефективної державної політики. Якщо ми хочемо залучати до наших парків резидентів – умови мають бути кращими, ніж у наших сусідів. Для цього в індустріальних парках повинна бути вже готова інфраструктура, держава має пропонувати резидентам податкові пільги... Нам потрібно створити спеціальне агентство індустріальних парків, як, наприклад, у Туреччині.

**Експерт з місцевого економічного розвитку «Асоціації міст
України» Діна Серебрянська:**

Державна політика розвитку промисловості має акцентувати на розвитку промисловості в регіонах. Органи місцевого самоврядування, зі свого боку, вже впроваджують ініціативи для економічного розвитку на своїх територіях. За результатами нещодавнього опитування «Асоціації міст України» серед 216 об'єднаних територіальних громад, 68 % розробляють стратегічні плани розвитку з компонентом розвитку малого та середнього бізнесу. 48 % зазначили, що у стратегію включено розвиток промисловості. Лише близько 10 % відповіли, що не розробляють таку стратегію. 102 громади надали інформацію про свої інвестиційні пропозиції.

Є загальне розуміння того, що без конкуренції, без надання якісних послуг населенню, без створення комфортних умов для інвесторів неможливо досягти фінансової стабільності та більшої незалежності від державного бюджету.

Співкоординатор «Industry 4 Ukraine» Денис Базілевич:

Україна нещодавно ухвалила останній закон, необхідний для виходу на фінішну пряму з отриманням «промислового безвізу» з ЄС – угоди про взаємне визнання сертифікатів відповідності для промислової продукції. Уже найближчим часом розпочнуться переговори щодо укладення угоди, і важливо, щоб українські промисловці також долучилися до цього процесу.

([Український кризовий медіа центр](#))

Експерти Центру політико-правових реформ розпочали аналіз роботи Державного бюро розслідувань з точки зору його функціонування як державної інституції. Про це вони розповіли на прес-брифінгу в

Українському кризовому медіа-центрі. Ідея дослідження з'явилася через нестачу збалансованої інформації про роботу ДБР: доступні здебільшого або звіти самого ДБР з позитивною оцінкою, або негативні коментарі його критиків.

**Експерт Центру політико-правових реформ
Володимир Петраковський:**

Зараз об'єктивно говорити про те, наскільки успішне чи неуспішне ДБР – неможливо, тому що у нас немає зваженого джерела інформації... Ми сподіваємося на співпрацю, тому що це потрібно, у першу чергу, самому бюро. Хоча аналіз стосується діяльності ДБР за керівництва Р. Труби, він ніяким чином не пов'язаний з особистістю попереднього очільника. Ми аналізуємо, як працювала інституція і які виклики стоять перед нею. Є багато проблем і чинників, які не дозволяють бюро працювати ефективно. Кінцева мета цього дослідження – не розкритикувати, а зробити цю інституцію ефективнішою і незалежною. Результати дослідження оприлюднять орієнтовно у квітні 2020 р.

Експерт Statewatch Віталій Гаделій:

Сьогодні є проблеми з отриманням інформації про хід кримінальних проваджень. Упродовж року вони робили численні запити щодо резонансних проваджень, які стосувалися порушень прав людини. Хоча ДБР, НАБУ, СБУ і Нацполіція зобов'язані це робити, у деяких випадках нам не надавали інформації ні про номер кримінального провадження, ні про кваліфікацію кримінальних правопорушень, ні про проведені слідчі дії. У деяких надавали номер, але не надавали інформації про слідчі дії – у майже 90 % запитів. Ми готуємо низку позовів і сподіваємося, що суди зобов'яжуть надати запитувану інформацію.

Експерт Центру політико-правових реформ Євген Крапивін:

Побачити системні результати роботи ДБР можна буде не раніш як через два-три роки. На основі статистики за півтора роки з моменту запуску ДБР, можна говорити про позитивні тенденції у розслідуванні злочинів правоохоронців, зокрема, щодо розслідування катувань. За цей період зареєстровано близько 400 кримінальних проваджень. Це у 40 разів більше, ніж реєстрували щороку раніше. Справа про вбивство К. Тлявова передана до суду у відносно короткий термін, як для українських реалій і складності справи.

Нині головні виклики, пов'язані з ДБР – посилення впливу на нього Президента, відповідно до законопроекту № 2116. Президент отримав додаткові важелі впливу – затвердження штатного розпису та Ради громадського контролю при ДБР, хоча за Конституцією він не має цих повноважень. Раніше директор ДБР мав гарантії від звільнення з політичних мотивів. Тепер таких гарантій немає – парламент може зняти його без пояснення причин.

**Співзасновник Statewatch, екс-очільник конкурсної комісії
Державного бюро розслідувань та секретар кадрової комісії Генеральної
Прокуратури України Олександр Лемєнов:**

Є запитання до того, як відбувався конкурс на вакантні посади трьох заступників директора ДБР одразу після призначення його нової очільниці І. Венедіктової. Термін подачі документів становив лише п'ять календарних днів, із них робочих – три. У таких умовах податися могли лише ті, хто заздалегідь знав про конкурс. І. Венедіктовій здається, що в неї не було іншого виходу – їй потрібно було швидко перевести слідчих у новостворений підрозділ, що розслідує справи Євромайдану, провести аудит діяльності... Але мені здається, що термін подачі документів можна було б зробити довшим. При цьому, з 14 поданих кандидатур на посаду першого заступника до конкурсу допустили лише п'ять кандидатів, з 24 на посаду заступників – шість.

Головний виклик для І. Венедіктової або іншого керівника, якого оберуть на конкурсі – це зміна формату керівництва ДБР. Він був квазі-колегіальним, зараз – одноособовий. Як наслідок, уже неможливо буде заявляти, що якісь твої рішення не погоджували заступники: відповідальність повністю покладається на директора ДБР.

([Новое время](#))

З 1 січня новий оператор ГТС України продовжив транзит російського газу.

**Директор з досліджень аналітичного центру DiXi Group
Роман Ніцович:**

Українські переговорники переконують у переможних результатах, тоді як самі угоди залишаються під покривом конфіденційності.

Сильні сторони:

Збереження транзиту як такого має економічні вигоди для України. Плани РФ позбавити нашу державу вигідного бізнесу та запустити всі обхідні газопроводи не реалізувались. Україна отримає гарантований дохід на найближчі п'ять років, який оцінюється у 7,2 млрд дол. Газпром може бронювати додаткові потужності ГТС, і від цього доходи лише зростатимуть. Сумарний позитивний ефект на економіку оцінюється в наступні п'ять років на рівні 150 млрд грн.

В Україні запрацював незалежний сертифікований оператор ГТС, який перейшов із «Газпромом» на європейські правила роботи. Зокрема, підписано міжоператорську угоду між оператором ГТС України та «Газпромом», яка визначає технічні регламенти і правила взаємодії, а також фіксує перехід на енергетичні одиниці. Попри те, що ця угода працює лише на двох точках входу в ГТС (Сохранівка та Суджа), вона дозволяє європейським компаніям бронювати потужності ГТС України із точкою передачі газу на кордоні з РФ.

Внесено ясність щодо основних конфліктних питань, за контрактами січня 2009 р. закріплено відмову від усіх претензій та позовів. Мирова угода

між «Нафтогазом» та «Газпромом» говорить про відмову від взаємних претензій, українська сторона отримала виплату майже 3 млрд дол. за рішеннями Стокгольмського арбітражу. Також остаточно закрито питання відповідальності за поставки росіянами газу в ОРДЛО. Мирова угода із Газпромом щодо штрафу АМКУ не передбачає повернення росіянам активів, що були конфісковані в Україні на виконання цього рішення. «Нафтогаз» же продовжить судитися проти РФ щодо захоплених активів у Криму.

На послуги оператора ГТС України встановлено привабливі для користувачів та конкурентні тарифи порівняно з альтернативними трубопроводами. Близько 80 % тарифної виручки оператора буде забезпечено за рахунок транзиту, а це означає зменшення навантаження на користувачів в Україні (видобувників, споживачів). Позитивний ефект для таких користувачів керівник оператора ГТС України С. Макогон оцінив у десятки мільярдів грн. Потенційно – це і зниження оптових цін на газ (за умови переходу із «хаб+» на «хаб0» як принципу ціноутворення).

Слабкі сторони:

Мінімальні обсяги транзиту де-факто свідчать про реальність запуску російських обхідних «потоків». На 2020 р. ці обсяги зафіксовані на рівні 65 млрд куб. м, тобто це ті самі 89,6 млрд куб. м транзиту у 2019 р. мінус 15 млрд куб. м, які пішли Турецьким потоком. На 2021–2024 рр. мінімальні обсяги становлять по 40 млрд куб. м, тобто ще мінус 25 млрд куб. м – приблизно стільки забере «Північний потік-2» при 50 % використання потужностей.

Потужності ГТС бронює «Нафтогаз» як «компанія-організатор» транзиту, а не «Газпром» напряму. Це є відходом від європейської практики, де замовником послуг транспортування є безпосередньо шиппер (власник газу), а не стороння компанія; крім того, плата за транзит не є результатом торгу, а визначається регуляторами, які встановлюють відповідні тарифи. «Нафтогаз» же – маючи договір із «Газпромом», де зафіксовані умови та обсяги, а також свій «тариф» – виступив як проміжна ланка між «Газпромом» як реальним замовником послуг транспортування і оператором ГТС України.

Таке посередництво може поставити під питання функціональність анбандлінгу. «Нафтогаз» продовжує бути частиною транзитного бізнесу: по-перше, отримує маржу як «турагенція» з організації послуг транзиту, страхуючи ризики для «Газпрому»; по-друге, як материнська структура Укртрансгазу буде отримувати частину прибутку оператора ГТС за договором про купівлю-продаж активів. До того ж, представники «Нафтогазу» не приховують, що розраховують надавати послуги «організатора транзиту» іншим компаніям, у т. ч., зокрема, європейським.

Перехід на співпрацю за європейськими правилами дає можливість й іншим європейським компаніям бронювати українську ГТС для транзиту російського газу. Це додаткові доходи для «Нафтогазу» й оператора ГТС. Додаткове бронювання потужностей на короткий період, наприклад для

покриття пікового попиту в Європі, буде здійснюватись за вищим тарифом (коефіцієнтами до чинних тарифів).

Швидша інтеграція газових ринків України та ЄС. Розблокування точок з'єднання з державами-членами ЄС, де «Газпром» виконував роль «супероператора», дозволить оператору ГТС заробляти на додаткових послугах/продуктах. Уже сьогодні на весь обсяг транзиту можливий віртуальний реверс, а це додаткові обсяги для імпорту газу на додачу до фізичного. Скоро мають початися тестові постачання газу до України реверсом через Трансбалканський газопровід. ОГТСУ планує провести road show з надання послуг транспортування на короткі відстані (short-haul services) — наприклад, такий «короткий транзит» можливий з Польщі до Угорщини та Румунії, з Угорщини до Словаччини і так далі.

Застосування права ЄС до відносин з «Газпромом» та іншими замовниками потужностей ГТС дає також можливість вимагати від РФ демонополізації трубопровідного експорту. Вільний доступ третіх сторін до бронювання входу в ГТС України – це також шанс припинити експортну монополію Газпрому та відновити постачання газу із Середньої Азії або отримувати газ від інших компаній із Росії.

П'ятирічний контракт відкриває можливості для довгострокового планування розвитку ГТС та вирішення проблем ринку. Не секрет, що потужності ГТС потребують оптимізації під потреби ринку, а також розвитку на перспективу – включно з новими напрямками транспортування газу та використання для інших енергоресурсів (водень, біогаз). Серед викликів для оператора ГТС, які необхідно вирішити – і врегулювання небалансів, тобто вирішення проблеми відборів газу із системи поза контрактними обсягами.

Можливість продовження транзиту ще на 10 років є досить примарною, хоч і зафіксована у тристоронньому протоколі. Попри зацікавленість європейських споживачів, у 2025–2034 рр. інтерес «Газпрому» до українського маршруту буде ще нижчим з міркувань посилення конкуренції у ЄС. Це підживлюється тим, що до 2030 р. попит на газ у ЄС – за більшістю прогнозів – буде стабільним або трохи знизиться, тоді як до 2050 р. він буде знижуватися з огляду на високі цілі зі скорочення викидів парникових газів. Таким чином, після запуску Турецького потоку та завершення будівництва «Північного потоку-2» стратегією «Газпрому» буде переукладання угод з європейськими споживачами та повне виключення українського маршруту доставки газу.

Зросла ймовірність відновлення прямих постачань російського газу в Україну. Дійсно, законодавчих обмежень для цього не було і немає, достатньо мати контракт із «Газпромом» та забронювати потужності на вхід у ГТС України. Відновлення імпорту газу з РФ може мати потенційні переваги щодо ціни (якщо вона буде ринковою, на базі ціни хабу NCG та «обґрунтованої знижки»), проте також поверне Кремлю важелі політичного впливу на ситуацію в Україні, як це було до 2014 р. Поки в Україні немає ліквідного та конкурентного газового ринку, прямі продажі газу з РФ повинні

бути обмежені або заборонені (або дозволені лише у випадку, якщо договори підпадають під дію законів та правил ЄС).

([Новое время](#))

**Соціолог, директор Фонду «Демократичні ініціативи»
Ірина Бекешкіна:**

Узагалі, в Україні жити цікаво: кожен рік щось відбувається. Але 2019-й був особливим навіть на тлі інших. Звісно, це вибори – президентські й парламентські, які, втім, можна справедливо назвати третім туром президентських. Так, у нас і раніше майже на всіх виборах (за винятком другого терміну Л. Кучми) перемагала опозиція – і на президентських, і на парламентських за партійними списками. Але щоб із таким розгромним рахунком перемогу над досвідченими політиками здобув новачок, який не має жодного стосунку до політики, щоб монобільшість у парламенті отримала партія з нашвидку зібраних людей, про яких за рік до виборів ніхто нічого не знав, щоб у мажоритарних округах незнайомці перемагали багаторічних годувальників – такого ще не було. І не тільки в Україні. Деякі експерти називають результати цих виборів «електоральною революцією».

Чому? Це досить зрозуміло: хотілося нових облич, нових лідерів, запит на яких особливо виріс після Революції гідності (за даними соціологів, у 2014 р. 70 % опитаних відповіли, що потрібні нові політичні лідери, а перед виборами – 66 %). І коли у новорічну ніч улюблений слуга народу (а однойменний фільм, згідно з опитуваннями, дивилися 50 % населення) оголосив про свій похід у Президенти – вибір було вирішено наперед. І перемогу новообраного Президента велика частина суспільства сприйняла як власну.

Звідси й позитивний настрій, з яким ми вступаємо у новий, 2020-й. Про це переконливо свідчать результати нашого соціопитування за підсумками року. Нарешті, на думку більшості, країна йде у правильному напрямку. Довіра до Президента, як ні в кого з попередників, – 63 %, а 60 % вважають главу держави основним двигуном реформ в Україні. Щоравда, довіра і до Верховної Ради, і до уряду вже за кілька місяців устигла впасти до негативної. Однак навіть за таких умов показник 37 % і 39 % – це вже успіх. У будь-якому разі 43 % вважають, що нинішня влада краща за попередню, і тільки 13 % – що гірша (34 % – що така сама).

Але важливіше інше. Суспільство повірило в реформи і можливість успіху: 70 % упевнені або сподіваються, що новий рік буде кращим за попередній, 78 % переконані, що Україна зуміє подолати нинішні проблеми і труднощі (лише 28 % бачать цю перемогу в найближчі кілька років, а 50 % вважають, що це відбудеться у віддаленішій перспективі). І ще один момент: значна частина громадян (49 %) готова терпіти матеріальні труднощі, якщо це приведе до успіху країни, щоправда, тільки 14 % – «скільки буде потрібно», а 35 % – максимум року.

Що це означає? Бувають у житті людини й у житті країни моменти (саме моменти), коли відкривається вікно можливостей. І дуже важливо зловити фортуна, яка, як відомо, дама мінлива.

Цьогоріч, у році працьовитої мишки, потрібно не прогавити шанс здійснити ті перетворення, без яких країна не зможе бути успішною. Будь-які, навіть найнеобхідніші, реформи матимуть успіх, якщо їх підтримує суспільство, й ефективною буде та влада, якій суспільство довіряє. І навіть якщо необхідні реформи болючі, популярна влада здатна переконати народ, що для лікування гіркі ліки корисні, а солодкі цукерки шкідливі.

Правда, потрібно усвідомлювати, що реформи (виведення з тіні економіки, реальна боротьба з корупцією, з рейдерством, перетворення системи правосуддя у справжнє правосуддя, а медицину – у лікувальний сервіс тощо) неминуче торкнуться інтересів безлічі людей, викличуть невдоволення і, унаслідок, знизять рейтинги влади. І розчарують тих, хто очікує дива. Не кажучи вже, що будь-які рішення щодо Донбасу неминуче викличуть невдоволення частини громадян. Будь-які.

Утім, у високих рейтингах влади, насамперед Президента, і в народних очікуваннях закладені не тільки позитивні можливості, а й небезпеки. Залежність від оплесків і народної любові може зіграти злий жарт і відвести фортуна від країни на відстань далекої мерехтливої зірки. Як соціолог, багато років маю справу з голосом народу, можу відповідально сказати: принцип *Vox populi vox Dei* («Глас народу – глас Божий») справедливий далеко не завжди. Тим паче у суспільстві бідному й такому, що вірить у нездійсненні обіцянки.

Ну не може лідер країни бути «слугою народу», хоча б тому, що народ дуже різний, із різними запитамі й інтересами, з різними уявленнями про майбутнє: чи йти нам до ЄС або до Росії, вступати у НАТО чи зберігати нейтральний статус, запровадити ринок землі чи ні й так далі. Тож зберегти масову підтримку можна лише в тому разі, якщо не вирішувати відповідальних проблем, які розділяють суспільство. Але ж це не може тривати довго.

І завдання обраних представників народу – і Президента, і парламенту, і призначених ними державних інститутів – брати на себе відповідальність, не перекладаючи її на референдуми, і вести країну до перемоги, співпрацюючи з активною частиною суспільства і переконуючи у правильності своїх дій пасивно. Рейтинги ж не головне, правда? Головне – доля країни? І багато вирішуватиметься саме у цьому, 2020 році.

[\(Нове время\)](#)

Шведський економіст, старший науковий співробітник Atlantic Council Андерс Аслунд:

Значення українських досягнень 2019 р. погано розуміють як в Україні, так і за кордоном. Це, можливо, і не дивує. Зазвичай українці підозрюють свій уряд у найгіршому, водночас як іноземні медіа зрідка точно доповідають

про українські реформи. З вересня 2019 р. висвітлення України у США було спотворено негативними заголовками, пов'язаними з імпічментом. Утім прогрес, досягнутий Україною за останні 12 місяців, не слід недооцінювати. Він вимостив шлях до подальших важливих зрушень у 2020 р. Ключовими сферами, вартими спостереження, буде чистка правоохоронної системи України, покращення державного управління і відкриття всіх видів ринків до конкуренції.

Нинішня економічна ситуація України куди краща, ніж багато хто думає. У 2016–2019 рр. адміністрація П. Порошенка здійснила вражаючу роботу з досягнення макроекономічної стабілізації, якій передувала жорстка криза 2014–2015 рр., викликана відвертим грабіжництвом попередників, уряду Януковича, та розгортанням російської військової агресії. Більшою мірою завдяки заходам, здійсненим за Президента Порошенка, дефіцит бюджету зменшився до 2 % ВВП, водночас як інфляція впала до 5 %. А розмір державного боргу від 80 % ВВП у 2016 р. сягнув 52 %. У 2019 р. найкращими у світі визнали показники гривні, що зміцніла на 19 % до американського долара. Середня місячна зарплата в Україні зросла від 200 дол. до нинішнього рівня у приблизно 450 дол. Дохідність облігацій та відсоткові ставки впали. Насправді, головною загрозою сьогодні є те, що гривня зростає надто швидко, спонукаючи Національний банк купувати більше доларів та урізати відсоткові ставки.

Минулого року також відбулись, можливо, найбільш вільні та найсправедливіші національні вибори в незалежній історії України. Занепокоєні передусім корупцією, виборці безцеремонно усунули стару гвардію від влади, створивши безпрецедентну зміну поколінь в українській політиці. Вражає, що 80 % нових депутатів, які зайняли свої крісла в серпні 2019 р., були новачками, так само як і всі (крім двох) міністри, призначені в новий уряд. Для здолання усюдисущої корупції така очистка була вочевидь необхідною. Украй важливим є те, що Україна зробила все демократичним шляхом. І нині важливо розширити це очищення і на інші державні інституції.

Це поширено – звинувачувати «олігархів» у корупції в Україні, не називаючи імен. Як на мене, основну загрозу для економіки та добробуту України становить хижачья держава. На практиці олігархами вважають людей, які достатньо сильні, щоб захищати свою власність від державних загартників, а передусім від правоохоронних органів, які займаються корпоративним рейдерством. Щоб поширити права власності на ширшу бізнес-спільноту, Україна повинна реформувати всі правоохоронні органи.

Адміністрація В. Зеленського дала цьому наряду вражаючий старт. Офіс Генпрокурора виглядав найбільш вразливим. Новий Генпрокурор Руслан Рябошапка розпочав достойну похвали чистку верхів, вимагаючи як компетенції, так і непідкупності від своїх прокурорів. Скасування депутатської недоторканності та повернення статті про незаконне збагачення – теж важливі кроки. На додачу парламент прийняв хороший

закон, спрямований на чистку Державного бюро розслідувань, і В. Зеленський звільнив голову відомства.

Величезні проблеми з національними судами залишились. Прийняття нового закону про судову реформу критикують, і як його втілювати – незрозуміло, а 44 судді були призначені до Верховного Суду, не пройшовши перевірку на непідкупність. Корумпованих суддів необхідно також усунути з судів нижчих рівнів.

Головним бар'єром залишається СБУ, що отримала нового голову, та наразі там заледве помітні ознаки реформування. Парламент має прийняти закон щодо Служби, яку слід очистити згори донизу, приблизно так само як Офіс Генпрокурора. Якщо це станеться, Україна може надати надійні права власності, спонукаючи як українців, так й іноземців тримати більше коштів у країні.

2020-й також має стати роком, коли українська держава здійснить вирішальний стрибок від радянської бюрократії до діджиталізованого уряду. Попри епізодичні спроби модернізувати державне управління в Україні, ось як дуже добре сприйнята реформа Вінницької міської ради, більшість адміністрацій залишились жахливо радянськими та бюрократичними за своєю суттю. Для багатьох документів необхідно близько 30 поставлених уручну підписів, без відповідальності за жодним. Зібрання колективу присвячені радше збору підписів, аніж серйозним аналітичним дискусіям. Усе це мусить змінитись. Україна потребує сучасного, комп'ютеризованого державного управління. Хороший приклад тому Естонія. Президент В. Зеленський на правильному шляху зі своєю візією «держави у смартфоні». Сподіваймось на те, що щойно створене Міністерство цифрової трансформації отримає все необхідне, щоб здійснити революцію в роботі держорганів України.

Насамкінець, ринки мусять відкритися. Україна має відмінний інструмент для цієї мети. Це Угода про асоціацію з ЄС, що містить сотні правил для відкриття мільярдів ринків. Україна вже схвалила більшість із них, але в багатьох випадках формальні правила ще не пройшли шлях до повної реалізації, що посприяла б бажанню європейських конкурентів увійти в Україну в більш широких масштабах. Закони щодо ринків газу та електроенергії були прийняті, а ринок електроенергії й зовсім формально запрацював ще з липня 2019 р.

У другому й третьому кварталах 2019 р. зростання українського ВВП переважило за 4 %. Прем'єр-міністр О. Гончарук поставив за мету досягнути 5 % у 2020-му, та 7 % – у подальші роки. Це здорові та реалістичні цілі. А тим, хто сумнівається, варто згадати, що у 2000–2007 рр. український ВВП в середньому сягав 7,5 %. Нині є всі макроекономічні складові для того, щоб повторити цей досвід. Більшість буде залежати від того, чи зможе Україна відкрити свою економіку, створивши при цьому прозорі та однакові правила гри.

(Слово і Діло)

Міністерство цифрової трансформації активно працює над унікальним проектом – е-резидентство. Ідеться про можливість для іноземців дистанційно засновувати та впроваджувати бізнес в Україні, користуючись вигідними податковими умовами. Основна ставка робиться на ІТ-фахівців.

Директор Інституту соціально-економічної трансформації Ілля Несходовський:

Найуспішніший досвід у цій новій справі наразі є в Естонії, де віртуальні кордони для іноземного бізнесу відкрили майже п'ять років тому. Завдяки досвіду цієї країни в Україні планується створити свою модель, коли іноземець зможе відкрити в нашій країні ФОП і працювати під 5 % обігових коштів або юридичну особу під 18 % від чистого прибутку без будь-якої паперової бюрократії. Цікаво, що найбільший відсоток підприємців, які скористалися естонським е-резидентством, становлять саме українці.

Ініціатива однозначно правильна. У будь-якому разі вона може дати результат. Проте щодо того, чи вона принесе значні вкладення та інвестиції, як Естонії, це трошки під питанням, тому що Естонія є членом Євросоюзу і, як результат, відкриваючи електронне резидентство, бізнесмен відкриває для себе значні можливості, які дає Європейський Союз. У нас таких можливостей немає.

Чим більше різноманітних сервісів та форматів пропонує Україна, тим краще це спрацьовує, у тому числі й щодо залучення інвестицій. Але залишаюся на тому, що, крім сервісів, людина передусім іде на прибуток, тобто на умови, які висуваються для ведення бізнесу в Україні. Сервіс – це допоміжне до основного. Якщо бізнес-клімат несприятливий і є суттєві ризики, то наявність сервісу не дасть очікуваний результат.

Голова Союзу підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств В'ячеслав Биковець:

Іноземці не відкриватимуть бізнес в Україні, поки не стане краще працювати українським підприємцям. Ураховуючи нинішню ситуацію з малим бізнесом і рейтинг Doing Business, який ми сьогодні маємо, то мені здається, що навряд чи згодяться іноземні підприємці відкривати бізнес у нас в Україні, навіть віртуальний.

За останні шість місяців 2019 р. на 15 % скоротилася кількість ФОПів (близько 50 тис.). Причина цьому – величезні проблеми, з якими стикається бізнес. Вони стосуються податкових питань, державного нагляду і контролю у сфері фінансової діяльності, дозвільної системи і ліцензування.

Процес згорання малого бізнесу в країні триватиме і у 2020 р. Сьогодні наші вітчизняні підприємці і підприємства виїжджають до Польщі, до країн Прибалтики і реєструються там як суб'єкти господарювання.

(Слово і Діло)

У Мін'юсті повідомили, що у 2021 р. в Україні може запрацювати класичний суд присяжних, який буде здійснюватися колегією із семи

присяжних. Вони засідатимуть окремо від суддів і виноситимуть не вирок, а вердикт. Бути присяжним стане обов'язком для громадянина, а не правом.

**Заступник голови правління Центру політико-правових реформ,
член Громадської ради доброчесності Роман Куйбіда:**

Мін'юст розробив два законопроекти щодо впровадження інституту суду присяжних. Одним вносяться зміни до Закону «Про судоустрій і статус суддів» щодо формування списку присяжних. Другий законопроект передбачає внесення змін до Кримінального процесуального кодексу та до закону про Державний реєстр виборців.

Імовірність ухвалення змін до законодавства досить висока. Про цей законопроект говорять уже багато років. У парламент його вносили окремі нардепи. Але зараз, якщо його вносить уряд, то є шанси на його прийняття. Бо суд присяжних вимагає окремого фінансування, виділення з бюджету додаткових коштів.

Інститут присяжних дасть надію на справедливе рішення для багатьох людей, які потрапляють під тиск системи кримінальної юстиції.

Це, до речі, і може забезпечити рівність, якої зараз не відчувається. Бо люди переконані, що якщо багатий, то обов'язково відкупиться, а якщо бідний, то його обов'язково засудять. У суді присяжних це не буде працювати. Звичайно, треба організувати систему так, щоб запобігти будь-яким спробам підкупу присяжних.

Ще за радянських часів застосовувався такий інститут, як народні засідателі. Їх досить часто називали «ківалами», тому що часто вони ухвалювали таке ж рішення, як і судді.

У 1996 р. була ухвалена Конституція, яка передбачала, що судочинство може здійснюватися як за участі народних засідателів, так і з присяжними. До 2012 р. точилися дискусії про запровадження суду присяжних.

Парламент з подання Адміністрації Януковича ліквідував народних засідателів і через кілька місяців запровадив суд присяжних. Він майже нічим не відрізнявся від народних засідателів. Просто відбулося перейменування.

У 2016 р. з Конституції викреслили слова «народні засідателі», залишивши присяжних, суть яких так і не змінилася.

Присяжні активно беруть участь у таких цивільних справах, як всиновлення, позбавлення фізичної особи дієздатності, про примусову госпіталізацію хворого в тубдиспансер чи психіатричну клініку. Судова статистика показує, що декілька тисяч таких справ щороку розглядається.

Зараз, я думаю, що Україна має шанс просунути вперед у цьому питанні, і запровадити повноцінний суд присяжних, за англо-саксонською моделлю. Це коли присяжні засідають не разом із професійним суддею, а окремо, і вирішують питання лише факту. Тобто, виносячі вердикт, вони кажуть «винний» чи «не винний». Для цього присяжні не повинні мати юридичних знань, натомість зараз присяжні вирішують разом із професійним суддею питання, які потребують юридичної освіти.

Звичайно, що вони змушені в більшості випадків погоджуватися з професійним суддею. Мені відомий лише один випадок, коли присяжні ухвалили рішення «не винний», а професійні судді з ними не погодилися. Вирок був виправдувальний, але потім апеляційна інстанція його скасувала.

Насправді присяжні повинні бути автономними в питанні вирішення «винний» чи «не винний», а професійний суддя вже на підставі цього рішення ухвалює вирок, тобто призначає покарання та пише мотивувальну частину. Фактично, вердикт присяжних «винний» тягне за собою обвинувальний вирок судді.

Оскільки долю підсудного навіть у тяжких злочинах будуть вирішувати присяжні, ідеться про питання доказів, наскільки вони переконливі.

Прокурорам треба буде набагато краще працювати, ніж зараз. Доведеться переконувати звичайних людей у тому, що саме ця особа вчинила злочин. Зараз ми маємо ситуацію, коли практично всі вирокі обвинувальні. Набагато менше виправдувальних вироків. Ця практика тягнеться ще з радянських часів. Невеличка кількість справ, які закриваються. А виправдувальні вирокі – це більше результат кругової поруки, ніж об'єктивного розгляду. Тому суд присяжних мав би виключити такі суб'єктивні речі і все-таки збільшити довіру до судочинства та забезпечити реальну змагальність судового процесу.

На сьогодні список присяжних затверджує місцева рада з-поміж тих, хто бажає бути присяжними. Зазвичай зголошується небагато людей. Більш активні громадські організації, які делегують своїх членів, але в більшості випадків запрошують людей із бюджетної сфери.

Ця робота оплачується, щоправда, тільки за час перебування в суді, хоча тут варто брати до уваги знайомство з матеріалами справи.

У новому законодавстві йдеться про обов'язок. Якщо люди хочуть мати суд присяжних, то цьому праву кореспондується й обов'язок. Якщо людина є у списку виборців, то у будь-який момент може бути викликана до суду як присяжна.

За таким принципом обираються присяжні у США. Виборець не має права відмовитись. Якщо особа необґрунтовано відмовляється, то її можуть притягнути до відповідальності за неповагу до суду. Хоча є перелік причин, коли присяжний не може виконувати свої обов'язки. Роботодавець не має права звільнити робітника, поки він, як присяжний, ходить до суду. Роботу присяжного оплачує держава.

[\(Слово і Діло\)](#)

Міністр Кабінету Міністрів Дмитро Дубілет представив результати оцінки чисельності наявного населення України, яка становить 37 млн 289 тис. людей.

Політолог Михайло Дяденко:

Хотілося б бачити методику, за якою проводився перепис. Ми бачили, що міністр заявляв про три способи отримання інформації, три способи підрахунку, які дали приблизно однаковий результат. На мій погляд, цифра 37 млн дещо завищена, ураховуючи те, що стільки українців виїхали за кордон на заробітки.

Виходячи з підрахунків уряду, майже кожен десятий українець мешкає в Києві. Цифра дійсно вражає. Отримані дані треба обдумувати і враховувати, виписуючи концепцію розвитку міста Київ. До речі, вже ухвалений у першому читанні проект закону про агломерацію. Тому важливо врахувати ці дані саме з огляду на цей фактор, що столиця увібрала значну кількість громадян. Багато хто орендує житло, багато людей проживають у несприятливих умовах. У цьому контексті варто було б розробляти стратегію розвитку столиці.

Якщо відкинути сумніви і виходити з цифри 37 млн осіб, то уряд отримав показники з певною похибкою, скільки проживає людей у тому чи іншому регіоні чи населеному пункті. Це важливі цифри для стратегічного планування, для розуміння, яким чином спрямовувати інвестиції з державного бюджету, розвивати території, які на сьогодні є депресивними, але там проживає значна кількість громадян.

Ідея перепису правильна, її можна вітати навіть у такому форматі, який був застосований. Якщо ці цифри дійсно відповідають реальному стану речей, то уряд отримав реальний інструмент, інше питання, чи зможе він ним скористатись, з огляду на те, що є питання до деяких членів Кабміну.

[\(Слово і Діло\)](#)

Головою Окружного адміністративного суду Києва вдруге обрано Павла Вовка. Таємним голосуванням його підтримали 39 з 42 суддів.

Адвокат «Столичної колегії адвокатів» Геннадій Дубов:

Говорити про те, що під час таємного голосування були якісь підтасовки, не доводиться, оскільки колектив Окружного адміністративного суду Києва дійсно підтримує свого шефа. Він користується авторитетом серед колег, думаю, що судді голосували за сумлінням, тому що колектив насправді підтримував свого голову.

Насправді посада голови суду, крім ментальних стереотипів, нічого не дає. У голови суду немає якихось надзвичайних повноважень у частині здійснення правосуддя. Якщо раніше голови судів вручну розписували справи між суддями, то зараз вже діє автоматизована система. Що стосується інших повноважень, то, по суті, вони на рівні завгоспа, який вирішує, яку канцелярію купити. Також він розписує відпустки, відрядження.

У голови суду немає якихось важелів, щоб схилити до якихось рішень суддів проти їхньої волі. Звільнити він суддю не може. Впливати на те, які справи потрапляють до суддів, теж не може. Це, грубо кажучи, автоматично робить барабан. Роль голови суду перебільшена, просто він представляє інтереси своєї установи серед інших організацій.

Розслідування (з приводу звинувачення Павла Вовка у втручанні в роботу Вищої кваліфікаційної комісії суддів. – Ред.) було, а результату не було. Питання в тому, що одіозний суддя або не одіозний. Хоч і кажуть, що диму без вогню не буває, але ніхто ж не довів, що він учинив злочин.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

**Директор Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння
Валентин Бадрак:**

Розмову про армію справедливо розпочати з головного: незаперечний факт непотрапляння проекту розвитку вітчизняної армії до переліку пріоритетів глави держави містить у собі досить помітні ризики. Головний із яких у тому, що вповільнена трансформація ЗСУ в інститут стримування або розвиток армії за помилковою парадигмою робить Україну вразливою мішенню на довгі роки.

На жаль, позиція Верховного Головнокомандувача визначила нинішній стан речей: у країні немає людини (органу), який би системно займався розвитком армії, як і не з'явилося людини (органу), котрий системно займався б розвитком вітчизняної зброї.

Якщо ми говоримо про розвиток армії всерйоз (перетворення її на реальний інститут стримування російської агресії), то мусимо визнати взаємозв'язок низки складових. По-перше, поява передумов для зміни якісних характеристик персоналу, що передбачає ємний «мотиваційний пакет» (а не тільки адекватний рівень грошового утримання на передовій) для військовослужбовців. По-друге, вивірену технологічну модернізацію, яка в майбутньому дозволить скоротити ЗСУ і провести реалістичну реформу всієї нинішньої заіржавілої конструкції. По-третє, створення для армії нового типу універсальної «підпірки» у вигляді розгалуженої та мотивованої системи територіальної оборони.

(...) Так чи інакше, на сьогодні військове відомство і Генштаб ЗСУ реформують самі себе. У січні ц. р., не в останню чергу завдяки активній публічній діяльності низки профільних громадських організацій, вони ознайомили громадськість зі своїми поглядами на ключові сфери трансформації армії. З одного боку, сам собою факт важливий і позитивний, оскільки тепер бодай позначилися контури руху ЗСУ та з'явилися підстави для дискусії. З іншого – стали очевидними чимало розбіжностей між Міноборони та Генштабом, а в окремих випадках – ледь не протилежні погляди на головні завдання.

Так, народжена Генштабом ЗСУ «Візія», або бачення розвитку армії на найближчих 10 років, насамперед передбачає забезпечення успішного стримування агресора, тоді як головним орієнтиром для військового міністра залишаються стандарти НАТО. «Моє головне завдання – досягти військових критеріїв членства і зробити все для того, щоб отримати статус члена Програми посилення можливостей НАТО», – повідомив цього тижня міністр А. Загороднюк.

Хтось може зазначити, що тут не так і багато суперечностей. Особливо на тлі відсутності і в міністра оборони, і в начальника Генштабу амбіцій щодо створення професійної армії. Інакше кажучи, армія (за задумом нинішніх військових керівників) і через 10 років залишиться робітничо-селянським утворенням із вибірковим призовом, досить низьким рівнем мотивації і, як результат, – із низьким авторитетом у суспільстві, зате високим рівнем небойових втрат...

(...) У свою чергу, Міноборони, заявивши вустами міністра А. Загороднюка про зміну підходів до формування державного оборонного замовлення (ДОЗ), визначило пріоритетами розвиток ВМСУ, засоби ППО, БАК, засоби РЕБ, зв'язок і автоматизацію.

Відмінності у формуванні пріоритетів очевидні. Але це ще далеко не все, бо незрозуміло, як у процесі їх формування враховувалися можливості придбання необхідної техніки. Наприклад, позиція «Розвиток надводної та сухопутної компоненти флоту, включно з протикорабельним береговим арсеналом» (Міноборони) складна для виконання, оскільки закупівля серійних ПКР «Нептун» і поява ракетних катерів можливі не раніше 2021 р. До того ж військові моряки не хочуть отримувати штучно роздуту до надто дорогої розробку «Кузні на Рибальському». Тому з Міноборони просочуються чутки про плани купити у США протикорабельні ракети «Гарпун» разом із береговими ракетними комплексами. Цікаво, хтось оцінював, чи не обнулить такий крок багатолітню роботу над «Нептуном»? Або, наприклад, чи проводив хтось експертизу можливої закупівлі імпорتنих катерів? Скажімо, міністр МВС А. Аваков вважає, що локалізація 20 % виробництва – чудовий результат. Але тоді виходить, ми – країна третього світу, адже навіть Індія у проєктах із РФ погоджується на «не менш як 50 % локалізації».

(...) При цьому, хоча у 2020 р. на переозброєння армії виділено найбільший за всю історію України фінансовий ресурс – разом із держгарантіями він перевищує 30 млрд грн – з'явилися нові підводні рифи. Наприклад, міністр шокував промисловців і експертів заявою, що частину ДОЗ буде «зарезервовано» на майбутнє. До моменту, коли певні стратегії переозброєння сформуєть у Міноборони. Який це період? Кілька місяців чи кілька років? Люди обізнані стверджують, що, як мінімум, кілька місяців: завершено оборонний огляд, і необхідно проаналізувати його результати, видати оновлені пріоритети. Насправді, якщо період анабіозу промисловості затягнеться до травня (як уже бувало), то й ДОЗ-2020 наприкінці року опиниться на межі зриву, як 2019 р.

(...) Головне, що впадає у вічі в галузі переозброєння: у державі не вироблено єдиної концепції бачення бойових дій майбутнього, тому що немає достовірної програми розвитку армії, і, як наслідок, замість вивіреної програми розвитку озброєнь мають місце безсистемні закупівлі з акцентом на латання старих дірок. Нові технології в нас поки що не в моді...

Із інсайдерських джерел відомо, що ЦНДІ ОВТ ЗСУ давно працює над питанням розвитку безкіпажних бойових платформ. Сучасні тенденції розвитку армій просто вимагають цього. (...) В Україні, як мінімум, п'ять приватних компаній ведуть розробки бойових роботів, крім того, ЦНДІ ОВТ ЗСУ просував створення зразка на базі однієї з діючих, створеної держпідприємством «найбільш цифрової бойової машини». Однак ось уже півтора року військове відомство не приймає рішення про проведення дослідно-конструкторської роботи.

На цьому тлі приватні компанії готові вкладати власні кошти – був би реальний інтерес Міноборони. І говорять про можливість трансформації наявних розробок у багатофункціональну платформу. За умови постановки на дистанційно керовану машину власних керованих ракет, приладів РЕБ і РЕР, забезпечення підтримки з повітря БАК. На сьогодні підрозділ бойових роботів із функціями розвідки, охорони та вогневої підтримки – не фантазії, а реальний спосіб різко знизити втрати особового складу. До речі, деякі роботи вже успішно пройшли випробування в зоні бойових дій і навіть викликали переполох у стані ворога.

Роботи – лише один, вирваний з контексту, приклад. Наведений, щоб продемонструвати: військове керівництво країни готове бігти навздогін за передовими арміями світу, старанно не помічаючи перспектив нових проривних напрямів.

Ніхто поки що не знає, якою буде армія країни. Не знає Генштаб, не знає Міноборони. Бо поки що не ставить собі та іншим цього питання Верховний Головнокомандувач. Ніхто поки що не знає, як буде формуватися й реалізовуватися ДОЗ-2020. Попри формально визначені орієнтири, проблема стратегій і, відповідно, термінів не вирішена. ЗСУ звикають випрацьовувати лише рефлексії – на вогневі атаки, кулі снайперів, застосування противником нових технологій. Сподіваючись на більш світле завтра. Пастки нинішнього оборонного планування відіграють украй негативну роль та істотно гальмують розвиток армії.

У зв'язку зі сказаним вище, в оборонно-промислових колах починають думати, що Президент В. Зеленський може виявитися Верховним Головнокомандувачем, який не відбувся...

Схоже, наразі є тільки один шлях. Ігнорувати пастку оборонного планування, нехай Стратегія військової безпеки і Програми розвитку ЗСУ, ОВТ і ОПК стануть своєрідним закріплювачем оперативних рішень. Президентові є сенс покласти завдання оборонної реформи на один державний орган, визначивши форми контролю та часові орієнтири. Не зайвою може виявитися серія дискусій з участю всіх профільних відомств, а також профільних недержавних об'єднань і аналітичних структур. І, зрештою, слід усе-таки звернути увагу на армію, яка вважає себе обділеною та «недолюбленою».

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Завідувачка відділу державних фінансів Growford Institute (Київ)

Тетяна Богдан:

Дефіцит торговельного балансу за 11 місяців 2019 р. сягнув майже 11 млрд дол. У структурі експорту частка сировинних товарів продовжувала зростати: питома вага продовольчих товарів і сировини для їх виробництва, мінеральних продуктів, чорних і кольорових металів досягла 80 %. Тобто Україна вже міцно закріпилася в ролі світового постачальника сировини. Цінова конкурентоспроможність національних виробників 2019 р. різко погіршилася через стрімке підвищення номінального та реального обмінного курсу. Україна за 11 місяців 2019 р. за темпами ревальвації національної валюти посіла друге місце у світі після Ірану. З урахуванням повільного зростання продуктивності праці в Україні, дефіцитного поточного рахунку та високого рівня зовнішнього боргу ревальвація національної валюти з річним темпом у понад 26 % виглядає аномально. При цьому надлишкову пропозицію валюти, яка виникла внаслідок масштабного припливу іноземного капіталу на ринок ОВДП, Національний банк України лише частково викупував до міжнародних резервів.

Вагомими чинниками утримання дефіциту поточного рахунку на помірному рівні (2,5 % ВВП за 11 місяців 2019 р.) виступали жорстка монетарна політика НБУ та жорстка фіскальна політика уряду. Вони ж стримували внутрішній попит і не надавали належних стимулів для розвитку внутрішнього виробництва в Україні. З іншого боку, обмежувальна макроекономічна політика гальмувала експансію імпорту на внутрішньому ринку і давала змогу зберегти макрофінансову стабільність у країні за мінімальних обсягів зовнішнього офіційного фінансування.

Надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну залишається доволі скромним: 2,6 млрд дол. США за 11 місяців 2019 р. Такий стан справ є відображенням як несприятливого бізнес-клімату в країні, так і впливу геополітичних факторів і продовження військових дій на її Сході. А між тим за інших умов ПІІ могли б стати потужним важелем піднесення економіки України, нарощування експорту товарів, підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності виробництва.

В Україні обсяг накопичених ПІІ становить лише 33,4 % річного ВВП, тоді як у постсоціалістичних країнах середній рівень досягає 51,3 % (...) Кволий інвестиційний процес в Україні та помірні обсяги прямого іноземного інвестування справляють негативний вплив на рівень продуктивності праці (яка, за даними Світового банку, становить близько 10 % середньої продуктивності в країнах ЄС), темпи створення робочих місць у приватному секторі та обсяги ВВП.

(...) У цілому незначні обсяги прямих іноземних інвестицій, помітний вплив національного капіталу та висока боргова залежність економіки вказують на високу ймовірність виникнення стресових ситуацій під впливом негативних подій.

Зменшення відносних показників зовнішнього боргу та скорочення дефіциту поточного рахунку платіжного балансу 2019 р. продемонстрували незначне посилення зовнішньої стійкості економіки. Однак за більшістю стандартних індикаторів зовнішньої стійкості ймовірність виникнення кризових подій в Україні все ще оцінювалася як достатньо висока. Зокрема, за сімома із десяти індикаторів зовнішньої стійкості ступінь ризикованості є значним.

Базові показники адекватності міжнародних резервів України залишалися на незадовільному рівні. Співвідношення міжнародних резервів і короткострокового зовнішнього боргу зменшилося з 45,5 до 43,8 % (із січня до жовтня 2019 р.) за гранично допустимого рівня в 100 %. Фактичний обсяг міжнародних резервів України перебував на рівні 73,3 % композитного критерію МВФ, відстаючи на 26,7 % від нормативу.

Поряд із низькою міжнародною ліквідністю країни вагомою складовою зовнішньої фінансової вразливості України є високі потреби в іноземному фінансуванні. За оцінками рейтингової агенції Fitch, потреби України в зовнішньому фінансуванні (на покриття дефіциту поточного рахунку і погашення зовнішнього боргу) оцінюються на рівні близько 70 % міжнародних резервів 2019 р. і 90% резервів – 2020-го.

У відносному вимірі зовнішній борг усіх секторів економіки станом на 30 вересня 2019 р. становив 77,1 % ВВП, що істотно перевищує прийняті у світі граничні значення. Сумарні платежі уряду та НБУ в рахунок погашення і обслуговування зовнішнього державного боргу 2020 р. оцінюються на рівні близько 8,9 млрд дол., і це без урахування валютних ОВДП.

З одного боку, високий рівень зовнішнього боргу та хронічні проблеми з його обслуговуванням – наслідки недорозвинутості внутрішнього фінансового ринку та низької конкурентоспроможності української економіки. Адже спеціалізація на виробництві продукції, якій притаманні слабка динаміка попиту та хронічно надлишкова пропозиція на світових ринках, власне, є одним із чинників перманентного дефіциту фінансових ресурсів і високої боргової залежності держави. З іншого боку, саме наявність високого боргового навантаження є причиною повільних темпів економічного зростання в Україні.

У 2019 р., після певної стабілізації у 2017–2018 рр., знову посилюється тренд на деіндустріалізацію країни. У листопаді 2019-го обсяги промислового виробництва зменшилися на 7,5 % відносно листопада попереднього року. Основними причинами таких процесів були: недоступність довгострокового позичкового фінансування для інвестиційних проєктів у промисловості, низька якість виробничої інфраструктури і транспортних послуг для підприємств, занепад сфери досліджень і розробок в Україні, масштабна трудова міграція та погіршення якості людського капіталу, поганий інвестиційний клімат і низька привабливість України для міжнародних стратегічних інвесторів. Тобто причини нашої надмірної

боргової залежності та її наслідки однакові. І вибратися з цього замкненого кола периферійної економіки – чи не головний державний пріоритет.

Додаткові загрози у 2020 р. пов'язані з ризиками підвищення відсоткових ставок провідними центральними банками і можливістю відпливу потоків капіталу з ринків, що формуються. Для протидії таким шокам і зменшення ступеня зовнішньої фінансової вразливості України Національний банк повинен здійснювати політику поступового нарощування валових міжнародних резервів до рівня 29–30 млрд дол., а Міністерство фінансів – політику поступового погашення зовнішнього державного боргу. Зниження тягаря зовнішнього боргу підвищуватиме ступінь платоспроможності позичальників та інвестиційну привабливість економіки, а накопичення достатнього обсягу офіційних валютних резервів зменшуватиме ймовірність валютних і боргових криз при виникненні шокових ситуацій.

У середньостроковій перспективі створення міцних засад зовнішньоекономічної стійкості та поступальний процес економічного розвитку країни потребують від держави активного залучення стратегічних інвесторів у створення нових підприємств (greenfield investments), включення України до глобальних ланцюгів створення вартості та збільшення експорту продукції з високим вмістом доданої вартості. А вирішення цих завдань неможливе без радикального покращення інвестиційного клімату в країні, здійснення дієвих інституційних реформ, а також упровадження державою активної технологічної та інноваційної політики.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

У перший день роботи парламенту нового скликання Президент України подав сім законопроектів про зміни до Конституції України. У грудні було внесено ще один законопроект щодо децентралізації.

Експерт з конституційного права Центру політико-правових реформ Олександр Марусяк:

Офіс Президента обрав шлях точкових змін до Конституції України через окремі законопроекти. Проте конституційна реформа без цілісної стратегії її реалізації буде неефективною, популістичною та одночасно шкідливою для верховенства права в нашій державі. Окрім того, звертаю увагу на численні порушення процедури і техніко-юридичні проблеми законопроекту щодо децентралізації, який викликав значний суспільний резонанс і був відкликаний Президентом України 16 січня 2020 р.

Доцент кафедри конституційного права Львівського національного університету імені Івана Франка Сергій Різник:

Нові конституційні ініціативи Президента не обговорювалися в експертному середовищі і взагалі стали сюрпризом для багатьох фахівців. За його словами, процес внесення змін до Конституції в Україні, на жаль, усе ще закритий і часто відбувається без будь-якого діалогу з експертним середовищем та громадянським суспільством. Конституція – це народний

документ, тому неможливо змінювати його без попереднього обговорення з громадянами.

**Виконавча директорка ВГО «Інститут «Республіка»
Олександра Гліжинська:**

Будь-які конституційні зміни повинні обов'язково обговорюватися із суспільством, тим паче, що команда Президента Зеленського вже неодноразово підкреслювала важливість народовладдя і залучення громадян до участі в ухваленні рішень. Якщо Президент та Парламент не комунікуватимуть важливі законодавчі зміни з громадянами, вони ризикують втратити високий рівень довіри українців, який ще влітку становив понад 67%. Підтвердженням цього є вже тотальний спротив представників та експертів місцевого самоврядування змінам до Конституції щодо децентралізації.

[\(Левый берег\)](#)

Президент інвестгрупи УНІВЕР Тарас Козак:

Рік тому в Україні скасували мораторій на перевірки бізнесів різними державними органами. Нагадаю, що мораторій був запроваджений після Революції Гідності як реакція нової тоді влади на свавілля суцільно корумпованих державних контролюючих органів. Планувалося, що перевірки припиняться на період реформування системи державного контролю. За тодішніми планами, влада мала «очиститися» до кінця 2016 р. Потім мораторій з певними виключеннями двічі подовжували, щоразу на один рік. А з початку 2019 р., мабуть, чиновники вирішили, що, нарешті, держслужбовці-контролери стали янголами. Чи просто гроші в кишенях закінчилися?

Минулий рік підприємців уже перевіряли. Хоча кількість перевірок компаній різними органами сягає сотень тисяч на рік, у моєму колі це не викликало якихось серйозних проблем. До пори, до часу, як виявилось.

На днях, під час довгого бігового тренування (понад дві години в розмовному темпі) традиційно обговорювали актуальні питання. Якщо раніше це була українська чи міжнародна політика чи економіка, то цього разу розмова йшла про повернення практики вимагання хабарів контролюючими органами.

Зокрема, йшлося про пожежників, які приходять з перевіркою і вимагають до 60 різних документів, які, ніби-то, повинна мати кожна компанія. У тому числі, і за ті роки, коли був мораторій на перевірки пожежників. Мені реально цікаво, чи суттєво збільшилась кількість і небезпечність пожеж під час мораторію? Думаю, що ні. Бо нинішні перевірки легко «закриваються» кількома сотнями гривень і попередженням-натяком «наступного разу прийдемо за рік!»

Особливо мені прикро, що #НоваПодаткова теж не стала новою. Знущаються над підприємцями по-старому. Наприклад, кафе недостатньо мати ліцензію на продаж алкоголю і «пробивати» фіскальні чеки кожному

клієнту. Податкові чиновники провели в робочий час контрольну закупку у вигляді «2 по 50 г» саморобної наливки і оштрафували кафе за відсутність КВЕДу на розлив алкоголю. Хоча чек був виданий. Зрештою, штраф у бюджет, звісно, не був заплачений. Домовилися на місці за кілька тисяч гривень.

Затримання в. о. керівника податкової Одеської області свідчить, що проблеми з хабарництвом і «решаловом» не тільки «внизу». Корупцією контролюючі органи пронизані наскрізь. Як старі, так і нові брендовані. (...)

Мораль? Яких тобі реформ не вистачає?

Поки масова корупція не зникла – знову запровадити мораторій на перевірки усюди, де можливо.

[\(Левий берег\)](#)

Економіст Олександр Кірш:

Будь-яке зміцнення національної валюти можна лише тоді позитивно і взагалі раціонально пояснити, коли воно супроводжується економічним зростанням і зниженням цін. Якщо ж ціни не знижуються, то будь-яке подорожчання національної валюти, будь-яке падіння курсу долара і євро по відношенню до неї тільки заважає оберігатися від інфляції, оскільки не дає можливості зберігати накопичення (часом – дуже убогі) в ВКВ: її курс зрадницьки падає.

Хоча насправді ніхто там, звичайно, не падає, а просто стрибає туди-сюди наша гривня, затримавшись у напрямку «вгору».

Так чи інакше, гривня, що безпідставно дорожчає, не дає українським громадянам врятувати свої гроші від реального (не в обмінних пунктах, а на ринку!) знецінення, якщо у них накопичилася хоч якась дрібниця. (...)

Разом із неможливістю уберегти гривню від зростання цін тимчасовим переведенням у валюту – відбувається й інша біда. Ідеться про серйозне погіршення експортно-імпортного балансу: щоб отримати ті самі гривні, що і раніше, експортер повинен при нереальному курсі, щоб не прогоріти, підвищувати ціну у валюті, через що експорт різко падає; зате імпорт стає десь – хоча і не по всіх (далеко не по всіх!) товарах – трохи дешевше і тому зростає, відбиваючи залишки попиту на продукцію вітчизняних виробників.

Внутрішні ціни при цьому на здешевлення імпорту – якщо воно ще було! – не реагують, тобто весь додатковий «курсової навар» українські продавці ввезених товарів залишають зазвичай собі.

(...) Подорожчання ж експорту на ПДВ взагалі ніяк не позначається: експорт від нього звільнений. Причому податок на експортерську прибуток не росте теж: з одиниці якийсь прибуток, може, і більше (якщо це ще чесно показали!), Але тоді менше самих одиниць, так як важче експортувати; якщо ж знижувати ціну – більше продається, але менше з одиниці, ось ніякого зростання і немає, тим більш відчутного.

Ну а при імпорті – торгівля показувати прибуток саме таким, яким показати хоче, вміє вже давно. Це не секрет: жоден податок в Україні так просто не уникає, як на прибуток.

Відчутні, таким чином, лише втрати ПДВ при ввезенні – через що в бюджеті і відбувається невелика катастрофа, яка лише накладається на проблеми експортерів. Усе це – наслідки невинного подорожчання гривні.

І заради цього витрачаються мізерні золотовалютні резерви? Останні запаси? Заради цього – трошки шкідницького – подорожчання, від якого нікому не легше (крім, можливо, самих імпортерів), а всім – в основному – тільки гірше? Але ж зменшення експорту валютний дисбаланс ніяк не заповнити!

А коли неминуче таки станеться, і гнилі зуби, якими Нацбанк тримає гривню, не витримають, обвал гривні буде раптовим, різким – і слідом за експортерами прибіє імпортерів. І тоді паніку (а разом з нею і рух курсу в більш звичний нам бік) уже буде не зупинити.

(...) Політичних дивідендів усілякі фокуси з гривнею нікому не дають: ціни не падають, і порятунку від них немає; чому ж тут радіти і кому?

Пригадую маневри «кращого банкіра у світі», яка зараз у Лондоні: «за одну ніч» – 12 → 36, за іншу – 36 → 22! Як це чудово було для тих, хто знав заздалегідь і «за одну ніч» зміг збільшити накопичення у три рази (завдяки правильному обміну напередодні), а за іншу – ще в півтора з лишком (аналогічно, але навпаки).

Інтрига полягає лише в тому, коли обвал гривні відбудеться: до відкриття ринку землі або після «завершення продажів». Але не стану підкаркувати.

Між іншим, якщо буде гірше Україні, то гірше стане всім: аж надто велика наша країна, щоб світ не помітив нашої раптової катастрофи. Так, там хочуть збувати нам своє, а не засмічувати свій ринок українською продукцією, і з цієї точки зору їм наше дурне подорожчання гривні вигідно. Але якщо Україна зовсім загине, то зникне і їх ринок збуту, так що цього там не бажають.

Просто там розраховують на наш інстинкт самозбереження, а даремно. Ми так звикли слухатися, що покірні навіть тоді, коли ця покірність самогубна, ось замість опору Україна і демонструє не бетон, а пісок. Але розраховують щось на бетон – і тиснуть, тиснуть, поки в піску нашому самі не повгрузають.

[\(Радіо Свобода\)](#)

У Давосі Президент України Володимир Зеленський заявив, що ті, хто інвестує в Україну понад 100 млн дол., отримають «опікуна» від уряду.

Політичний аналітик Євген Воробйов:

Слідчому-шахраєві або судді-шахраєві, які вирішать зазіхнути на ресурси інвестора, плювати буде на «інвестняню». Вони будуть

використовувати прогалини в юридичному захисті. Ідея створити окремі «острівці комфорту» посеред недієздатної поза ними юридичної системи також створить спотворені стимули і порушить свободу конкуренції. Якщо щодо іноземних інвесторів будуть діяти інші умови, то у фірм із середини країни зникне стимул до чесної конкуренції.

Менеджер програм Євразії у «Центрі міжнародного приватного підприємництва» Ерік Карл Гонц:

Прямі закордонні інвестиції – це добре, але якщо я – такий інвестор, то я буду дивитися, куди інвестують кошти українські компанії. Якщо вони не вкладають кошти у себе самих в Україні, то в мене будуть питання. Ідея «інестнянь» вносить іще більше складності і створює спотворені стимули на ринку, який уже деформовано.

([Радіо Свобода](#))

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив під час економічного форуму в Давосі про намір передати в управління Deutsche Bahn українську залізницю на 10 років, про що був підписаний меморандум. У німецькій компанії натомість уточнили, що йдеться, насамперед, про консультативну підтримку.

Заступниця голови Інфраструктурному комітеті Верховної депутатка Юлія Клименко:

Судячи з усього, Прем'єр-міністр України не тільки не економіст, але й не юрист. Він не знає, що уряд самостійно не може передати «Укрзалізницю» в управління, бо це стратегічний об'єкт завбільшки з 5 % ВВП України. Уряд, який бореться з корупцією, розповідає про прозорість і запрошує в Давосі інвесторів в Україну, під столом на таємних і неконкурентних умовах передає в управління найбільшу компанію України німецькій компанії, яка не є прибутковою та субсидується німецьким державним бюджетом у величезних розмірах – приблизно 12 млрд євро.

Заступник голови комітету з питань транспорту та інфраструктури Володимир Крейденко:

Домовленості із Deutsche Bahn, досягнуті у Давосі щодо консультування «Укрзалізниці» у підприємницьких і технічних питаннях, є логічним продовженням таких кроків. Хотів би нагадати, що за останній період міністерством були також досягнуті домовленості щодо співробітництва з китайською компанією CRCC для модернізації української залізниці та реалізації транзитного потенціалу України. Наша залізниця, в рамках імплементації Угоди про асоціацію із ЄС, незабаром повинна бути розділена на три окремі підрозділи, які будуть займатися інфраструктурою, вантажними та пасажирськими перевезеннями. До того ж, «Укрзалізниця» має стати публічною та вийти на IPO (первинне публічне розміщення акцій – ред.). Це є нормальною європейською практикою.

Директор «Центру транспортних стратегій» Сергій Вовк:

Я позитивно оцінюю факт такої співпраці. Я вважаю, що Україні потрібні, в першу чергу, німецькі технології управління, досвід у розділенні компанії на три складові. Вони давно пройшли цей досвід і, звичайно, цей досвід цінний для України. Крім того, Україні потрібно залучати механізми співпраці з міжнародним капіталом. Це стосується й інвестицій в інфраструктуру, й інвестицій у рухомий склад. Я думаю, якби ми мали такого партнера, як Deutsche Bahn, то їх залучати було б простіше.

Для Deutsche Bahn, у свою чергу, це буде не перший такий проєкт міжнародної співпраці. Таких близько сотні. Один із останніх прикладів – це співпраця Deutsche Bahn і казахських залізниць. Вона теж була розпочата восени минулого року, і її завдання також полягає у покращенні операційного управління казахськими залізницями. Але що стосується України, тут важливо, аби ми одразу проговорили результати, які хочемо і можемо отримати.

**Заступник директора «Центру економічної стратегії»
Дмитро Яблонівський:**

Відбувається європейська інтеграція, тож, звичайно, корисно вивчати досвід європейських компаній: німецької, польської та інших. Є концепція реформування залізниці, підходи, як приватних компаній з власними локомотивами допускати до колій, що робити із пасажирськими перевезеннями, приміськими. Тому не треба, я думаю, вигадувати велосипед, а треба брати досвід компаній європейських, які вже певним чином це організували, і вивчати їхній досвід.

Водночас, якщо йтиметься, все ж таки, про передачу управління «Укрзалізницею», то тут треба бути обережними. В Україні я не чув про прецеденти, коли держава делегувала комусь іншому управління державними компаніями, і не впевнений, що існує вже тут правова база, аби це робити.

[\(Радіо Свобода\)](#)

**Експерт Корпорації стратегічного консалтингу «Гардарика»
Костянтин Матвієнко:**

В економічній і соціальній сферах влада, наразі не усвідомлюючи того, демонструє цілковиту розгубленість. Показовими у цьому розумінні є виступ Президента Володимира Зеленського на Економічному форумі в Давосі та зроблене того ж дня «переможне» повідомлення його офісу про випуск урядом нових позикових облігацій, з терміном погашення 10 років, що номіновані в євровалюті. Метою запозичення 1 млрд 425 млн євро є... фінансування Державного бюджету. Тобто влада на початку року на весь світ визнала власну неспроможність виконати Державний бюджет без чергових запозичень. При цьому третина видатків бюджету поточного року Україна мусить витратити на погашення і обслуговування вже наявного державного боргу.

Щодо основної ідеї виступу Президента на форумі, то вона полягала у пропозиції закріплювати за інвесторами, які задекларують готовність

інвестувати в Україну понад 100 млн дол., персонального опікуна від українського уряду. Він допомагатиме вирішувати усі можливі проблеми та конфлікти, що виникатимуть в перебігу реалізації інвестиційних проєктів. Інвестори, чий інвестиційний портфель становитиме 10 і більше мільйонів доларів, отримають податкові канікули – протягом п'яти років не сплачуватимуть податку на прибуток.

Автори цих ідей справедливо вважають, що важким бар'єром на шляху іноземних інвестицій є бюрократизованість і корумпованість адміністративних процедур в Україні, з одного боку, та завищений фіскальний тиск на бізнес – з іншого. Проте пропонувані засоби вирішення цих проблем свідчать про нерозуміння їхніх причин.

Низька інвестиційна привабливість України – як для внутрішнього, так і для закордонного інвестора, зумовлена всім комплексом системи взаємин влади і суспільства. Влада залишається механізмом тяжіння і примусу, а не системою сервісів для громадян. Серед іншого, в Україні так і не створено прозорих і рівних умов для конкуренції суб'єктів підприємництва. Установи влади залишаються активними гравцями на боці тих чи інших підприємців у корисливих інтересах посадовців. Такий стан речей є можливим завдяки законодавчій базі та самій структурі установ влади, включно з органами, що покликані боротися з корупцією, з дозвільною, реєстраційною, контрольною та судовою системами. Жодних кроків, спрямованих на подолання цього масштабного суспільного явища влада, що сьогодні уособлюється президентом Володимиром Зеленським, не пропонує.

Важливим чинником, що визначає інвестиційну привабливість, є стан інфраструктури – енергозабезпечення, транспорту, водопостачання тощо. Без надійної інфраструктури неможливо розвивати сучасне виробництво. Знову таки – жодних порухів у цьому напрямку не видно.

З якістю влади та інфраструктури міцно пов'язаний ще один надважливий чинник інвестиційної привабливості країни – якість людського потенціалу. Він охоплює такі показники: середню тривалість життя, структуру захворюваності, травматизму та смертності населення, його рівень освіти, рівень злочинності, а також ціла низка соціокультурних параметрів – від рівня санітарії до міжетнічних відносин. Україні і в цій царині нічим похвалитися – депопуляція, внаслідок двократного перевищення смертності над народжуваністю та виїзду продуктивного населення за кордон, високий рівень злочинності та інших негативних соціальних показників.

Звідси – низький рівень споживання, ділової активності та ділової культури, що так само відлякує інвесторів. Годі говорити про те, що проти України йде війна, якій не видно кінця-краю, і фінал якої залишається не прогнозованим, принаймні для прагматичних представників ділових кіл провідних країн світу.

Отже, такою є безрадісна диспозиція для оголошеного нашою владою чергового походу за іноземними інвестиціями.

(...) Новостворена влада досі не усвідомила комплексу суспільних явищ, завдяки яким вона власне і постала. Тому команда нинішнього Президента переважно імітує діалог із суспільством, самовпевнено вважаючи, що справді готова до ефективного здійснення влади. Результат – численні законодавчі, кадрові та інші помилки, що всьому світу показують її непослідовність, нефаховість та легковажність.

Разом із тим у влади зберігається кредит довіри до неї всередині країни, який просто не можна легковажно розтринькати, як ті нові запозичені 1 мільярд 425 мільйонів євро на латання дірок у Державному бюджеті.

Довіра громадян до влади так само є інвестиційним чинником.

Отже, має бути розроблено і оголошено покроковий план розвитку людського капіталу в Україні, бо саме його стан зумовлює критично важливі показники для інвесторів – рівень і структуру внутрішнього споживання, якість управлінських рішень по всій вертикалі влади, а звідси – і якість інфраструктури тощо.

Так, владою вже згаяно дорогоцінний час. Проте, ще не критично. Ще не пізно взятися до виконання її власних передвиборчих обіцянок, спрямованих на деолігархізацію, осучаснення економіки, подолання бідності та несправедливості. Це слід робити негайно. Влітку буде запізно.

[\(Радіо Свобода\)](#)

За рейтингом «Індекс сприйняття корупції», укладеним Transparency International, Україна погіршила свої показники на два бали, порівняно з минулим звітом.

Юридичний радник українського представництва Transparency International Олександр Калітенко:

Зміни на плюс-мінус два бали не є показовими: фактично ми повернулися на рівень 2017 року, і це трапилося через те, що ІСК враховує дослідження за останні два роки. І ми бачимо, що з початку 2017–2018 років в Україні фактично «заморозилася» боротьба з корупцією. Вона стала не така активна, як у 2014-му, коли приймався пакет антикорупційних законів, як у 2015-му, коли відкривалися реєстри і запускалося НАБУ, і як у 2016-му, коли запускалося е-декларування. І влада, на жаль, не дослухалася до порад громадянського суспільства та міжнародних партнерів.

(...) Фактично ми можемо сказати, що нова команда на чолі з Президентом отримали владу тільки після парламентських виборів, тобто у серпні 2019 р., тому результати їхньої роботи буде краще видно у наступному СРІ.

Тож ми радше можемо порівняти показник України у 2013 р., коли ми мали 25 балів, і сказати, що ми долали плюс п'ять балів до цього, тобто з часу Революції гідності при попередній владі Україна дуже повільно набрала п'ять балів. Такий темп не відповідав тій цілі, яку декларувала попередня влада, що мета номер один – це боротьба з корупцією.

(...) Крім того, не сталося покарання винних та активізації слідства щодо організаторів нападів на антикорупційних активістів. Деякі спроби пожвавлення розслідувань були, однак більш ніж у 50 випадках слідство просувається мляво і не відповідає очікуванням громадськості. Показовою є справа про вбивство Катерини Гандзюк.

(...) Ми підготували п'ять рекомендацій для України на 2020 р. Перше – формувати професійну і незалежну судову владу. Це означає, що потрібна нова процедура призначення членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя і очищення системи від недобросовісних суддів на всіх рівнях із залученням громадськості та міжнародних експертів.

Друга рекомендація – це, як я вже казав раніше, позбавлення СБУ і Нацполіції повноважень протидіяти економічним корупційним злочинам. Натомість треба створити незалежне Бюро фінансових розслідувань.

По-третє, треба підвищити ефективність системи запобігання політичній корупції. Це про політичні партії. Треба прописати засади приватного та державного фінансування партій, а також оптимізувати процедури, пов'язані з поданням фінансової звітності партіями. Це все має відбуватися під ефективним державним контролем.

Четверта рекомендація – забезпечити незалежність та операційну спроможність САП, НАБУ та ДБР, провести незалежну зовнішню оцінку їхньої діяльності із залученням міжнародних партнерів.

Закон про викривачів був ухвалений, але він не відповідає найкращим світовим практикам, адже поширюється тільки на викривачів корупції, а не загалом на викривачів суспільно важливої інформації

Потрібно вдосконалити законодавство щодо інституту депутатської недоторканності, захисту викривачів і реалізації АРМА (Державне агентство з виявлення та управління активами, отриманими незаконним шляхом. – Ред.) функцій з управління. Тому що, наприклад, в Україні закон про викривачів був ухвалений, набув чинності з 1 січня 2020 р., але він не відповідає міжнародним стандартам і найкращим світовим практикам, адже поширюється тільки на викривачів корупції, а не загалом на викривачів суспільно важливої інформації.

І, нарешті, п'ята рекомендація – це запровадити відкритий і підзвітний процес приватизації державного майна. При цьому прозорими мають бути і підготовка, і реалізація приватизації, має бути ухвалене відповідне законодавство, а також має забезпечуватися підзвітність підприємств, що залишаються у власності держави.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Міністр у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Оксана Коляда наголосила на тому, що впровадження «Е-ветеран» та надання онлайн-послуг вирішить значну частину проблем ветеранів ([Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України](#)).

Упровадження сучасної системи «Е-ветеран» та надання державних онлайн-послуг та сервісів суттєво спростить доступ ветеранів до них, а відтак вирішить значну частину проблем ветеранів.

Під час прес-конференції Міжнародна організація з міграції (МОМ) презентувала результати опитування щодо соціально-демографічних та соціально-економічних характеристик ветеранів та їхніх сімей. Зокрема, у респондентів запитували: чи намагалися вони отримати державні послуги або допомогу для себе або своїх сімей, коли потребували цього. Загалом по всій Україні 71 % респондентів повідомили, що не змогли отримати хоча б один з видів послуг або допомоги.

Досить показовою є в дослідженні теза незадоволення ветеранами щодо отримання послуг і надання сервісів державою. Це ще раз підтверджує необхідність виключення суб'єктивного людського фактору в комунікації між державою і ветераном, а саме: запровадження он-лайн системи надання сервісів і послуг «Е-ветеран», над чим ми зараз активно працюємо.

Дослідження проводилося впродовж липня–жовтня 2019 р. в рамках проекту з реінтеграції ветеранів, що впроваджується МОМ за підтримки Європейського Союзу. Було опитано 2530 респондентів, включно з ветеранами та членами їхніх сімей, у Києві та Київській області, а також Дніпропетровській і Львівській областях, де концентрація ветеранів є найбільшою. Але варто зазначити, що така тенденція характерна для усіх регіонів України.

Результати дослідження підтверджують, що ми рухаємося у правильному напрямі в тих результатах, які ми досягли за перші 6 місяців роботи. А деякі важливі результати дають нам можливість коригувати наші тактичні завдання.

Велика палата Конституційного Суду відмовила у відкритті конституційного провадження з визнання неконституційними певних

законів, що стосуються тимчасово окупованих районів Донецької та Луганської областей (ТСН).

Ідеться про визнання неконституційними законів «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей», «Про створення необхідних умов для мирного врегулювання ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей» та «Про недопущення переслідування і покарання учасників подій на території Донецької та Луганської областей». Відповідне подання підписали 53 народні депутати.

Рішення Конституційного Суду остаточне, тому оскарженню не підлягає.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України

З 9 лютого змінюється порядок перетину адмінмежі з окупованим Кримом для дітей до 16 років ([Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України](#)).

З 9 лютого набувають чинності зміни до порядку перетину адміністративної межі з тимчасово окупованим Кримом дітьми віком до 16 років.

Напередодні нового року за ініціативи Мінветеранів урядом спрощено порядок в'їзду та виїзду з території Кримського півострова підлітків, які навчаються на території інших регіонів України.

А саме, діти віком з 14 до 16 років зможуть самостійно перетинати КПВВ за наявності паспорта України (ID картки) або паспорта громадянина України для виїзду за кордон та наявності інформації про навчання в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, до якої працівники Держприкордонслужби на КПВВ матимуть доступ.

Також спрощена процедура переходу КПВВ з Кримом для дітей до 16 років. Для них в'їзд в Крим (мова про тих, хто виїхав з півострова напередодні і наразі повертається) буде можливим у супроводі лише когось одного з батьків.

Держприкордонслужба наголошує, що до 19.02.2020 в'їзд у Крим відбувається виключно в супроводі двох батьків або за нотаріально посвідченою згодою другого з батьків.

(...). Міністерство постійно вивчає проблеми, з якими стикаються мешканці Автономної Республіки Крим при перетині адміністративної межі. Мінветеранів спільно з командою уряду вживає відповідних заходів на законодавчому рівні для полегшення громадянам України з Криму в оформленні документів, отримання адміністративних, медичних, освітніх та інших послуг, а також для їхньої реінтеграції до соціального, інформаційного та культурного простору України.

Обліковано 1 437 406 внутрішньо переміщених осіб ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Станом на 27 січня 2020 р., за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, узято на облік 1 437 406 переселенців з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Пільгова кредитна програма для ВПО та ветеранів в дії ([Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України](#)).

(...).

У минулому році завдяки спільним діям уряду було прийнято та профінансовано пільгову кредитну програму під 3 % на 20 років для ВПО та ветеранів. (...).

До відома внутрішньо переміщених осіб ([Олешківська районна державна адміністрація](#)).

Згідно з Порядком надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 819, внутрішньо переміщені особи мають змогу отримати державну підтримку на будівництво (придбання) доступного житла, яка полягає у сплаті державою 50 % вартості нормативної площі житла, та 50 % вартості житла сплачує одержувач державної підтримки.

Цей Порядок визначає механізм забезпечення громадян доступним житлом відповідно до ст. 4 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва».

Право на державну підтримку мають особи, відомості про яких відповідно до вимог «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» внесені до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, якщо такі особи не мають у власності та не мали у власності протягом останніх трьох років іншої житлової нерухомості, ніж та, що розташована на території, визначеній тимчасово окупованою територією відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та на території населених пунктів, зазначених у переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 р. № 1085, або житло яких зруйноване чи непридатне для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції.

Забезпечення доступним житлом здійснюється шляхом надання державної підтримки, яка полягає у сплаті державою 50 % вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Державна підтримка надається шляхом сплати за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджету 50 % вартості нормативної площі доступного житла. При цьому одержувачі державної підтримки вносять на свій поточний рахунок, відкритий в банку, кошти в обсязі 50 % вартості нормативної площі доступного житла. Розмір державної підтримки надається виходячи з нормативної площі житла (21 кв. м загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 кв. м на сім'ю).

Державна підтримка для будівництва (придбання) доступного житла надається сім'ям та одиноким особам лише один раз. Право на отримання державної підтримки вважається використаним з дати отримання одержувачем державної підтримки такого житла у власність.

Одержувачі державної підтримки самостійно обирають об'єкти, на будівництво яких можуть спрямовуватися кошти державної підтримки, а також новозбудовані об'єкти (далі – об'єкти фінансування). При цьому забудовники, продавці, управителі, замовники (далі – забудовники) повинні відповідати таким критеріям:

- щодо забудовників не порушено провадження у справі про банкрутство/збудовники не перебувають у стані припинення;

- наявність дозвільних документів на виконання будівельних робіт відповідного об'єкта, що відповідають вимогам законодавства (повідомлення про початок виконання будівельних робіт/дозвіл на виконання будівельних робіт тощо), або наявність сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта (декларації про готовність об'єкта до експлуатації);

- наявність документів, що підтверджують право (власності, користування тощо) на земельну ділянку, на якій здійснюється будівництво відповідного житлового об'єкта;

- строк прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта житлового будівництва підтверджено забудовником документально та не перевищує 12 місяців з дати укладення одержувачем державної підтримки із забудовником договору про придбання житла;

- вартість будівництва або продажу 1 кв. м не перевищує граничну вартість:

- гранична вартість 1 кв. м загальної площі житла для м. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова не може перевищувати опосередковану вартість, яка визначається Мінрегіоном відповідно до Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, затвердженого наказом Держбуду від

27 вересня 2005 р. № 174, збільшену в 1,75 раза, для міст – обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб – 1,5 раза, для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. – 1,25 раза, для інших населених пунктів – опосередковану вартість у відповідній області, а для населених пунктів, які розташовані на відстані до 15 км від меж обласних центрів та м. Київ – 1,5 раза. Вартість загальної

площі житла, що перевищує нормативну площу, сплачується одержувачами державної підтримки за вартістю, визначеною в договорі про придбання житла.

Для отримання державної підтримки її одержувач подає регіональному управлінню Держмолодьжитла такі документи:

- заяву про надання державної підтримки;
- копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство повнолітніх членів сім'ї;
- у разі відсутності у документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, відомостей про зареєстроване місце проживання – довідку про реєстрацію місця проживання, видану органом реєстрації відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» (крім осіб, місце проживання яких зареєстроване на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополь, Донецької та Луганської областей);
- копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (не подається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу доходів і зборів і мають відмітку в паспорті);
- витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про наявність, або відсутність у власності житла;
- довідку про перебування на квартирному обліку (у разі перебування на обліку, крім внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей);
- документи, необхідні для визначення платоспроможності (довідки з місця роботи та відомості з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про суми виплачених доходів та утриманих податків, що надаються органами доходів і зборів, повнолітніх членів сім'ї одержувача державної підтримки, а також інші документи, що підтверджують доходи членів сім'ї одержувача державної підтримки);
- письмову згоду кожного повнолітнього члена сім'ї, на якого розраховується розмір державної підтримки щодо включення їх у розрахунок державної підтримки (у довільній формі);
- документи, що підтверджують родинні стосунки між особами, на яких розраховується розмір державної підтримки, які разом з ним проживають або зареєстровані;
- лист від забудовника про намір подальшого укладення з одержувачем державної підтримки договору про придбання житла, в якому визначається вартість та площа житла, що буде придбано, зокрема за рахунок державної підтримки;
- копії документів, отримані від забудовника відповідно до п. 8 цього Порядку, завірені в установленому законодавством порядку;
- акт технічного стану житла (для внутрішньо переміщених осіб, житло яких розташоване на території України, на якій органи державної влади

здійснюють свої повноваження у повному обсязі та яке зруйноване чи непридатне для проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції).

Внутрішньо переміщена особа також подає копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» та копії відповідних довідок членів її сім'ї.

Херсонське регіональне управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» знаходиться за адресою: 73000, Херсонська обл., місто Херсон, Суворовський район, проспект 200-річчя Херсона, будинок 38, корпус 6.

Ветерани та ВПО Чернігівщини отримали пільгові кредити ([Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та ВПО України](#)).

Ветерани та ВПО Чернігівщини вже отримали пільгові кредити на житло за програмою пільгового кредитування

(...). У листопаді минулого року завдяки спільним діям команди уряду було схвалено програму пільгового кредитування для ветеранів та ВПО – для кожної категорії було виділено по 100 млн грн. На Чернігівщині нові квартири отримали п'ять ветеранів у Чернігові та

1 внутрішньо переміщена особа у Прилуках. Власники самі обирали собі квартири, у яких хотіли жити.

Квартири для переселенців у Слов'янську: хто та як буде отримувати ([6262.com.ua – Сайт міста Слов'янська](#)).

Слов'янськ купив 10 квартир для надання тимчасового житла внутрішньо переміщеним особам та мешканцям, які втратили житло у 2014 р. Тепер залишилося зрозуміти, які збирати документи, та як саме обиратимуть сім'ї для розміщення у квартирах.

Оголошення про конкурс на придбання квартир для переселенців з'явилося на сайті міськради у кінці жовтня 2019 р. Ішлося про 10 двокімнатних квартир загальною вартістю 3 млн 424 тис. грн.

Рішення про придбання цих квартир ухвалили на позачерговій сесії міськради 11 грудня. Їхня вартість, площу та адреси можна подивитися за посиланням

Уже 14 січня на сайті міськради з'явилося оголошення про те, що громадян, які мають статус внутрішньо переміщених осіб, запрошують для прийняття на облік внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень для тимчасового проживання. Додається перелік документів, які треба зібрати:

1. Копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України та членів його сім'ї, завірені в установленому порядку згідно чинного законодавства.

2. Копії довідок про присвоєння ідентифікаційного номера громадянину та членам його сім'ї, завірені в установленому порядку згідно чинного законодавства.

3. Копія довідки внутрішньо переміщеної особи про взяття на облік в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб та копії відповідних довідок членів сім'ї.

4. Акт обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири) за наявності умов.

5. Копії документів, виданих органами державної реєстрації актів цивільного стану або судом, що підтверджують родинні відносини заявника та всіх членів сім'ї.

6. Довідка про доходи заявника та всіх членів сім'ї за попередні шість місяців.

7. Довідка видана Управлінням соціального захисту населення про сукупний дохід за попередні шість місяців, розрахована відповідно до методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги.

8. Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

9. Паперовий швидкозшивач.

(...).

**Начальниця відділу по обліку та розвитку житлової площі
Ганна Стешенко:**

Переселенців, які вже зареєстровані на території міськради, запрошують з усіма необхідними документами у ЦНАП. Надання житла буде відбуватися не за фактом подання заяви, а в конкурсному порядку. Тобто є затверджена урядом бальна система, згідно з якою під час конкурсу житло будуть отримувати найбільш незахищені категорії – це, в першу чергу, сім'ї з дітьми, люди пенсійного віку, люди, які втратили працездатність, вагітні жінки. Тих, хто отримає найбільшу кількість балів, будуть заселяти у квартири. Також право отримати житло мають і жителі Слов'янська, чиє житло було зруйноване у 2014 р.

Заяви будуть прийматися у ЦНАПі постійно, тому що це житло тимчасове. Квартири будуть надавати спочатку на рік. І якщо у стані однієї з сімей, які там житимуть, щось зміниться (придбає власну квартиру, переїде в інше місто), у квартиру будуть заселяти інших претендентів з черги.

Зазначається, що у квартирах для тимчасового житла люди будуть самостійно сплачувати комунальні послуги та матимуть право оформити субсидію. Процедура конкурсу розпочнеться на початку лютого.

Міський голова Вадим Лях:

У майбутньому є наміри також купувати однокімнатні квартири для поодиноких людей, які не мають родину.

Фото заяви, інформаційної карти з переліком документів та формою їх подання взяті зі сторінки у Facebook депутата Слов'янської міськради

Д. Кочукова. Також він звертає увагу, що право на проживання в однієї з десяти квартир будуть мати ті, хто до 25 січня подасть заяву та документи до неї.

Правозахисник Дмитро Кочуков звертає увагу на таке: право на отримання житла мають ВПО та члени їх сімей, які перебувають протягом року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб та за умови відсутності в них та будь-кого з членів сім'ї у власності житлового приміщення/частини житлового приміщення, придатного для проживання, розташованого на підконтрольній Україні території.

Що треба для отримання житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам ([Слов'янська міська рада](#)).

У 2019 р. Слов'янська міська рада за рахунок коштів субвенції з державного бюджету та коштів обласного бюджету придбала на вторинному ринку 10 упорядкованих двокімнатних квартир для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам (далі ВПО).

Квартири будуть включені до фонду житла для тимчасового проживання та розподілені на конкурсній основі, серед тих осіб, які подали документи, згідно Положення про житлову комісію з обліку внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень для тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженого рішенням виконкому від 20.11.2019 року № 2221. Житло буде надаватися на строк до одного року з можливістю його продовження. Житлові приміщення для тимчасового проживання не підлягають приватизації, обміну та поділу, наданню їх в піднаймання або не використовуються для вселення інших осіб.

Пріоритетність надання ВПО вищезазначених житлових приміщень визначається за кількістю балів, згідно з п. 25 Порядку надання в тимчасове користування житлових приміщень із фондів житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою КМУ від 26.06.2019 №-582. Мешканці міста, домівки яких були зруйновані повністю (3 категорія) в період проведення антитерористичної операції на території м. Слов'янськ у 2014 р. та мають статус ВПО також мають право брати участь у конкурсі.

На офіційному сайті Слов'янської міської ради у розділі ЦНАП-адміністративні послуги розміщено перелік документів щодо прийняття на облік для отримання житла для тимчасового проживання.

Шість родин ВПО отримали ключі та ордери квартир у Житомирі ([Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України](#)).

Ключі від квартир родинам, які були вимушені виїхати з тимчасово окупованої території, вручили очільниця Мінветеранів О. Коляда та Житомирський міський голова С. Сухомлин.

Субвенція реалізується по всій Україні та спрямовується державою місцевим бюджетам з метою підтримки територій, що зазнали негативного впливу російської збройної агресії на Сході України, зокрема, на купівлю квартир для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Головною умовою надання субвенції є співфінансування з місцевими бюджетами: 70 % – державна субвенція і 30 % – має бути виділено з місцевого бюджету.

Мінветеранів Оксана Коляда:

Дякую Житомирській міській владі, яка долучилась до цієї програми і підтримала нашу ініціативу, зокрема, дуже оперативно придбали оселі, отримавши гроші в останні дні минулого року, і вже сьогодні люди вселяються до отриманих помешкань.

Завдяки злагодженим діям уряду наприкінці минулого року було ухвалено відповідне рішення та оперативно перераховано кошти на придбання житла у 12 містах та містечках України. Одним з міст, які долучились до цієї програми, стало місто Житомир, де шість таких квартир отримали багатодітні родини та сім'ї, у яких лише один з батьків виховує дітей.

Житомирський міський голова Сергій Сухомлин:

Ці квартири вважаються тимчасовим житлом. Але я наголошую, що родини можуть там жити стільки, скільки будуть цього потребувати, і відчувати себе, як у власних оселях.

Майже тисяча учасників бойових дій на Сході України скористалися послугами служби зайнятості на Рівненщині ([Рівненські новини](#)).

Послугами обласної служби зайнятості у 2019 р. скористалися 984 безробітних з числа демобілізованих, які брали участь в антитерористичній операції...

Крім того, у 2019 р. послуги служби зайнятості отримали 100 осіб, які переміщені з тимчасово окупованої території України або районів проведення АТО (ООС). Мали статус безробітного 63 особи, із них отримували допомогу з безробіття 57 осіб. За сприяння служби зайнятості 31 особа з числа переселенців були працевлаштовані та дев'ять безробітних проходили професійне навчання.

Директор обласного центру зайнятості Іван Ткачук:

Станом на 1 січня 2020 р. послуги Рівненської обласної служби зайнятості продовжували отримувати 342 безробітних з числа учасників АТО та 20 переселенців.

Квартирне питання. Внутрішньо переміщених осіб запрошують до ЦНАПу Слов'янська ([Деловой Славянск](#)).

Слов'янська міська рада запрошує громадян, які перебувають на обліку в Управлінні соціального захисту населення Слов'янської міської ради та які

мають статус внутрішньо переміщених осіб для прийняття на облік внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень для тимчасового проживання.

Звертаємо увагу, що для прийняття на облік внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень для тимчасового проживання необхідно звертатися до Центру надання адміністративних послуг міста Слов'янськ, який розміщений за адресою: м. Слов'янськ, пл. Соборна, буд. 2. Довідки за тел. (06262) 2-34-81, 3-50-48. Часи прийому: Понеділок, Середа, Четвер, П'ятниця, Субота – з 08:00 до 16:00; Вівторок – з 08:00 до 20:00.

При собі необхідно мати такі документи:

1. Копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України та членів його сім'ї, завірені в установленому порядку згідно з чинним законодавством.

2. Копії довідок про присвоєння ідентифікаційного номера громадянинові та членам його сім'ї, завірені в установленому порядку згідно з чинним законодавством.

3. Копія довідки внутрішньо переміщеної особи про взяття на облік у Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб та копії відповідних довідок членів сім'ї.

4. Акт обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири) за наявності умов.

5. Копії документів, виданих органами державної реєстрації актів цивільного стану або судом, що підтверджують родинні відносини заявника та всіх членів сім'ї.

6. Довідка про доходи заявника та всіх членів сім'ї за попередні шість місяців.

7. Довідка видана Управлінням соціального захисту населення про сукупний дохід за попередні шість місяців, розрахована відповідно до методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги.

8. Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно

9. Паперовий швидкозшивач.

Трьом родинам переселенців, які мешкали у готелі «Житомир», надали новопридбані квартири для тимчасового проживання (Житомир.info).

У грудні 2019 р. міська рада на вторинному ринку придбала п'ять квартир у Житомирі, які призначалися для тимчасового проживання переселенців. Загалом придбали одну однокімнатну, три двокімнатні та одну трикімнатну квартири.

На засіданні міськвиконкому 15 січня ці квартири включили до фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у місті

Житомирі та прийняли рішення про надання цих житлових приміщень родинам переселенців для тимчасового проживання.

Начальник відділу по обліку та розподілу житлової площі міськради Надія Сидун:

У грудні було придбано п'ять квартир за рахунок співфінансування з державного і міського бюджетів. Це одна трикімнатна квартира, одна однокімнатна і три двокімнатні квартири. Проектом рішення пропонується включити їх до житлового фонду для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у місті Житомир.

У додатку до проекту рішення виконкому про включення житлових приміщень до фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у м. Житомир, опублікованому 9 січня на сайті міськради, міститься перелік придбаних квартир, які пропонується включити до відповідного фонду.

Наступним рішенням виконком 15 січня погодив надання цих квартир для тимчасового проживання родинам переселенців.

Було розглянуто на засіданні житлової комісії з питань надання житлових приміщень для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб питання розподілу та надання житлових приміщень, віднесених до даного фонду, внутрішньо переміщеним особам, які перебувають на обліку для одержання такого житла. Комісія рекомендувала надати ці квартири у тимчасове користування, строком до одного року, без реєстрації, адже саме так передбачено постановою Кабміну. Квартири розподілені відповідно до рейтингу.

Заступниця міського голови Світлана Ольшанська:

П'ять нещодавно придбаних квартир розподілили згідно з рейтингом між родинами переселенців. Із цих п'яти родин, які отримали житлові приміщення для тимчасового проживання, три сім'ї, які мешкали у готелі «Житомир» (...).

Майже 1400 внутрішньо переміщених осіб здобувають освіту на Херсонщині ([Херсонська обласна державна адміністрація](#)).

Для жителів АР Крим та внутрішньо переміщених осіб у закладах освіти області створено належні умови для здобуття дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти з урахуванням відомостей щодо внутрішньо переміщених осіб. На цьому наголосила Н. Левенець, заступниця директора Департаменту освіти, науки та молоді ОДА під час селекторної наради під головуванням очільника області Ю. Гусєва.

Зокрема, вона повідомила, що в закладах освіти Херсонщини навчаються майже 1400 осіб зазначеної категорії, із них дошкільну освіту отримують 200 дітей, загальну середню – 648 учнів, професійно-технічну – 34 учні, вищу – 517 студентів.

Переважна більшість – 882 особи – діти з Донецької області, 261 дитина – з Луганщини та 256 – із Криму.

Під час наради було наголошено на необхідності популяризації та поширення інформації про спрощення і можливість здобути вищу освіту на Херсонщині серед дітей Криму.

Новини із соціальних мереж

Із 1 квітня в Україні запровадять електронний лікарняний. Цей крок передбачає автоматизацію процесів та дає можливість відслідкувати весь процес оформлення лікарняного: кожен лікар, який видає лікарняний, повинен буде підписати документ своїм цифровим підписом в електронній системі.

Інформація через реєстр у Пенсійному фонді буде автоматично передана у Фонд соціального страхування – в установі одразу знатимуть, що людина захворіла і повинна отримати компенсацію – оскільки є платником єдиного соціального внеску.

Електронний обіг дасть можливість відслідкувати, чи лікарняний видав профільний лікар. Електронний обіг дозволить відслідковувати потенційні «схеми», коли «на лікарняний» іде половина співробітників підприємства, які за фактом продовжують працювати, але отримують ще й виплати з Фонду соцстрахування.

Перший етап упровадження електронного лікарняного стане можливим завдяки старту проекту e-Health, головним розпорядником якого є Міністерство охорони здоров'я. За матеріалами Урядового порталу ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Освітнім центром Верховної Ради на Луганщині будуть проведені уроки для школярів. У Луганській області відбудеться низка просвітницьких заходів у рамках діяльності Освітнього центру Верховної Ради України. А саме, 30 січня у Новоайдарі та 31 січня у Щасті будуть організовані уроки для школярів та інтерактивна гра. Їх проведуть в Опорному навчальному закладі Новоайдарська школа-гімназія (із 10:00 до 14:00) та Центральний будинок культури (із 10:00 до 12:30). (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Два міста та п'ять районів Луганщини отримали мобільні кейси від УВКБ ООН

Їх офіційно вручили заступник представника Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні Ноель Калхун та голова Луганської обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай.

Зокрема, мобільні кейси отримали представники управлінь соціального захисту населення Біловодського, Старобільського, Новоайдарського, Міловського, Марківського районів та міст Лисичанськ і Северодонецьк.

Очільник області С. Гайдай подякував міжнародним партнерам за постійну підтримку та зауважив, що очікує на подальшу співпрацю з УВКБ

ООН задля розширення соціальної допомоги для внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих верст населення. (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Календар виставково-ярмаркових заходів у Луганській області у 2020 р. Для підвищення іміджу Луганщини сформовано календар виставково-ярмаркових заходів, які проводитимуться в Луганській області у 2020 р. Вони присвячені святковим датам та іншим заходам із залученням великої кількості місцевих товаровиробників, умільців, аматорів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Сергій Гайдай має на меті залучити китайських інвесторів до житлового будівництва

Про це голова обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай заявив під час селекторної наради з питань забезпечення житлом осіб, які брали участь в АТО та здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки й оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а також внутрішньо переміщених осіб.

Захід відбувся під головуванням першого заступника міністра у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Антона Колумбета.

Очільник області С. Гайдай повідомив, що у зв'язку зі складною ситуацією на Донбасі, у Луганській області практично не будується житло, а забудовники, які тут залишились, завищують ціни. «Наразі я веду перемовини з китайськими інвесторами, які можуть побудувати багатоповерхівки блоковою системою за цілком доступними цінами. Невдовзі відбудеться презентація проєкта» (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Сергій Гайдай доручив терміново перевірити легальність діяльності наземних паливних АЗС. Відповідне доручення голова обласної державної адміністрації надав під час засідання міжвідомчої регіональної робочої групи щодо впровадження заходів, направлених на забезпечення ефективної протидії діяльності нелегальних автозаправних станцій та автогазозаправних пунктів у Луганській області, сьогодні, 23 січня. (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Володимир Зеленський підписав закон щодо забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва. Президент Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік» щодо забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва”» № 436-ІХ, який Верховна Рада ухвалила

14 січня 2020 р. Зміни передбачають виділення 2 млрд грн для запуску програми кредитів під 5, 7 та 9 відсотків для підтримки мікро- та малого бізнесу. Програма дасть змогу малим та середнім підприємцям відкривати власну справу та створити тисячі робочих місць уже у 2020 р. Фонд розвитку підприємництва надаватиме підтримку у вигляді компенсації відсоткової ставки до рівня 5, 7 та 9 відсотків річних за кредитами у гривні. Відсоток залежить від розміру й типу бізнесу. Також підтримка підприємцям надаватиметься у вигляді часткових гарантій за кредитами, якщо у малого та середнього бізнесу бракує застави ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

У Біловодському ЦНАПі запроваджено нові послуги – оформлення і видача закордонних та ID паспортів

Ця можливість з'явилася завдяки міжнародним партнерам Проекту «Зміцнення громадської довіри» (UCBI II) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), які придбали для Біловодської громади відповідне спеціалізоване обладнання з підключенням до спеціалізованого зв'язку.

«Ми завжди мали великий попит на паспортні послуги, адже у нашої громади найбільший показник ВПО по Луганській області. Наразі він становить 37,8 тис. осіб, – розповідає керівниця Центру надання адміністративних послуг Н. Іванова. – Запровадження паспортного сервісу в нашому ЦНАПі дасть можливість дещо зменшити черги, створити ще більш комфортні умови для клієнтів».

І вже сьогодні видано перші документи біловодчанам: А. Полторак отримала ID-картку, О. Хаблак – закордонний паспорт.

«Біловодська селищна рада завжди спрямовує свою роботу на розвиток громади, створення комфортних умов для отримання послуг жителями і гостями Біловодщини, – зауважив селищний голова Е. Олейніков ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Розпочалися перші в цьому році консультації зі створення проєктів перспективних планів областей. У Києві відбулися перші в цьому році консультації зі створення проєктів перспективних планів областей. Зокрема, за участі представників облдержадміністрацій, місцевого самоврядування та народних депутатів розглянуті майбутні конфігурації громад Луганської, Донецької, Запорізької та Дніпропетровської областей. За словами міністра розвитку громад та територій Альони Бабак, цьогоріч необхідно остаточно сформулювати перспективні плани всіх областей, щоб на їхній основі йти на місцеві вибори ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

На відновлення навколишнього середовища Луганщини підприємства сплатили понад 80 млн. За січень–грудень 2019 р. платники податків Луганської області перерахували до зведеного бюджету 80 млн 31 тис. грн

екологічного податку. При цьому до спеціального фонду місцевих бюджетів зараховано 33 млн 80 тис. грн, до державного бюджету – 46 млн 951 тис. грн. Упродовж січня–грудня 2019 р. на обліку в органах податкової служби регіону перебувало понад 1,5 тис. юридичних та фізичних осіб платників екологічного податку. Екологічний податок є основним джерелом фінансування заходів, спрямованих на захист навколишнього середовища, мінімізацію негативного впливу на нього господарської діяльності та раціональне використання природних ресурсів. За матеріалами Головного управління ДПС у Луганській області ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Минулоріч для області придбано два пересувних ЦНАПи, мобільні кейси для надання послуг «на дому» та інше обладнання. За результатами співпраці облдержадміністрації, органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій та міжнародних партнерів у 2019 р. для центрів надання адміністративних послуг області придбано:

- чотири комплекти обладнання для оформлення та видачі посвідчення водія та реєстрації транспортного засобу – у межах реалізації проекту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» (DG-East);
- шість мобільних кейсів для надання послуг «на дому» – у рамках реалізації проєктів USAID «Зміцнення громадської довіри» (UCBI II) та GIZ «Реформа управління на Сході України II»;
- два мобільних ЦНАПи на базі автомобіля Ford (на два робочих місця) для Біловодської ОТГ та Кременської міської ради – у межах реалізації ПРООН із відновлення та розбудови миру (UNRPP).

Завдяки проєкту GIZ «Реформа управління на Сході України II» для Лисичанського та Северодонецького міських ЦНАПів придбано мобільні кейси. У Северодонецькому ЦНАПі проведено ремонтні роботи в приміщенні для надання паспортних послуг. Для ЦНАПа м. Лисичанськ розроблено чат-бот, за допомогою якого суб'єкти звернення зможуть отримати консультацію, відстежити стан готовності послуги, оцінити роботу ЦНАПу та ознайомитися з інформацією про нього (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Країни ЄС передали чергову гуманітарну допомогу людям, які живуть на лінії розмежування

У рамках візиту на Луганщину офіційної делегації Латвії, Естонії та Польщі у Северодонецьку відбулась передача цивільному населенню, яке проживає в населених пунктах уздовж лінії розмежування, гуманітарного десятитонного вантажу. А саме – одягу, взуття, теплих речей тощо.

Надзвичайний та Повноважний Посол Латвійської Республіки в Україні Юріс Пойканс зазначив, що це черговий вантаж, який прибув до Луганської області. Його збирали в Латвійській, Естонській, Фінляндській Республіках, Королівстві Швеція, Республіки Польща.

Зі свого боку голова облдержадміністрації Сергій Гайдай подякував за таку підтримку.

«Сьогодні ми ще раз пересвідчуємося, що для нас дуже цінна допомога від міжнародних партнерів. Наша область вдячна за підтримку, яку ви надаєте протягом останніх років», – зауважив очільник області.

«Для нас украй важливо, щоб люди знали, що вони не одні, – наголосив Надзвичайний та Повноважний Посол Естонської Республіки в Україні Каймо Кууск. – Уже три роки поспіль тут, у Сєверодонецьку, ми допомагаємо організувати Фестиваль думок. На цьому заході учасники спілкуються про майбутнє Луганщини, діляться своїм баченням як відновити позитивний імідж регіону, пропонують безліч ідей, що відразу обговорюють із досвідченими фахівцями та експертами».

Також Ю. Пойканс додав, що у травні минулого року сталася важлива подія для міст Попасної та Огре. Був підписаний Меморандум про співпрацю між Попаснянською районною державною адміністрацією та Огрським крайовим самоврядуванням. Тепер відбуваються обмін досвідом у соціально-економічній та культурній сферах (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

На Луганщині отримані перші кредити для малого та середнього бізнесу за програмою від Німецького держбанку розвитку.

Про реалізацію Програми з відновлення фінансування інвестиційних проєктів малих та середніх підприємств на Сході України під час брифінгу для ЗМІ розповіли заступник директора Департаменту економічного розвитку, зовнішньоекономічної діяльності та туризму облдержадміністрації Людмила Ахтирська, начальник філії Луганського обласного управління АТ «Ощадбанк» Ірина Бондар і начальник відділення 356/12 АБ «Укргазбанк» Наталія Овчаренко.

Л. Ахтирська, зокрема, нагадала, що в липні 2019 р. розпочалася реалізація цієї програми, яка діє за проєктом «Підтримка Європейського Союзу для Сходу України» і реалізується KfW (Німецький державний банк розвитку) через Німецько-український фонд у рамках Угоди між урядом України та Європейським Союзом. У грудні були підписані останні необхідні документи – угоди про фінансування між НУФ і фінансовими партнерами Програми: «Ощадбанком», «Укргазбанком», компанією «ОТП Лізинг» (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Сергій Гайдай: або ми закриваємо нелегальні АЗС, або чекаємо на кадрові зміни. Голова обласної державної адміністрації – керівник обласної військово-цивільної адміністрації Сергій Гайдай сьогодні, 14 січня, провів засідання міжвідомчої регіональної робочої групи щодо впровадження заходів, направлених на забезпечення ефективної протидії діяльності нелегальних автозаправних станцій та автогазозаправних пунктів у Луганській області.

За оперативними даними, за останній тиждень проведено 13 перевірок об'єктів з реалізації пального. Загалом після доручення Прем'єр-міністра України перевірено 37 об'єктів, припинено діяльність шести з них, задокументовано шість адміністративних правопорушень. Також вилучено 43,2 т палива на суму 859,6 тис. грн, обладнання АЗС – на суму 5282 тис. грн. Сьогодні на Луганщині перевірено вже третину таких об'єктів.

«Це питання перебуває на контролі Президента та Прем'єр-міністра України. Ще раз закликаю відповідально ставитися до подальших перевірок. Наразі в нас невеликий відсоток виявлення нелегальних АЗС, тому що їх працювала невелика кількість. Наголошу – або ми припиняємо нелегальну діяльність, або чекаємо на кадрові зміни», – акцентував С. Гайдай. Очільник Луганщини зазначив, що всім членам міжвідомчої регіональної робочої групи до кінця тижня необхідно доповісти, у який термін будуть перевірені всі відповідні об'єкти з реалізації пального ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Президент підписав закон щодо відповідальності народних депутатів за неособисте голосування. Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України на пленарних засіданнях Верховної Ради України» № 404, який парламент ухвалив 19 грудня 2019 р. Документ має на меті забезпечити належне виконання народними депутатами України їхніх повноважень у частині обов'язку персонального голосування. Законом вносяться зміни до Кримінального кодексу України, Закону України «Про статус народного депутата України» і до Регламенту Верховної Ради України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України на пленарних засіданнях ВРУ.

Зокрема, закон запроваджує кримінальну відповідальність за умисне голосування парламентарем на пленарному засіданні Верховної Ради замість іншого народного депутата (неособисте голосування). Таке діяння каратиметься штрафом від 3 тис. до 5 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування <https://www.president.gov.ua/news/prezident-pidpisav-zakon-shodo-vidpovidalnosti-narodnih-depu-59261> ([Луганська обласна державна адміністрація](#))

Державну допомогу отримують 2,7 тис. малозабезпечених сімей Луганщини. У Луганській області станом на 1 січня державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям отримують понад 2,7 тис. сімей, у яких виховуються майже 5,6 тис. дітей. Середній розмір такої допомоги становить 3187 грн на місяць. З них 759 сімей – багатодітні, у яких виховуються 2,8 тис. дітей. Середній розмір допомоги багатодітним сім'ям – 4 926 грн на місяць.

На державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям може розраховувати сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Сергій Гайдай: Луганщина отримає на ремонт доріг ще 196,6 млн та збільшить обсяги відновлення обласних автошляхів. Про це голова облдержадміністрації С. Гайдай повідомив сьогодні, 13 січня, повернувшись із робочої поїздки до Києва. Відповідної домовленості досягнуто з Прем'єр-міністром та головою Державного агентства автомобільних доріг України.

«Цьогоріч ми мали виділити з обласного дорожнього фонду на ремонт ділянки довжиною 14 км та 12 м завширшки у Лисичанську. Ця дорога є комунальною. Але під час зустрічі з Прем'єр-міністром України Олексієм Гончаруком та головою Державтодору Олександром Кубраковим ми домовилися, що уряд візьме на себе фінансування відновлення цього об'єкта, – зауважив Сергій Гайдай. – А це додаткові 196,6 млн грн. Тобто майже третина всіх коштів, закладених у 2020 р. на ремонт доріг, які перебувають на балансі області. Завдяки цьому сума, яка залишиться в обласному бюджеті, буде спрямована на відбудову інших розбитих автошляхів. Ми відремонтуємо додаткові десятки кілометрів обласних доріг!» (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Володимир Зеленський підписав закон про посилення соціального захисту осіб з інвалідністю внаслідок війни. Президент В. Зеленський підписав Закон «Про внесення зміни до статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, категорій осіб з інвалідністю внаслідок війни» № 431-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 20 грудня 2019 р. Документ підвищує рівень соціального захисту всіх категорій учасників антитерористичної операції (АТО) та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, зокрема з числа волонтерів і добровольців, та учасників бойових дій на території інших держав, які визнані особами з інвалідністю внаслідок війни.

Зокрема, закон надає їм право на безоплатну медичну допомогу в закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, інших центральних органів виконавчої влади, які, відповідно до закону, здійснюють керівництво військовими формуваннями. Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня 2021 р. ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Експертний погляд

(Слово і Діло)

Велика палата Конституційного Суду України відмовила у відкритті конституційного провадження щодо відповідності Конституції законів про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, про амністію бойовиків та умови мирного врегулювання ситуації на окупованих територіях.

Експерт з конституційного права Олександр Москалюк:

Не виключено, що суд міг відмовити, якщо були неправильно оформлені матеріали, наразі причини відмови не оприлюднені.

Оскаржити рішення КСУ неможливо, бо воно є остаточним. Хоча в законодавстві є застереження, що суд сам може змінити свою позицію, якщо хтось знову до нього звернеться. Тобто, якщо в новій Верховній Раді набирається 45 або більше нардепів, які звернуться до КСУ із відповідним поданням, тоді він може повернутися до розгляду цих законів, якщо дійде висновку, що треба, скажімо, покращити права і свободи, наприклад, у частині тої самої амністії, у зв'язку з міжнародними зобов'язаннями.

У цій ситуації ще й додається колізія в межах закону про КСУ, де в одному місці йдеться про те, що його рішення є остаточними і не підлягає оскарженню, а в іншому – що КСУ може змінити свою правову позицію.

(Новое время)

Старший аналітик Райффайзен Банк Аваль Михайло Ребрик:

Основними припущеннями нашого базового сценарію (на 2020 р. – Ред.) є:

- 1) припинення спроб залякування реформаторів і нівелювання загроз незалежності НБУ, збереження стриманої монетарної політики;
- 2) недопущення можливого «компромісу» уряду з экс-акціонерами в питанні націоналізації Приватбанку, збереження стабільності банківської системи;
- 3) збереження стриманої фіскальної політики;
- 4) успішне підписання нової EFF-програми з МВФ (у 1 кв. 2020 р.), яка розблокує пов'язане фінансування від ЄС та інших міжнародних фінансових організацій, спростить доступ до ринку єврооблігацій і підтримає інтерес портфельних інвесторів до українських ОВДП;
- 5) збереження відносно низької інтенсивності торгових воєн і помірної волатильності міжнародних фінансових ринків;
- 6) помірне охолодження світової економіки, збереження відносно низьких середньорічних світових цін на нафту і природний газ, нейтральної динаміки цін на метали і зернові;

7) успішне підписання договору з РФ про транзит газу (не пізніше, ніж у 1 кв. 2020 р.);

8) збереження відносно низької інтенсивності конфлікту на Сході України;

9) відсутність значущих соціальних потрясінь.

Основним драйвером економіки у 2020 р., ймовірно, залишиться внутрішнє споживання. Імпульс зростанню доходів населення має надати збільшення мінімальної зарплати з 1 січня на 13,2 % до 4723 грн, а також очікуване зростання пенсій після їх актуалізації (на 10–12 %) і реалізація соціальних ініціатив чинної адміністрації. Водночас, зростання зарплат, а також перерахувань від трудових мігрантів, імовірно, дещо сповільниться в порівнянні з 2019 р. Споживчий попит також буде стримуватися поступовим погіршенням споживчих настроїв. На це впливатимуть реформи, які не всіма українцями сприймаються позитивно, і зниження політичних рейтингів чинної влади.

Пом'якшення грошово-кредитної політики й оголошений пріоритет нового уряду на прискорене оновлення транспортної інфраструктури будуть до певної міри підтримувати внутрішні інвестиції. Але для підтримки і активізації припливу прямих іноземних інвестицій і відчутного зростання корпоративного кредитування необхідний істотний прогрес у захисті прав інвесторів і кредиторів. Цього поки що, на жаль, не спостерігається.

Проведення реформи ринку сільськогосподарських земель в урізаному варіанті (без допуску іноземних інвесторів) не забезпечить істотного припливу інвестицій. У 2020 р., швидше, варто очікувати зниження інвестиційної активності в аграрному секторі напередодні земельної реформи, а також через падіння маржі на тлі значного зміцнення курсу і зростання операційних витрат. Ослаблення інвестиційного попиту варто також очікувати слідом за погіршенням ділових очікувань, яке (за даними НБУ) спостерігається у всіх секторах економіки, крім сфери послуг.

Державний бюджет 2020 р. є досить консервативним і містить потенційні джерела формування прихованого дефіциту. Так, показник реального зростання ВВП на рівні 3,7 % уже сам собою є досить оптимістичним. А з огляду на це, на очікуваннях зростання номінального ВВП на 12,2 %, запланований приріст податку на прибуток підприємств на рівні 24,5 % може виявитися надмірно оптимістичним. Аналогічно і з 21,9 % зростання збору податків на доходи фізосіб при зростанні середньомісячної зарплати на 17,2 %. Завищеними можуть виявитися і планові обсяги митних надходжень, оскільки бюджет зведений на середньорічному курсі 27 грн/дол., який, на наш погляд, видається зниженням на тлі відносно оптимістичного сценарію за іншими макроекономічними індикаторами, закладеним в бюджет.

Тому потенціал державної підтримки економічного розвитку залишається досить обмеженим. Найімовірніше, продовжиться уповільнення виробництва в деяких ключових секторах економіки України. Зокрема,

несприятливі погодні умови і підготовка до земельної реформи створюють ризики для майбутнього врожаю. Прискорюється падіння показників у промисловості, що негативно відіб'ється на оптовій торгівлі та вантажних перевезеннях.

Маржинальність операцій у банківському секторі знижується, а реформування нагляду (спліт) над небанківськими фінустановами в короткостроковому періоді, ймовірно, призведе до деякого зниження вкладу фінансового сектора в зростання ВВП. Навіть у разі успіху, практична імплементація структурних реформ потребує часу, кваліфікації та зусиль, а значить відобразиться на темпах економічного зростання з істотним часовим лагом.

Таким чином, у нашому базовому сценарії ми очікуємо, що зростання реального ВВП у 2020 р. буде інерційно лише незначно перевищувати 3 % (рік до року).

У базовому сценарії ми очікуємо, що споживча інфляція впаде нижче рівня 5 % до кінця 2019 і протягом більшої частини 2020 р. залишиться в межах діапазону 5 % \pm 1 п. п. зважаючи на ефект відносно високої бази порівняння, сприятливої курсової динаміки, більш помірного тиску з боку чинників споживчого попиту і ймовірного збереження низьких цін на енергоносії. У другій половині нового року ми очікуємо прискорення інфляції на тлі низької бази порівняння і посилення девальваційного тиску.

Масштаби наслідків розвитку негативного сценарію будуть визначатися поєднанням та інтенсивністю реалізації таких ризиків:

- 1) збереження впливу олігархів на прийняття політичних і судових рішень;
- 2) підриив незалежності НБУ (зокрема, через ініціативи деяких членів Ради НБУ), проведення необґрунтованої «продуктивної емісії»;
- 3) «компроміс» уряду з екс-акціонерами в питанні націоналізації Приватбанку, зростання нестабільності банківської системи;
- 4) зрив підписання програми з МВФ;
- 5) відмова від стриманої фіскальної політики, нарощування популістських витрат;
- 6) перехід світової економіки в рецесію;
- 7) зрив підписання договору з РФ про транзит газу;
- 8) несприятливі погодні умови;
- 9) несприятлива динаміка цін на товари українського експорту.

За несприятливого збігу зазначених обставин ймовірно падіння темпів зростання економіки практично до нуля, зростання безробіття і нова хвиля економічної еміграції. Істотна девальвація гривні призведе до різкого зростання цін, охолодження споживчого та інвестиційного попиту. Буде спостерігатися частковий відтік коштів іноземних інвесторів з українських ОВДП, для уряду і українських емітентів значно ускладниться доступ до світових ринків капіталу. На тлі пікових виплат за державним боргом додатково значний обсяг валюти буде витрачений на згладжування курсової

динаміки, що призведе до істотного скорочення золотовалютних резервів. Виникнуть складнощі з фінансуванням збільшеного дефіциту бюджету, що призведе до проблем із виплатою пенсій та інших соціальних виплат та може спровокувати незабезпечену емісію.

Ситуація може бути додатково посилена такими ризиками (проте їх реалізація переведе негативний сценарій у розряд «стрес-сценарію»):

10) істотне зростання волатильності міжнародних фінансових ринків, що може істотно знизити інтерес портфельних інвесторів до українських ОВДП;

11) істотне зростання світових цін на енергоносії;

12) активізація конфлікту на Сході України; істотне зростання соціальної напруги (зокрема, через політичні рішення в контексті конфлікту на Сході України).

Умови для реалізації оптимістичного сценарію в українській економіці:

1) відчутний прогрес у поліпшенні інвестиційного клімату, зокрема в разі успішного реформування правоохоронних і судових органів. Це призведе до детінізації економіки, зростання кредитування, буде стимулювати приплив прямих іноземних інвестицій, зокрема дасть змогу провести успішну приватизацію;

2) реальна деолігархізація і демонополізація економіки;

3) проведення ефективної земельної реформи – з доступом іноземних інвесторів;

4) зростання продуктивності праці, зниження активності міграційних процесів та зниження безробіття, зокрема в результаті ефективної реформи ринку праці.

Додатковий позитивний вплив можуть справити такі чинники:

5) хороший урожай с/г культур;

6) сприятлива динаміка цін на товари українського експорту, падіння світових цін на енергоносії;

7) включення 5-річних ОВДП в індекс JPM GBI-EM, а також можливе зростання суверенних рейтингів у разі реалізації позитивного сценарію розвитку економіки, що сприятливо позначиться на попиті з боку іноземних інвесторів;

8) зниження градусу напруженості у відносинах з РФ.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

Експерт з питань судової реформи, член Громадської ради доброчесності Роман Куйбіда:

Мир та реформи, економічне зростання та боротьба з корупцією – пріоритетні завдання для 2020 р. Крім того, планують продовжити реформування податкової та митної служб, запустити земельний ринок в Україні та завершити реформу децентралізації. Очікують новації і пенсійну та медичну реформи.

Головною для країни залишається антикорупційна реформа. Адже без її ефективного впровадження всі зусилля будуть приречені на поразку. В активній фазі з часів Революції Гідності перебуває судова реформа. Її ключові елементи – відновлення довіри до системи та підвищення авторитету суддів.

Довіра – це один із індикаторів того, чи ефективно працює система. Ми бачимо, що довіра до судів останнім часом тримається на дуже низькому рівні, у порівнянні з іншими державними інституціями, на відміну від багатьох країн Європи. Рівень довіри до судів там значно вищий, ніж до політичних органів, таких як парламент і уряд. В Україні зазвичай це навпаки.

Доктор економічних наук, професор Національного Університету «Києво-Могилянська Академія» Ігор Бураковський:

З одного боку, Україна зараз має добудувати те, чого нам не вистачає: посадову систему, демократичні інститути та Виборчий кодекс, упевнений. А з іншого боку, ми маємо вирішувати й глобальні питання, що підіймають в усьому світі, як, наприклад, пенсійна система.

Наразі держави борються за гроші, які є у світі і, очевидно, Україна має бути ефективним борцем і гравцем на цьому висококонкурентному ринку.

Експертка Центру політико-правових реформ Юлія Кириченко:

Один з головних активів України – земля. Тому земельна реформа є необхідною як для держави, так і для громадянського суспільства. Зміни в законодавстві дадуть можливість ефективніше використовувати земельні ресурси, а відкритий ринок землі унеможливить рейдерство та сприятиме наповненню земельного кадастру.

У 2020 р. всі шанси на продовження має й реформа державної служби. У 10 міністерствах та трьох відомствах уже створили підрозділи та директорати. Однак, аби впроваджувати зміни, державі потрібні досвідчені кадри та чіткий план покрокових дій. Мають залишатися держслужбовці, які пам'ятають логіку, знають концепцію реформ і успішно їх продовжуватимуть. Звісно, треба запроваджувати нові реформи, які влада анонсувала. Але не можна припинити все, що було розпочато.

Інфографіка

(Децентралізація)

U-LEAD
З ЄВРОПОЮ

Покращення якості
надання адміністративних
послуг для населення

ФАЗА ВПРОВАДЖЕННЯ

РАУНД 4. РЕЗУЛЬТАТИ

125 Технічних Завдань (ТЗ)
розроблено для
спроможних громад

90 ТЗ для
створення ЦНАП

35 ТЗ для
модернізації ЦНАП

6 нове будівництво ЦНАП
здійснюється громадою,
4 з них на основі дизайн-
проекту розробленого
Програмою

150 заявок
відібрано

179 заявок
проаналізовано
експертною комісією

Моделі ЦНАП

88 Звичайні ЦНАП **89** Громади з ВРМ

21 Спільний ЦНАП **18** ММС

1 Мобільний
Буде підтверджено за певних умов

Існують випадки інтеграції моделей
ЦНАП для однієї громади

З чого складається Технічне Завдання?

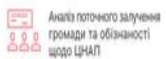
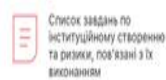

Громада підтвержує свої зобов'язання підписанням Декларації про наміри (яка є невід'ємною частиною ТЗ)

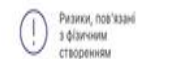
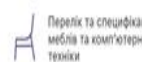
Для кожного аспекту ТЗ з громадою погоджений план реалізації з термінами та сферами відповідальності

Технічне Завдання – індивідуальний документ з максимально детальним описом всіх аспектів створення ЦНАП, яким керуються Громади та Виконавці

ІНСТИТУЦІЙНЕ СТВОРЕННЯ

ФІЗИЧНЕ СТВОРЕННЯ

ГРАФІК РАУНДУ 4

Детальна інформація на сайті

www.tsnap.ulead.org.ua

«U-LEAD з Європою» є міжнародною програмою, яка фінансується Європейським Союзом та його країнами-членами Данією, Естонією, Німеччиною, Польщею та Швецією